

DE STAD AMSTERDAM PANORAMA

5 SEPTEMBER 1940 — No. 36

LOSSE NUMMERS 15 CENT

IN DEN DIERENTUIN

IN DIT NUMMER: HOLLAND OP ZIJN WIJDST

Een schuit beladen met rietbossen.

Zoodra de boot van den postbode nadert kijkt iedereen uit.

HOLLAND

OP ZIJN WIJDST

Als tegenhanger van den tocht met den postbode in den Biesbosch, welken wij in den afgelopen strengen winter beschreven, maakten wij kort geleden eenzelfde reis, doch nu in den vollen zomer;

Den Biesbosch in met den postbode

intusschen kwam er echter nog een reden bij om deze prachtige streek 'n bezoek te brengen, want er zijn plannen, en wel zeer positieve, dat de Biesbosch, dit land van biesen en wilgen, voor nijvere rietsnijders en

griendwerkers doch ook voor vroolijke vacatiegangers voor goed gaat verdwijnen.

Holland — waterland, nergens is deze gelijkstelling treffender dan in den Biesbosch en nergens ook is ons land met zijn anders zoo vriendelijke weiden, plassen en molens dreigender en romantischer. De grijze rivieren, die dit complex van nauwelijks boven het water uitstekende eilanden omzoomen, zijn indrukwekkend breed, er staat een flinke golfslag als het hard waait en zelfs op 'n zomerschen dag is de eerste indruk, dien men krijgt zoodra men in dit land van wuivende, ruischende rietbossen en hoogē luchten aan wal stapt, een van verlatenheid en vreemde geladenheid, alsof wolken zich zullen samenvakken boven dit al te onher-

De rietsnijders leven een eenzaam bestaan. Hoog wordt het riet opgelast voor het vervoerd wordt.

De brief: het eenige contact met de buitenwereld.

bergzame land. Een hek over den weg ziet er bijna uit als een douanepost aan den ingang van een vreemd gebied, een land van riet en water, ons allen toch zoo vertrouwd, maar ditmaal grootscher, wijdscher, onveiliger.

Of men nu langs de smalle kaden fietst of met een rustig puffend motorbootje de breede killen invaart, men kan zich niet onttrekken aan den

De postbode, tevens postzegelverkooper, tevens bestuurder van zijn motorboot.

indruk, dat hier iets loert, iets, dat, hoe vaak getemd ook in den loop der tijden, nochtans ontembaar blijft: het water.

Het klinkt overdreven en toch is het zoo: in den Biesbosch voelt men nog de macht van den Elizabethsvloed, nu meer dan 300 jaar geleden, waarbij 72 parochiën werden overstroomd en 100.000 menschen het leven verloren. Het land slibt voortdurend aan en toch blijft het water gevaarlijk; de platen zijn over groote oppervlakten ingedijkt en vormen vruchtbaar bouwland, doch komt men aan den rand, dan beheerscht de rivier het land. Menigmaal heeft men aan deze overheersching een einde willen maken, in de zestiende en negentiende eeuw zijn pogingen ondernomen althans den waterafvoer der killen te regelen, te beletten, dat eh en vloed hier hun invloed deden gelden, maar de werken bleken te kostbaar.

Doch eindelijk hebben de plannen definitieve vormen aangenomen en het besluit tot indijking is welhaast genomen. De Biesbosch mag niet langer geïsoleerd blijven, hij dient opgenomen te worden in het centraal weggennet. Evenals de Peel, die typische woestenij op de grens tusschen Noord-Brabant en Limburg, zal de Biesbosch „gesaneerd” worden, zijn karakter verliezen, bouwland opleveren en velen arbeid en brood verschaffen.

Die verschafft de Biesbosch echter ook nu aan beroepsvisschers en biezensnijders, aan grondwerkers en boerenarbeiders en deze mannen, gewend aan een hard, doch vrij bestaan, zijn dan ook niet zoo op deze landwinning gesteld. Een hard bestaan leven ze van Maandagmorgen tot Zaterdagmiddag, waarop ze naar hun huisgezinnen op het Brabantsche land vertrekken; vijf dagen wonen ze in primitieve hutten,

Nog nieuws in de kranten?

Rechts: Ook de vacatiegangers zijn benieuwd naar berichten van huis.

slapen in rijen van zes naast elkaar in houten kribben, warmen zich en koken hun potje op een rookerig rietvuur in het midden van de hut; de ingang van hun verblijf wordt door hooge rietbossen beschermd, want het kan hier guur zijn, zelfs in 't hartje van den zomer. En toch werken deze lieden liever in los verband bij den boer of snijden op eigen gelegenheid riet, dan dat zij hun vrij bestaan opgeven.

Ook anderen betreuren het toekomstig einde van deze romantische streek: dat zijn de week-enders

Op sommige routes is één postbode niet voldoende: dan zijn er liefst twee.

en vacatiegangers, die hier kampeeren of in houten huisjes wonen en den dag verdeelen tusschen vischen, zwemmen, roeien en luieren. Nergens in Nederland kan men zoo volledig uitrusten, zoo geheel het gevoel hebben „er uit te zijn” als in den Biesbosch en ware de postbode er niet, die zoo nu en dan met zijn bootje aan komt zetten, dan zou men het gevoel hebben, geheel geïsoleerd te leven als 'n kluizenaar in het hart van Nederland.

De haven van Drimmelen met het motorbootje van den postbode midden op den voorgrond.

DUBBELHARTIGHEID

door
W. W. Jacobs

Fred Carter stond op de uitgestrekte meent, ademende met de gretige voldoening van een Londenaar-op-vacantie den zilten geur in van de zee beneden hem en lette eenigszins benieuwd op een paar mannen, die een eindje verder stil stonden. Terwijl hij naar ze keek, liepen ze door en al naderend keken ze strak naar hem. 't Waren een stoere, houterige man van een jaar of vijftig en een jongere man, blijkbaar zijn zoon.

„Goeden avond,” zei de eerste, toen zij Carter bereikten.

„Goeden avond,” antwoordde hij.

„'t Is 'm,” zeiden beiden tegelijk.

Ze stonden hem aan te kijken met onmiskenbare vijandigheid. Carter wachtte, met een onbehaaglijk lachje, op het vervolg.

„Wat heb je tot je verdediging aan te voeren?” zei de oudste eindelijk. „Durf jij jezelf een man te noemen?”

„Ik noem mezelf niets,” zei Carter, met een verwonderd gezicht. „U schijnt den verkeerde voor te hebben.”

„Ziet u nou?” zei de jongste van de twee tegen den ander. „Heb ik u niet gezegd, dat hij dat zeggen zou?”

„Hij kan zeggen wat hij wil,” zei de oudste. „In ieder geval hebben we hem. En zóó knap is hij niet, dat hij tussehen mijn knuisten vandaan komt.”

„Wat zullen we met hem doen, nu we hem hebben?” vroeg de zoon.

De vader balde een kolossale vuist en keek Carter woedend aan. „Daar stond ik net over te denken,” zei hij. „Ik heb zin om er op te timmeren tot ik niet meer kan en hem dan in zee te wippen.”

Zijn zoon knikte. „Alleen schiet Nancy daar niets mee op,” zei hij.

„Ik wil er van maken, wat er van te maken is,” zei de oudste. „dus misschien is 't het beste, dat ik hem in zijn nek neem en hem bij Nancy breng.”

„Moest je eens probeeren,” zei Carter driftig. „Wie is Nancy?”

Zijn tegenstander gromde en wou hem te lijf; maar zijn zoon hield hem tegen en verzocht hem, kalm te blijven.

„Eéntje dan,” zei de vader, worstelend om los te komen. „Eéntje maar. Dat zou me opluchten; en dan gaat hij misschien kalmer mee.”

„Hoor nu eens!” zei Carter. „U vergist u. U ziet me voor iemand anders aan. Waar word ik van beschuldigd?”

„U wordt er van beschuldigd, dat u mijn dochter 't hof hebt gemaakt, meneer Iemand Anders,” zei de man; hij had zich losgerukt en stond met zijn gezicht bijna tegen Carter's gezicht. „En toen je haar jawoord te pakken had, ben je naar Londen gegaan om maatregelen te nemen voor 't huwelijk. En nou is ze al vier jaar in den rouw over je, want ze denkt, dat je vermoord bent.”

„Zoo trouw is ze aan je nagedachtenis, ellendeling,” zei de zoon.

„En andere jongens, fatsoenlijke jongens, die met 'r willen trouwen, kijkt ze niet aan,” sprak de vader.

„Jullie vergissen je,” zei Carter. „Ik ben hier nog nooit geweest; vanochtend voor 't eerst aangekomen.”

„Nemen hem maar mee,” zei de zoon ongeduldig. „Al dat geklets... niets dan tijd verknoeien.”

Carter deed een stap achteruit en bracht een tegenvoorstel ter tafel. „Ik ben bereid, vrijwillig mee te gaan,” zei hij vlug; „om u te bewijzen, dat u zich vergist. Maar ik laat me niet dwingen.”

Hij keerde zich om en liep met hen mee terug naar het stadje. Nu en dan bleef hij staan om van het uitzicht te genieten. Eénmaal bleef hij zóó lang staan, dat er een onheilspellend gegrom steeg uit de keel van zijn oudsten bewaker.

Carter keek hem verschrikt aan. „Ik stond net te denken,” zei hij. „Verbeeld je eens, dat zij dezelfde vergissing begaat als u tweeën! Goeie grutten...”

„Hij houdt 't nogal aardig vol, hè Jim?” zei de vader.

De zoon mopperde wat. Hij kwam wat dicht bij Carter loopen, toen zij het stadje in gingen, en stapte zijgend voort. Carter stelde vragen, in het prijszwaardig streven, zijn onbekendheid met de omgeving aan den dag te leggen; maar antwoord kreeg hij niet. Zijn gevoel van onbehagen klom door het gedrag van

een bedaagden zeeman, die hem eens goed aankeek, toen zijn pijp uit zijn mond nam en „goeden avond” zei. Vader en zoon wisselden veelbeteekenende blikken.

Zij sloegen eindelijk een smal straatje in; de oude man deed de deur van een heel net huisje open, legde zijn hand op den schouder van zijn arrestant en wees hem, dat hij binnen moest gaan. Carter gehoorzaamde; hij betrad een smettelooze huiskamer, zette zijn hoed af en nam met gedwongen bedaardheid plaats in een leunstoel.

„Ik ga Nan even waarschuwen,” zei Jim. „Zorgt u, dat hij niet wegloopt.”

Hij sprong de trap op, die in een hoek van de kamer uitkwam, en twee seconden later werden Carter's ooren getroffen door de stem van een jongedame, die blijkbaar aan een hevige opwindung leed. Met een treffend vertoon van onverschilligheid stond hij op en bekeek hij een ingelijste plaat: „De thuiskomst van den zeeman”.

„Ze komt direct beneden,” zei Jim, de trap afdalend.

„'t Is misschien toch maar beter, dat ik hem niet onder handen heb genomen,” sprak zijn vader. „Als ik naar mijn gemoed te werk was gegaan, had zijn eigen moeder hem niet meer gekend.”

Carter haalde verachtelijk zijn neus op en met een verveeld gezicht ging hij weer zitten. Het wachten duurde tien minuten, een kwartier. Toen er een half uur om was, luchtte zich het ongeduld van den vader in smaad op de heele sekse.

„Ze is zich natuurlijk aan 't opknappen,” veronderstelde Jim. „Voor hem!”

Er ging boven een deur open en er klonk een voetstap op de trap. Carter keek met ongerustheid op en toen zijn eerste verbazing over was, vroeg hij zich halfbewust af, waarom zijn dubbelganger was weggelopen. Het meisje kwam vlug de kamer in, met haar lippen iets van elkaar en met schitterende oogen.

„Waar is hij?” vroeg ze gejaagd.

„Hè?” zei haar vader verbaasd. „Daar natuurlijk! Je bent toch niet blind?”

In het gelaat van het meisje verstierf de glans en teleurgesteld keek zij rond. De nauwlettende heer Carter meende bovendien in haar blik een vleugje te ontdekken van die opvliegendheid, die hem in haar bloedverwanten zoo tegenstond.

„Die!” riep ze uit. „Die! Dat is Bert niet.”

„Dat heb ik ze ook al verteld,” zei Carter hoffelijk. „Meermalen zelfs.”

„Wat?” zei haar vader zeer luid. „Kijk nog eens goed.”

„Dat helpt niets, al blijf ik den heelen avond kijken,” zei de teleurgestelde juffrouw Evans. „Hoe komen jullie op 't idee!”

„Zelfs het beste paard struikelt wel eens,” zei Carter grootmoedig.

„Heb je wel goed gekeken?” hield haar broer aan. „Vergeet niet, dat je hem in geen vier jaar gezien hebt! Is dat Bert z'n neus niet?”

„Nee,” zei het meisje, het genoemde lichaamsdeel bezichtigend. „Lijkt er niet op. Bert had een mooien neus.”

„Zijn oogen dan,” zei Jim.

Juffrouw Evans keek, en toen zij Carter's strakken blik ontmoette, gaf ze een boos rukje met haar hoofd en probeerde hem te dwingen, zijn oogen neer te slaan. Te laat zag zij in, hoe zwaar die taak was, maar zij wou haar nederlaag niet erkennen en bleef hem dus aanzien met verontwaardigde oogen.

„Nou?” zei de heer Evans, haar verkeerd begrijpend.

„Lijkt er niet op,” antwoordde zijn dochter, blij dat ze haar blik kon afwenden. „Al hebt u iets tegen Bert, daarom hoeft u hem nog niet te beleedigen!”

Met haar rug naar Carter toe ging zij het raam uit zitten kijken.

„Nou, ik had wel durven zweren, dat 't Bert Simmons was,” zei de heer Evans verslagen.

„Ik ook,” beaamde zijn zoon. „Absoluut. Ik heb nog nooit twee menschen gezien, die zooveel op elkaar leken.”

Hij keek in zijn vaders oogen en met een beweging van zijn duim vroeg hij instructies omtrent de verdere behandeling van Fred Carter.

„Hij kan gaan,” zei de vader, met groote waardigheid. „Hij kan gaan voor dezen keer — misschien is 't een lesje voor hem, dat hij niet zoo op een ander moet lijken. Een volgende keer komt hij er misschien niét zoo makkelijk af.”

„Zeer juist opgemerkt,” zei Carter rustig. „Ik zal me moermostigement direct een ander gezicht laten aanmeten. Had ik al veel eerder moeten doen.”

Hij liep naar de deur, gaf den gistenden heer Evans een knikje, maakte een buiging voor den zijkant van juffrouw Evans en stapte langzaam heen. Hij was jaloersch op den heer Simmons en tegelijk verbaasd over diens treurig gemis aan smaak en gezond verstand. Hij had graag met dien knaap willen ruilen. Hij scheen veel van hem weg te hebben, en...

Door zijn gedachten geboeid bleef hij midden op het tuinpaadje staan, en toen, plotseling besloten, wandelde hij terug naar het huis.

„Ja?” zei vader Evans, toen de deur openging en Carter zijn gezicht naar binnen stak. „Waarom komt u terug?”

Fred stapte de kamer in en deed zacht de deur achter zich dicht. „Ik kom terug,” zei hij langzaam. „ik kom terug... omdat ik me schaam.”

„Omdat je je schaamt?” herhaalde Evans. Hij stond op en keek hem aan.

Carter hoog zijn hoofd en keek zenuwachtig naar den kant waar het meisje zat. „Dat bedrog wordt me te machtig,” zei hij met zachte, maar duidelijke stem. „Ik ben Bert Simmons wél. Ten minste, dien naam heb ik vier jaar geleden opgegeven.”

„Ik wist wel, dat ik me niet vergist had!” brulde Evans zijn zoon toe. „Ik kende hem veel te goed. Doe de deur op slot, Jim. Laat hem niet ontsnappen.”

„Ik wil niet ontsnappen,” zei Carter, weer naar Nancy kijkend. „Ik wou mijn excuus komen maken.”

„Hoe is 't mogelijk, dat Nancy hem niet herkende!” zei Jim, en ook hij keek naar de verstomde juffrouw Evans.

„Ze was bang, dat ik onaangenaamheden zou krijgen,” zei Carter, „en ik had haar een knipoogje gegeven, dat ze zich zoo houden moest; maar ze heeft me wát goed herkend, de engel.”

„Waar haalt u de brutaliteit vandaan!” riep het meisje, opspringend. „Ik zie u vandaag voor 't eerst!”

„Ja ja, Nan, 't is al goed,” zei Carter onbeschaamd, „maar je kunt er nu wel mee ophouden. Ik ben teruggekomen om te handelen als een eerlijk man.”

Nancy Evans snakte naar adem.

„Dus je hebt hem terug, kind,” zei haar vader, met een paar klopjes op haar rug. „Veel moois is 't niet, en hij heeft je schunnig behandeld, maar als je hem hebben wilt, moet je 'm maar nemen.”

„Hebben wil?” bouwde Nancy hem driftig na. „Hebben wil? 't Is Bert niet! Wie heeft u permissie gegeven om hier te komen en Nan tegen me te zeggen?”

„Vroeger vond je 't ook goed,” zei Carter klaaglijk.

Juffrouw Evans keek haar vader en haar broer aan. „Heusch en echt, 't is Bert niet. Dat kan toch niemand beter weten dan ik?”

„Nou, hij zal zelf wel 't beste weten, wie hij is,” redeneerde haar vader.

„Natuurlijk, precies,” zei Carter. Hij keek haar glimlachend aan. „En trouwens, waarom zou ik zeggen, dat ik 't ben, als ik 't niét was?”

„Dat zou ik ook zeggen,” hielp Jim. „Nou? Geef eens antwoord?”

„Laat hij 't zelf maar zeggen,” zei het meisje snibbig.

„Hoor eens, meisje,” sprak de heer Evans, op onheilspellenden toon. „Je hebt vier jaar lang over Bert gekniesd en Jim en ik hebben overal naar hem gezocht. Nu hebben we hem, dus nu néém je 'm.”

„Als hij ten minste niet wéér wegloopt,” zei Jim. „Ik vertrouw hem niet verder dan ik hem zie.”

Met een loerenden blik naar zijn aanstaanden schoonzoon zat meneer Evans de gevaren van den toestand te overwegen. Carter wees hem er op, dat hij vrijwillig terug was gekomen en zich had overgegeven, maar zelfs dit was niet in staat, den bezorgden vader gerust te stellen. Hij zat nog te twifelen, of hij hem zou binden en op zolder opsluiten, dan of hij een mannetje zou huren, om op hem te passen, toen Carter

zelf een oplossing van de moeilijkheid voorstelde. „Ik zal hier blijven logeeren,” zei hij, „en ik zal u al mijn geld en zoovorts in bewaring geven. Als ik geen geld heb, kan ik niet weg.”

Hij haalde zijn zakken leeg en legde den inhoud op tafel; zeven pond achttien shilling en vier pence met zijn retourkaartje op het eene hoopje; zijn horloge met ketting, zijn zakmes en nog een paar voorwerpen op een tweede. Jim stelde voor, dat hij ook zijn schoenen af zou geven, maar dat vond de vader niet noodig.

„Dat was dát,” zei de heer Evans, terwijl hij alles in zijn eigen zakken borg. „Na jullie trouwen kun je 't terugkrijgen.”

Zijn stemming ging vooruit naarmate de avond vorderde. Toen zij het avondmaal hadden gebruikt en zijn pijp brandde, werd hij bijna vroolijk; en de koelheid van zijn dochter was de eenige schaduw op den overigens heel prettigen avond.

„Ze houdt zich nog een beetje koppig,” zei haar vader, toen ze boven was. „Ze wil je laten voelen, dat ze je zoo maar niet vergeeft. En ik moet eerlijk zeggen: je hebt 't er naar gemaakt, maar enfin, wat voorbij is, is voorbij, vind ik maar.”

Den volgenden dag was juffrouw Evans zooveel bijgetrokken, dat het werkelijk leek, of het vermoeden van haar vader juist was geweest. Aan de middag-tafel, in de arbeidspauze van haar vader en haar broer, bediende ze den gast zoo royaal, dat de twee andere mannen ruimschoots tijd overhielden om hem te zien eten. En toen hij zijn hand over zijn glas hield, goot ze een halve pint kostelijk bier, dat de anderen best geblieft hadden, zijn mouw in.

Zij was den heelen middag niet thuis, maar bij de thee zat ze naast Carter en opgewekt nam ze deel aan het gesprek over haar huwelijk. Ze zei Bert tegen hem en als hij heimelijk onder de tafel haar hand drukte, trok ze die niet terug.

„Ik begrijp niet, dat je hem niet dadelijk herkend hebt,” zei haar vader. „Je hebt anders óók je oogen niet in je zak.”

„'t Is dom van me,” zei Nancy. „Maar ik ben soms dom.”

Wederom drukte Carter haar hand en toen hij met teederheid in haar oogen keek, ontving hij een blik terug, die hem nadenkend stemde. Die blik was te koel en berekend, om echte genegenheid uit te drukken; sterker nog: na een volgenden blik twijfelde hij, of er wel van genegenheid sprake kon zijn.

„'t Is weer echt zooals vroeger, Bert,” zei juffrouw Evans, met een eigenaardig lachje. „Weet je nog wat je zei dien middag, toen ik dien heeten lepel tegen je nek hield?”

„Of ik 't weet!” was het antwoord.

„Nu, wat dan?” vroeg het meisje.

„Ik zeg 't geen twee keer,” antwoordde Carter vastberaden.

Hij werd aan nog meer episodes herinnerd onder dien maaltijd, maar met wat handigheid en een zoogenaamd slecht geheugen sloeg hij er zich vrijwel doorheen. Hij was heel aardig over zichzelf tevreden.

toen Nancy, afgeruimd hebbende, naast hem kwam zitten met haar hand in de zijne. Haar broer zat te brommen, maar de vader, in wien nog niet alle gevoel gestorven was, keek naar hen met groote voldoening.

Carter had beide handen bemachtigd en zat allerliefste complimentjes te fluisteren, toen zij iemand hoorden, die voor de open deur bleef staan, zoodat ze snel vaneen weken.

„Middag, meneer Evans,” zei een jonge man, zijn hoofd naar binnen stekend. „Hé, Bert! Als je me nou...”

„Hé!” zei Carter opstaande, met gehuichelde opgetogenheid.

„Ik dacht, dat je zoek was,” zei de jonge man. Hij kwam binnen en greep zijn hand. „Ik dacht al, dat ik je nooit meer terug zou zien. Wel, wel, is me dat een verrassing! Je kent Joe Wilson toch zeker nog wel?”

„Ja natuurlijk,” zei Carter. „Ik herkende je direct, Joe.”

Hij schudde Joe Wilson met vurigheid de hand en na even geaarzeld te hebben, naar 't scheen, nam Joe een stoel en begon hij over vroeger te praten.

„Als je één dingetje maar niet vergeten hebt, Bert,” zei hij eindelijk.

„Wat dan?” vroeg Carter.

„Dat halve pondje, dat ik je geleend heb,” zei Wilson.

Na zijn eersten schrik hield Carter zich alsof hij zich bezon en Wilson noemde bijzonderheden van tijd en plaats, waartegen Carter niets in kon brengen. Hij keek naar den heer Evans, die nog steeds als zijn bankier fungeerde, en na een korte aarzeling verzocht hij hem, 't bedrag uit te betalen. Daarna vlotte het gesprek niet zoo goed meer en toen 't weer eens wat lang stil bleef, vertrok de heer Wilson fluitend.

„Nog dezelfde aardige kerel,” zei Carter luchtig, toen Joe weg was. „Nog geen sikkepitje veranderd.”

Nancy keek hem aan, maar zei niets. Zij wendde haar blik naar een heer van middelbaren leeftijd, die om den rand van de deur heen gluurde, guitig kiek-boe spelend met den argeloozen Carter. Toen hij er eindelijk in geslaagd was, diens opmerkzaamheid tot zich te trekken, kwam hij binnen en posteerde hij zich, een beetje hijgend van het vermoeiende spel, met uitgestoken handen voor Carter.

Fred Carter gaf hem een hand. „Hoe gaat 't?” vroeg hij met een gedwongen lachje.

„Je bent warempel nog knapper dan vroeger,” zei de heer, op een stoel neervallend.

„Jij ook,” zei Carter. „Ik zou je haast niet herkend hebben.”

„Enfin, ik ben blij, dat ik je weer eens zie,” hernam de ander, op een meer bescheiden toon. „We zijn allemaal blij, dat je terug bent, en als de bruidstaart wordt rondgedeeld, hoop ik, dat er voor Ben Prout ook een stukje bij is.”

„Jij komt 't eerste aan de beurt, Ben,” zei Carter gauw.

Prout stond op en gaf hem nog eens een hand. „Zoo zie je, hoe je je in de menschen kunt vergissen,” zei

hij, toen hij weer ging zitten. „Er hoeft maar een kleinigheidje te gebeuren en we beoordeelen onze medemenschen verkeerd. Toen je zoo plotseling verdween, vier jaar geleden, zei ik tegen mezelf: Nou, Ben, zei ik, reken maar gerust, dat je die twee pond kwijt bent.”

Het lachje verdween van Carter's gezicht en er kwam een zekere gedwongenheid over het heele gezelschap.

„Twee pond?” zei hij ontoeschietelijk. „Welke twee pond?”

„Die twee pond, die ik je geleend heb,” zei Prout, merkbaar met tegenzin.

„Wanneer?” spartelde Carter nog tegen.

„Dat weet je toch wel? Dien avond, toen we hem samen op de pier tegen zijn gekomen,” sprak juffrouw Evans, met volkomen natuurlijkheid.

Carter schrok even en keek haar aan, in 't geheel niet op zijn gemak. Het lachje om haar mond en de triomfantelijke glans in haar oogen waren hem een openbaring. Hij wendde zich naar meneer Evans en vroeg hem, zoo kalm als hij maar kon, de schuld voor hem te vereffen. Meneer Prout stond te wachten, met trekkende vingers.

„Enfin, 't is je eigen geld,” zei Nancy's vader, onwillig een beurs uit zijn broekzak trekkend. „En je moet je schulden natuurlijk betalen; maar...”

Hij legde twee pond op tafel, maar schoot recht van verbazing, toen meneer Prout het geld wegriste en hals over kop de kamer uitholde. Ook zijn zoon keek verbaasd, maar de andere twee hielden zich heel gewoon. Carter was nu op het ergste voorbereid en zijn stem klonk volkomen rustig, toen hij order gaf tot betalingen aan nog drie heeren, die zich dien avond vertoonden en eischen indienden, waaraan juffrouw Evans steun verleende. Toen de laatste schuldeischer vertrokken was, kwam de heer Evans, die stukje voor stukje zijn zelfbeheersching had verloren, naar Carter toe. Hij overhandigde hem zijn horloge en ketting, een beetje kopergeld en het retour-gedeelte van zijn spoorkaartje.

„Bij nader inzien geloof ik, dat we je maar liever kwijt zijn,” sprak hij, zwaar ademend. „Je zit natuurlijk overal zoo in de schuld. Weet je, wat jij bent? Een klaplooper. Een schuimer!”

Hij wees naar de deur; Fred Carter deed tweemaal zijn mond open om te spreken, en faalde; toen strompelde hij in de richting, waarheen Evans wees. Nancy keek hem met een vreemden blik na.

„'t Kwaad loont zijn meester,” zei ze, minzaam berispelend.

„Vaarwel,” zei Carter, en bij de deur bleef hij staan.

„'t Is je eigen schuld,” hernam juffrouw Evans, door een prikje van haar geweten gekweld. „Als je niet beweerd had, dat je Bert Simmons was, en als je niet zoo vrijpostig Nan had gezegd, alsof je me al jaren kende, had ik 't niet gedaan.”

„'t Is heelemaal niet erg,” zei Fred Carter. „'t Spijt me alleen maar, dat ik Bert Simmons niet ben. Goedendag.”

„Spijt me alleen maar...” zei Evans, die had gehuisterd met een open mond van verbazing. „Wacht eens! Nu de waarheid! Ben je Bert Simmons, ja of nee?”

„Nee,” zei Carter.

„Natuurlijk niet,” zei Nancy.

„Dus die schulden waren niet van jou?”

„Ze waren van niemand,” zei Nancy. „'t Was alleen maar om hem te straffen.”

Evans uitte 'n zonderlingen kreet en bonkte naar de deur. „Dat geld haal ik ze wel weer af,” bulderde hij, „al moet ik ze ondersteboven houden om 't uit hun zakken te schudden. Jij blijft hier zoolang.”

Hij holde naar buiten en Jim volgde hem, met 't strakgewrongen gezicht van een man, die moedig gevaren gaat trotseeren.

„Je vader zei, dat ik hier moest blijven,” zei Fred Carter, en hij kwam een stap verder de kamer in.

Nancy keek naar hem op, door haar wimpers heen. „Wou je soms liever weg?” zei ze, heel zacht.

DE HERBERG IN HET SPESSARTWOUD

door
Wilhelm Hauff

De vijf mannen reden somber en zwijgend met Saïd door de woestijn: de jongeman zag wel met hoeveel tegenzin zij zich van hun opdracht kweten en hij maakte zich niet weinig ongerust, dat er ook twee bij waren, die destijds bij het gevecht aanwezig waren geweest, waarin hij Almansor had gedood. Toen ze ongeveer acht uur gereden hadden, bemerkte Saïd, dat zij onder elkaar fluisterden. Hij deed alle moeite om te verstaan wat zij zeiden en vernam, dat zij zich in 'n taal onderhielden, die alleen door dezen stam gesproken werd, en dan nog slechts als men een gevaarlijke onderneming op het oog had. Selim, die van plan geweest was den jongen man voor altijd bij zich te houden, had heel wat uren besteed hem deze geheimzinnige taal te leeren en zijn kennis stelde hem in staat het gesprek te volgen.

„Hier is de plaats,” zei één, „waar we de karavaan aanvielen en hier viel de dapperste man door de hand van een knaap.”

„De wind heeft de sporen van zijn paard uitgewischt,” vervolgde een ander, „maar ik heb hem niet vergeten.”

„En tot onze schande moet hij, die hem doodde, blijven leven en vrijgelaten worden. Heeft men ooit gehoord, dat 'n vader den dood van zijn eenigen zoon niet wreekte? Maar Selim wordt oud en kindsch.”

„En wanneer de vader het nalaat,” zei de vierde, „dan rust op ons als vrienden de plicht hem te wreken. Hier op deze plaats moeten we hem neerslaan. Zoo is het recht en gewoonte sedert overoude tijden.”

„Ja, maar we hebben den ouden man gezworen, dat we hem niet zullen doodden.”

„Halt!” riep nu één van hen. „De oude Selim is een slimme kerel, maar niet zoo slim als hij zelf wel denkt. We hebben gezworen hem niet te doodden, maar we hebben niet gezworen hem naar de plaats te brengen, die hij ons genoemd heeft. We kunnen onze wraak best overlaten aan de zon en aan de scherpe tanden van den jakhals.”

Saïd, die begreep, wat de man bedoelde, gaf onmiddellijk zijn paard de sporen en trachtte te ontvluchten, maar hoewel zijn vijanden even uit het veld geslagen waren, duurde het niet lang of zij hadden hem ingehaald en onmiddellijk werd gevolg gegeven aan het voorstel van den laatsten spreker. Zij bonden hem aan handen en voeten en lieten hem in de woestijn achter zonder eten of drinken. Uren lang deed Saïd vergeefsche moeite zich van zijn banden te bevrijden en eindelijk verloor hij zijn bewustzijn, hetzij van vermoeidheid en angst, hetzij van dorst of omdat hij door de warmte bevangen werd.

Hoe lang hij daar lag, kon hij niet nagaan, doch toen hij ontwaakte, keek hij in het gezicht van een klein, dik mannetje met kleine oogen en een langen baard. Deze sprak hem vriendelijk toe, gaf hem spijs en drank en vertelde hem, terwijl hij hem half oprichtte, dat hij een koopman uit Bagdad was, Kalum Bek heette en in sjaals en sluiers voor vrouwen handelde. Hij was op een handelsreis en nu op weg naar huis en had hem halfdood in het zand gevonden. Saïd's mooie kleeren en de kostbare steenen van zijn dolk hadden zijn aandacht getrokken: hij had alles gedaan om hem tot leven te wekken en dit was hem ten slotte gelukt. De jongeling dankte den koopman, dat hij hem het leven gered had, want hij zag wel in, dat hij zonder tusschenkomst van Bek ellendig omgekomen was, en daar hij niet over de middelen beschikte op eigen gelegenheid verder te komen en inzag, dat het nutteloos was te voet door de woestijn verder te trekken, nam hij dankbaar het aanbod van den koopman aan op één der beladen kameelen plaats te nemen en mee naar Bagdad te reizen. Misschien kon hij zich daar aansluiten bij een gezelschap, dat naar Balsora reisde.

Zonder bijzondere moeilijkheden kwamen zij na tien dagen in Bagdad aan en Saïd was vol bewondering voor de prachtige huizen in deze stad, die juist toen machtiger was dan ooit. De koopman noodigde hem uit in zijn huis te komen logeeren en Saïd maak-

te gaarne gebruik van zijn gastvrijheid, want eerst bij het zien van deze vele menschen beseftte hij, dat hij behalve de lucht, het water van den Tigris en een nachtverblijf op de trappen van een moskee waarschijnlijk niets gratis zou kunnen krijgen.

Den dag na zijn aankomst, toen hij zich juist had aangekleed en met voldoening constateerde, dat hij in de prachtige kleeren van Selim zelfs in Bagdad geen slecht figuur zou slaan, trad de koopman zijn kamer binnen. Hij nam den jongeling met een schelmisch lachje op, streek zich over zijn baard en sprak: „Dat is allemaal goed en wel, jongeman, maar wat moet er nu van je worden? Je bent, geloof ik, een droomer en denkt niet aan den dag van morgen, of heb je zooveel geld bij je, dat je in staat bent in overeenstemming met de kleeren die je daar draagt te leven?”

„Geld heb ik niet,” antwoordde de jongen verlegen

... keek hij in het gezicht van een klein, dik mannetje met kleine oogen en een langen baard.

en blozend, „maar misschien wilt u mij iets leenen, zoodat ik naar Balsora terug kan reizen. Mijn vader zal u alles teruggeven.”

„Je vader, jongen?” riep de koopman luid lachend. „Ik geloof, dat de zon je hersenen verweekt heeft. Denk je, dat ik zoo maar op je woord je sprookje geloof, hetwelk je me in de woestijn verteld hebt, dat je vader een rijk man in Balsora is, en jij zijn eenige zoon, en dat je angevallen bent door Arabieren en zoovoort, en zoovoort? Toen al ergerde ik me aan je brutale leugens en je onbeschaamdheid. Ik weet, dat in Balsora alle rijke lieden kooplui zijn en ik heb met elk van hen in relatie gestaan en moest van een Benezar gehoord hebben, zelfs als hij maar zesduizend tomans vermogen had. Of je komt dus niet uit Balsora, of je vader is een arme slokker, wiens weggeloopte zoon ik nog geen cent zou willen leenen. En dan die overval in de woestijn! Wie heeft ooit gehoord, sedert de wijze kalief de handelswegen door de woestijn beveiligd heeft, dat roovers het wagen, karavanen te plunderen en zelfs menschen te ontvoeren? Ook moest die overval bekend geworden zijn, maar op den geheelen weg en ook hier in Bagdad, waar toch menschen uit allerlei streken bij elkaar komen, heb ik er niet over hooren spreken.

Dat is dus de tweede leugen, brutale jongen!”

Bleek van woede wilde Saïd het kleine, kwaad-aardige mannetje in de rede vallen, doch deze schreeuwde harder dan hij en riep: „En de derde leugen, jij onbeschaamde leugenaar, is de geschiedenis in het kamp van Selim. Selim's naam is bekend bij iedereen, die wel eens een Arabier gezien heeft, maar Selim staat bekend als de vreeslijkste en wredeste roover, die ooit het levenslicht heeft aanschouwd en nu wil je me wijsmaken, dat je zijn zoon gedood hebt en niet meteen in stukken gereten bent, ja, je ontziet je niet me te vertellen, dat Selim je tegen zijn stam verdedigd heeft, je in zijn eigen tent heeft opgenomen en zonder losgeld heeft laten vertrekken.”

„En toch kan ik niets anders zeggen,” riep de jongeling uit, „dan dat dit alles waar is bij mijn ziel en bij den baard van den profeet.”

„Wat? Bij je ziel wil je zweren?” schreeuwde de koopman, „bij je zwarte, leugenachtige ziel? En bij den baard van den profeet, jij, die zelf geen baard hebt? Wie zal je dan gelooven?”

„Ik heb weliswaar geen getuigen,” vervolgde Saïd, „maar hebt u mij zelf niet in de woestijn gevonden, geboeid en bewusteloos?”

„Dat zegt niets,” sprak de koopman, „je ziet er uit als een roover, wat je kleding betreft en misschien heb je iemand aangevallen, die sterker was dan jij.”

„Ik zou er wel eens één, ja, zelfs wel twee willen zien,” meende Saïd, „die in staat zijn mij te overwinnen en te binden, als ze me niet van achter een strik om mijn hals werpen. U komt uit den bazar en weet waarschijnlijk niet waartoe iemand in staat is, die de wapenen weet te hanteeren. Maar u hebt mij het leven gered en ik dank u. Maar wat wilt u eigenlijk met mij beginnen? Waaneer u mij niet helpt, moet ik gaan bedelen en daar ik niemand om een aalmoes wil vragen, zal ik dus wel gedwongen zijn, mij tot den kalief te wenden.”

„Zoo?” sprak de koopman hoonend. „Tot niemand anders wil je je dus wenden dan tot onzen allergenadigsten heer? Dat is een deftige bedelarij! Ei! Ei! Maar bedenk, jongeman, dat de weg naar den kalief langs mijn neef Messour gaat en dat het me maar een woord kost om de aandacht van den kamerheer te vestigen op het feit, hoe goed je kunt liegen. Maar ik heb medelijden met je, omdat je jong bent, Saïd. Je kunt je leven nog beteren en misschien komt er dan iets van je terecht. Ik neem je in mijn winkel, daar moet je me een jaar lang dienen en als dat voorbij is en je wilt niet meer bij me blijven, dan betaal ik je je loon uit en laat je gaan, waarheen je wilt, naar Aleppo of Medina, naar Stamboel of Balsora, wat mij betreft zelfs naar de ongeloofigen. Ik geef je bedenktijd tot vanmiddag; stem je toe, dan is alles in orde, weiger je, dan bereken ik je op billijke wijze de reiskosten en de plaats op den kameel, dien ik je verhuurd heb, eisch bij wijze van betaling je kleeren en alles wat je bij je hebt, en gooi je op straat; dan kun je voor mijn part bij den kalief of den moefti, bij de moskee of in den bazar gaan bedelen.”

Met deze woorden verliet de kwaad-aardige man den ongelukkigen jongeling. Saïd keek hem vol verachting na. Hij was zoo verontwaardigd over de slechtheid van dezen man, die hem met opzet meegenomen en in zijn huis gelokt had, om hem in zijn macht te krijgen, dat hij besloot geen minuut langer onder diens dak te blijven. Hij stelde pogingen in het werk om te ontvluchten, maar de ramen van de kamer waren van tralies voorzien en de deur was gesloten. Eindelijk, nadat hij langen tijd had nagedacht, besloot hij voorloopig op het voorstel van den koopman in te gaan en hem in zijn zaak behulpzaam te zijn. Hij zag in, dat er geen andere uitweg voor hem overbleef, want zelfs als het hem gelukte te ontvluchten, kon hij Balsora niet bereiken zonder geld. Maar hij nam zich voor, zoo snel mogelijk naar den kalief te gaan om hulp te vragen.

Den volgenden dag bracht Kalum Bek zijn nieuwen

Saïd moest namelijk, gekleed als bediende, voor den ingang van den winkel gaan staan . . .

bediende naar zijn winkel in den bazar. Hij toonde Saïd alle sjaals en sluiers en andere waren, waarin hij handel dreef en wees hem wat hij in het bijzonder had te doen. Saïd moest namelijk, gekleed als bediende, en niet in het prachtige costuum van een krijgsman, voordien ingang van den winkel gaan staan, in de eene hand een sjaal, in de andere een sluier en de voorbijkomende mannen en vrouwen uitnoodigen om te koopen. Nu kon Saïd ook onmiddellijk begrijpen, waarom de koopman hem voor dezen arbeid had aangenomen. Hij was immers zelf een kleine, leelijke man en als hij aan den ingang ging staan en zijn waren prees, dan maakte zijn buurman of een voorbijganger hem wel eens belachelijk of de straatjongens hielden hem voor den mal en de vrouwen noemden hem een vogelverschrikker. Maar iedereen zag graag den jongen, slanken Saïd, die de klanten beleefd toesprak en sjaal en sluier op bevallige wijze over zijn armen plooide.

Toen Kalum Bek zag, dat zijn winkel beter ging loopen sedert Saïd aan de deur stond, werd hij vriendelijker tegen den jongen man, gaf hem beter te eten en zorgde er voor, dat hij goed gekleed ging. Maar Saïd werd in het geheel niet ontroerd door deze vriendelijkheden en bedacht den geheelen dag middelen om weer naar zijn vaderstad terug te keeren.

Eens op een dag was er erg veel in den winkel verkocht en alle bestelknechten waren al op weg naar de verschillende klanten, toen een oude vrouw binnentrad en nog iets uitzocht. Zij wilde echter iemand hebben, die tegen vergoeding de waren naar huis kon brengen. „Over een half uur kan ik u alles laten zenden,” antwoordde Kalum Bek, „maar zoo lang moet u geduld oefenen of anders een kruier nemen.”

„Bent u een koopman en wilt u uw klanten een vreemden knecht meegeven?” riep de vrouw uit. „Kan zoo'n man in het gedrang er niet met mijn goed vandoor gaan? En op wien heb ik dan verhaal? Neen, volgens 't marktrecht is het uw plicht mijn pak naar huis te laten dragen en daar houd ik mij aan.”

„Als u een klein half uurtje wilt wachten,” meende de koopman, die bang was, dat zij den koop weer ongedaan wilde maken, „al mijn bestelknechten zijn op het oogenblik weg.”

„Een slechte zaak, als er niet eens één knecht over is,” antwoordde de booze vrouw. „Maar daar staat immers nog een jonge nietsnut. Kom, jongeman, neem dat pak op en draag het naar mijn huis.”

„Halt, halt,” schreeuwde Kalum Bek. „Dat is mijn uithangbord, mijn magneet. Die mag hier niet vandaan.”

„Wat is dat!” meende de oude dame en overhandigde Saïd zonder omslag het groote pak. „Jij moet wel slechte waren hebben, als zij zich door hun kwaliteit niet zelf aanprijzen en eerst nog een jongen nietsnut als uithangbord noodig hebben. Vooruit, jongen, je kunt vandaag een fooi verdienen.”

„Ga dan maar, in naam van Ariman en alle booze geesten,” mompelde Kalum Bek, „en zorg er voor,

dat je gauw terugkomt; die oude heks brengt me in den geheelen bazar door haar geschreeuw in opspraak.”

Saïd volgde de vrouw, die met lichter ten treden dan met haar ouderdom overeenkwam over de markt door de straten snelde. Eindelijk bleef ze staan voor een prachtig huis, klopte aan, de deur sprong open en ze liep een marmeren trap op, terwijl zij Saïd een wenk gaf haar te volgen. Zij kwamen ten slotte in een hooge, breede zaal, die zoo rijk gemeubileerd was, dat Saïd zijn oogen uitkeek. Daar ging de vrouw uitgeput op een divan zitten, gaf den jongen man een teeken, dat hij het pak neer moest leggen, gaf hem een zilverstuk en zei hem, dat hij nu kon gaan.

Hij was reeds aan de deur, toen een heldere stem „Saïd” riep. Verbaasd, dat men zijn naam hier kende, keek hij om en een bijzonder mooie dame zat daar, omgeven van slaven en dienaressen, op den divan. Saïd, stom van verwondering, kruiste zijn armen over zijn borst en maakte een diepe buiging.

„Saïd, mijn beste jongen,” sprak de dame, „hoe zeer het me ook spijt, dat je ten gevolge van zooveel onaangename avonturen in Bagdad bent aangekomen, dit was de eenige plaats, die door het lot was aangewezen, waar je, als je voor je twintigste jaar je ouderlijk huis verliet, nog betrekkelijk veilig zou zijn. Saïd, heb je je fluitje nog?”

„Ja zeker, ik heb het nog,” riep hij verheugd, terwijl hij het gouden kettinkje te voorschijn haalde, „en u bent zeker de goede fee, die me dit geschenk gaf, toen ik geboren werd?”

„Ik was de vriendin van je moeder,” antwoordde de fee, „en ik ben ook jouw vriendin, zoo lang je een deugdzaam leven leidt. Ach, had je vader, die lichtzinnige man, mijn raad maar opgevolgd. Dan zou je heel wat bespaard gebleven zijn.”

„Nu, het heeft zoo moeten zijn!” meende Saïd. „Maar, liefste fee, laat 'n flinken noordoostenwind voor uw wolkenwagen spannen, neem mij mee en breng me in 'n paar minuten naar Balsora, naar mijn vader; dan zal ik de zes maanden tot mijn twintigsten verjaardag geduldig blijven wachten.”

De fee glimlachte. „Jij hebt de goede manier om met ons te spreken getroffen,” meende zij, „maar, arme Saïd, het gaat niet. Nu je buiten je ouderlijk huis bent, kan ik niets wonderbaarlijks voor je doen. Ik kan je zelfs niet uit de macht van Kalum Bek bevrijden. Hij staat onder de bescherming van je machtige vijandin.”

„Dus ik heb niet alleen 'n goede vriendin,” vroeg Saïd, „doch ook een vijandin? Nu, ik geloof, dat ik van haar invloed al het een en ander gemerkt heb. Maar u mag me toch met raad ter zijde staan? Moet ik naar den kalief gaan en hem om bescherming smeeken? Hij is een wijs man en zal me tegen Kalum Bek verdedigen.”

„Ja, Haroen is een wijs man!” antwoordde de fee. „Maar, helaas is hij ook maar een mensch. Hij vertrouwt zijn opperkamerheer Messour evenzeer als zichzelf en hij heeft gelijk, want Messour heeft zich een trouw en toegewijd dienaar betoond. Messour vertrouwt echter zijn vriend Kalum Bek ook als zichzelf en daarin heeft hij ongelijk, want Kalum is een slecht mensch, al is hij ook familie van Messour. Kalum is tegelijk een slimme vent en heeft, zoodra hij hier kwam, zijn neef, den opperkamerheer, een verhaaltje over jou op de mouw gespeld en Messour heeft ditzelfde verhaal weer aan den kalief verteld, zoodat je, al wist je ook door te dringen in het paleis van Haroen, slecht ontvangen zou worden. Maar er zijn andere middelen en wegen en het staat in de sterren geschreven, dat je de genade van den grooten kalief zult verwerven.”

„Vooruit, jongen, jij kunt vandaag 'n fooi verdienen.”

„Dat ziet er toch niet goed uit,” zei Saïd bedroefd. „Dan zal ik nog een tijdlang uithangbord van Kalum Bek moeten blijven. Maar één gunst, lieve fee, kunt u mij misschien toestaan. Ik ben altijd gewend geweest mij in den wapenhandel te oefenen en mijn grootste lust is het aan een tornooi deel te nemen, waarbij flink gevochten wordt met lans, boog en het stompe zwaard. Nu houden de jongelieden van deze stad elke week zulk een tornooi. Maar alleen rijkgekleede en vooral vrije mannen mogen meedoen, zeker geen bedienden uit den bazar. Als u er nu voor zou kunnen zorgen, dat ik elke week een paard, kleeren en wapens zou kunnen krijgen en dat men mijn gezicht niet al te gemakkelijk zou herkennen . . .”

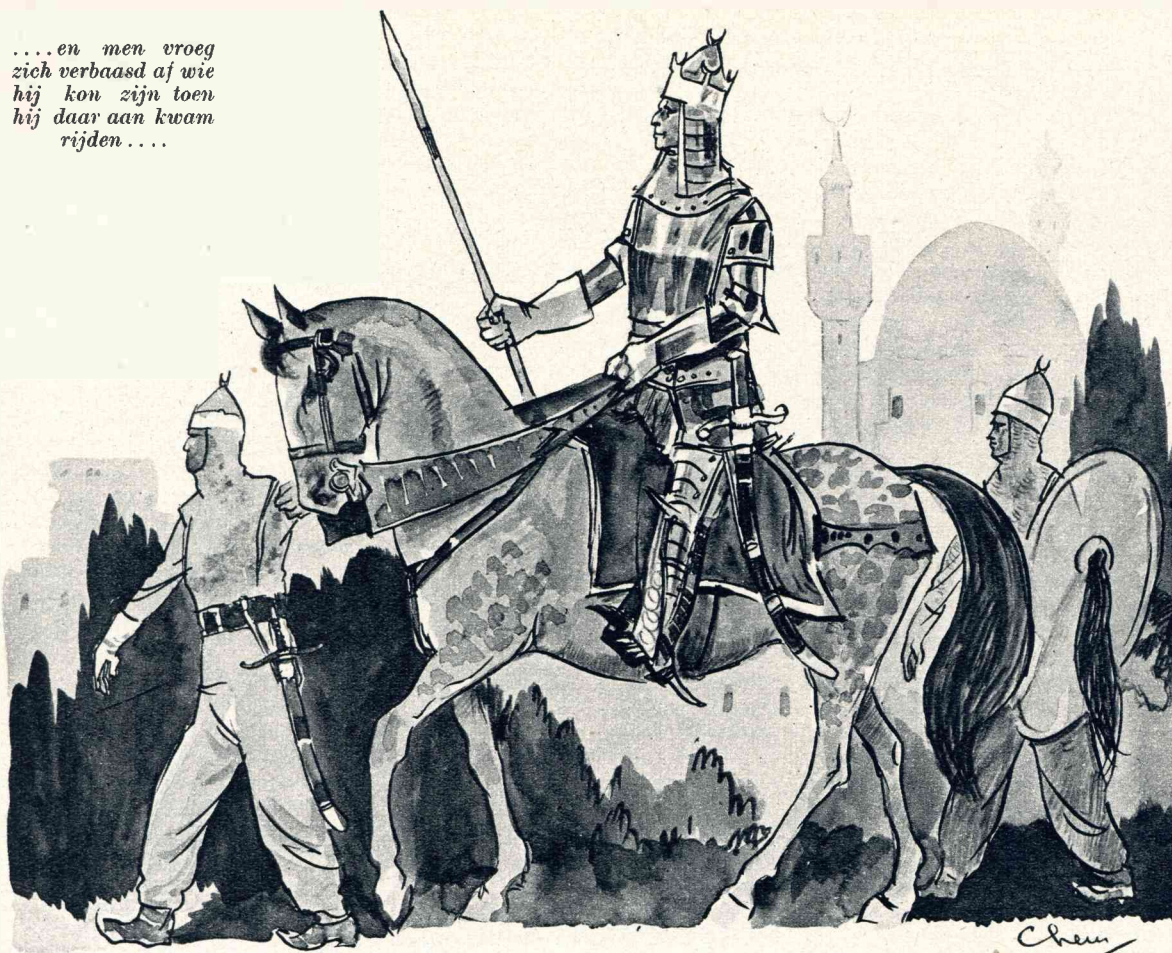
„Dat is een wensch, een jongen van edel bloed waardig,” sprak de fee, „de vader van je moeder was de dapperste man van geheel Syrië en je schijnt zijn karakter geërfd te hebben. Onthoud de plaats waar dit huis staat, elke week vind je hier een paard met twee bereden knechten, verder wapens en kleeren en een zeker water voor je gezicht, dat je onherkenbaar maakt. En nu, Saïd, vaarwel! Blijf geduldig wachten en wees verstandig en deugdzaam. Over zes maanden zal je fluitje geluid geven en Zulima's oor zal voor je geopend zijn.”

De jongeling nam dankbaar en vol eerbied afscheid van zijn beschermvrouwe, lette op de plaats waar het huis stond en ging naar den bazar terug.

Den volgenden Woensdag, den dag waarop de jongelieden van stand samen kwamen op een plein in de stad om hun krijgshaftige oefeningen te houden, vroeg Saïd aan Kalum, of hij dien avond vrij mocht hebben en daar de koopman over het geheel zeer tevreden met zijn bediende was, gaf hij hem toestemming, zijn avond te besteden zooals hij dien wilde. Saïd begaf zich naar het huis van de fee, klopte aan en werd onmiddellijk binnengelaten. Op de binnenplaats van het huis stonden drie prachtige paarden en nadat Saïd zich verkleed en onherkenbaar gemaakt had, besteeg hij het mooiste en gaf den beiden dienaren, die bij de dieren stonden, een wenk hem te volgen. Hierop draafde hij verheugd naar het plein waar het tornooi gehouden werd. Door zijn prachtige kleeren en wapens trok hij aller aandacht en men vroeg zich verbaasd af wie hij kon zijn, toen hij daar-in galop aan kwam rijden. De dapperste en edelste jongelingen van Bagdad waren bijeengekomen, zelfs de broeders van den kalief zag men hier te paard manoeuvreren en hun lansen zwaaien. Toen Saïd naderbij kwam en niemand hem scheen te kennen, reed de zoon van den grootvizier met enkele vrienden op hem toe, groette hem eerbiedig, noodigde hem uit aan hun steekspel deel te nemen en vroeg hem zijn naam en den naam van zijn geboorteland. Saïd antwoordde, dat hij Almansor heette en uit Caïro kwam, dat hij op reis de dapperheid en

....en men vroeg
zich verbaasd af wie
hij kon zijn toen
hij daar aan kwam
rijden

behendigheid der jonge edelen van Bagdad had hooren prijzen en dat hij geen tijd verzuimd had, hierheen te komen om met hen kennis te maken. De wijze waarop Saïd Almansor optrad, beviel dezen jongelingen uitstekend, zij lieten hem een lans brengen en gaven hem te kennen, dat hij zich maar aan moest sluiten bij een der partijen, want het gezelschap had zich in twee partijen verdeeld.

Het uiterlijk van Saïd had reeds aller aandacht getrokken, doch nu had men gelegenheid zich te verbazen over zijn bijzondere behendigheid en bekwaamheid in het voeren der wapenen. Zijn paard was vlugger dan een vogel en zijn zwaard suisde zoo snel door de lucht, dat men het niet met de oogen kon volgen. Hij wierp zijn lans zoo gemakkelijk en zeker, dat het leek of hij een pijl afschoot. Hij bedwong de dappersten van de tegenpartij en aan het einde werd hij algemeen als de sterkste beschouwd.

Den dag na het steekspel sprak men in Bagdad over niets anders dan over den knappen, rijken en dapperen vreemdeling; allen, die hem gezien hadden, ja, zelfs zij, die hij overwonnen had, waren vol lof over zijn edele houding en zelfs in den winkel van Kalum Bek werd over hem gesproken, terwijl hij er zelf bijstond en men zich beklaagde, dat men niet wist waar hij woonde. Den volgenden keer vond hij in het huis van de fee nog mooiere kleeren en nog prachtiger wapens. Ditmaal was heel Bagdad samengekomen om naar het steekspel te komen kijken en zelfs de kalief was aanwezig; hij bewonderde den vreemdeling Almansor evenzeer als de anderen en hing hem, toen het tornooi afgelopen was, een gedenkpenning van goud om den hals.

Zoo ging het vier maanden lang, elken Woensdag vertoonde Saïd de stoutste staaltjes van dapperheid en behendigheid en men werd niet moe naar hem te kijken. Toen hij eens op een avond bij het naar huis gaan door een donkere straat kwam, hoorde hij plotseling stemmen, die hem bekend in het oor klonken. Voor hem gingen vier mannen, die langzaam liepen en met elkaar schenen te overleggen. Toen Saïd zachtjes naderbij kwam, hoorde hij, dat zij het dialect van den stam van Selim uit de woestijn spraken en hij had zoo'n vermoeden, dat de vier mannen niets goeds in hun schild voerden. Zijn eerste ingeving was, zich zoo snel mogelijk voor deze menschen te verbergen en zijns weegs te gaan, maar bij nader inzien meende hij, dat hij misschien iets kwaads zou kunnen verhinderen en sloop dichterbij om de mannen te beluisteren.

„De portier heeft uitdrukkelijk gezegd de straat rechts van den bazar,” sprak de eene, „daar moet hij vannacht met den grootvizier doorkomen.”

„Goed,” antwoordde een ander. „Voor den grootvizier ben ik niet bang, hij is oud en waarschijnlijk geen bijzondere held, maar de kalief zelf moet het

zwaard goed hanteeren en heelemaal gerust ben ik er niet op; er sluipen zeker een stuk of tien, twaalf man van zijn lijfwacht achter hem aan.”

„Niemand,” verzekerde een derde. „Elken keer als men hem 's nachts gezien heeft, was hij slechts in gezelschap van zijn grootvizier of van zijn opperkamerheer. Vannacht moeten we hem te pakken krijgen, maar er mag hem geen leed geschieden.”

„Ik denk, dat we hem het beste een touw om zijn nek kunnen werpen,” sprak de eerste, „dooden mogen we hem niet, want voor zijn lijk zouden ze maar weinig losgeld betalen. Misschien kregen we in zoo'n geval wel heelemaal niets.”

„Een uur voor middernacht dus,” zeiden ze ten slotte en hierop ging ieder zijns weegs.

Saïd was niet weinig geschrokken, toen hij de plannen voor dien aanslag vernam. Hij besloot onmiddellijk naar het paleis van den kalief te gaan en hem voor het gevaar, dat hem bedreigde, te waarschuwen. Toen hij echter reeds enkele straten ver geloopt had, vielen hem de woorden van de fee in, die hem verteld had, hoe slecht hij bij den kalief aangeschreven stond; hij overwoog, dat men hem misschien uit zou lachen als hij met deze tijding kwam of dat men het wellicht als een poging zou opvatten om een wit voetje bijden beheerscher van Bagdad te verkrijgen en dus vertraagde hij zijn stap en hield het voor het beste, zich op zijn goed zwaard te verlaten en den kalief persoonlijk uit de handen van zijn belagers te redden.

Hij ging daarom niet naar het huis van Kalum Bek terug, doch bleef op de trap van een moskee zitten wachten tot de nacht gevallen was, daarna liep hij den bazar voorbij naar de straat, welke de roovers aangeduid hadden en verschool zich in de portiek van een huis. Hij zal daar ongeveer een uur gestaan hebben, toen hij twee mannen hoorde

naderen; aanvankelijk meende hij, dat het de kalief was met zijn grootvizier, maar een der mannen klapte in zijn handen en onmiddellijk kwamen twee anderen te voorschijn, die zich bij hen voegden. Zij fluisterden een poosje en gingen daarop uiteen. Drie verborgen zich bij hem in de buurt en de ander wandelde de straat op en neer. De nacht was heel donker, maar stil en zoo was Saïd uitsluitend op zijn scherp gehoor aangewezen.

Weer ging er een flinke poos voorbij, toen men uit de richting van den bazar voetstappen vernam. Misschien had de roover deze ook gehoord; hij sloop ten minste Saïd voorbij, naar den bazar toe. De stappen kwamen nader en Saïd kon reeds donkere gestalten onderscheiden, toen de roover in zijn handen klapte en op hetzelfde oogenblik de drie anderen uit hun schuilhoek te voorschijn kwamen. De aangevallenen moesten overigens gewapend zijn, want hij vernam het geluid van zwaarden, die tegen elkaar geslagen werden. Onmiddellijk trok Saïd zijn eigen zwaard en onder het geroep van „weg met de vijanden van den grooten Haroen” stortte hij zich op de roovers, sloeg met zijn eersten houw één van hen neer en drong daarna op twee anderen in, die juist op het punt stonden een man, dien zij een touw om den hals geworpen hadden, te ontwapenen. Hij sloeg blindelings op het touw om dit door te snijden, maar trof een der roovers zoo zwaar, dat hij hem de hand afsloeg; de roover viel met vreeselijk geschreeuw op zijn knieën. Nu wendde zich de vierde, die met een anderen man in gevecht was gewikkeld, tegen Saïd, die nog met den derde streed, maar de man, dien men een touw om zijn nek had geworpen, stak zoodra hij vrij was den aanvallers van ter zijde een dolk in zijn borst. Toen de overgebleven roover dit zag, wierp hij zijn sabel weg en vluchtte.

Saïd bleef niet lang in onzekerheid, wien hij gered had, want de grootste van de beide mannen trad op hem toe en sprak: „Ik weet niet waar ik mij meer over moet verbazen, over dezen aanval op mijn leven of mijn vrijheid dan wel over deze onbegrijpelijke hulp en redding. Hoe wist u wie ik ben? Was u op de hoogte van dezen aanslag?”

„Beheerscher der geloovigen,” antwoordde Saïd, „want ik twijfel niet dat gij dat zijt, ik liep vanavond achter een paar mannen door de straat genaamd El Malek, die een vreemd en geheim dialect spraken, dat ik eens geleerd heb. Zij hadden het plan u gevangen te nemen en den eerbiedwaardigen man, uw vizier, te doodden. Daar het te laat was om u te waar-

schuwen, besloot ik naar de plaats te gaan, waar zij u op wilden wachten om u bij te staan.”

„Ik dank u voor uw hulp,” sprak Haroen, „maar het lijkt mij beter hier niet te blijven; neem dezen ring van mij aan en kom daarmee morgen in mijn paleis: wij zullen deze zaak dan grondiger bespreken en middelen vinden om u naar verdienste te beloonen. Kom, vizier, we moeten weg, ze kunnen elk oogenblik terugkomen.”

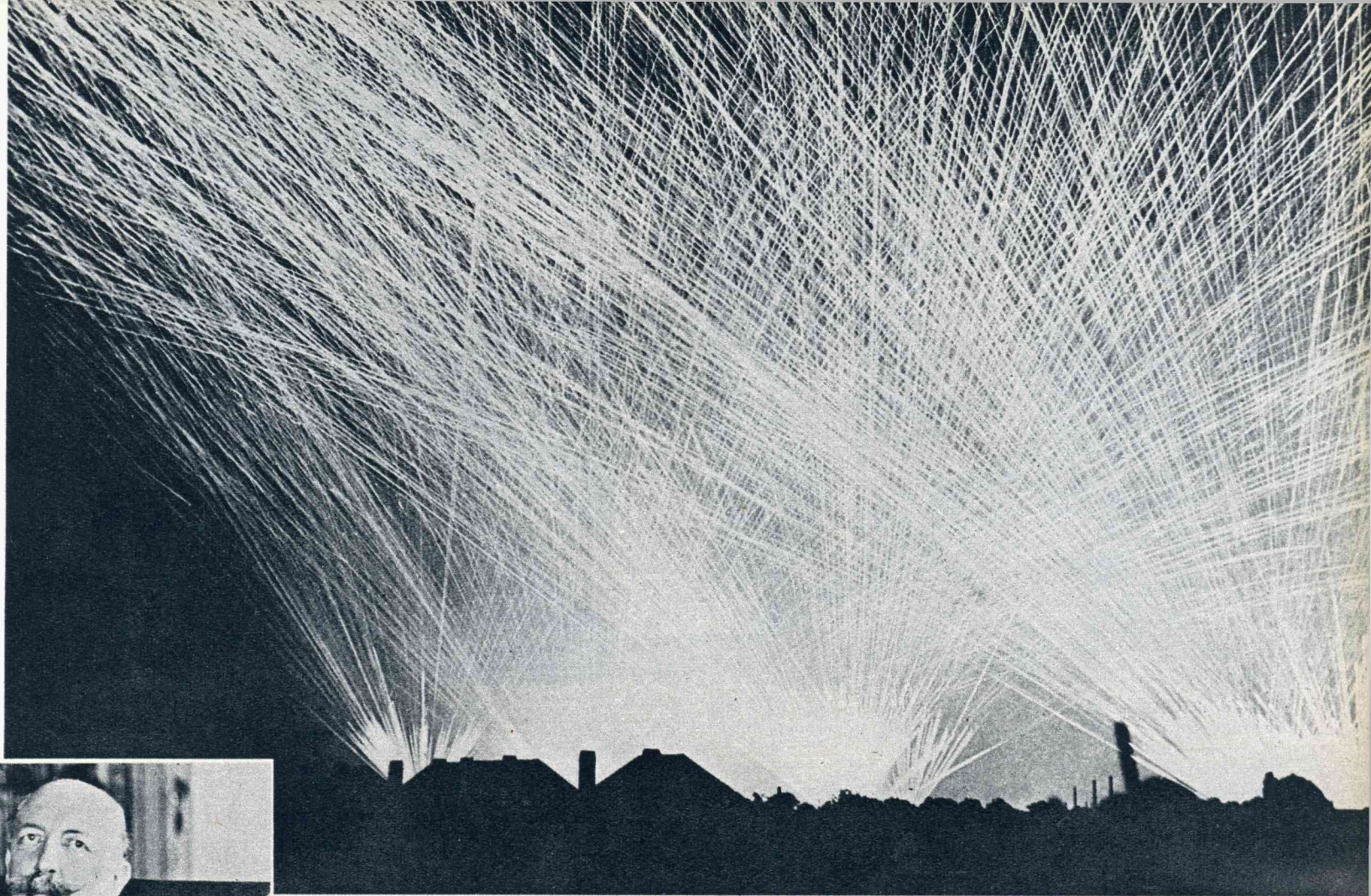
Hij wilde den grootvizier met zich mee trekken, nadat hij den jongeling een ring aan zijn vinger gestoken had; de vizier echter verzocht hem nog even te blijven, wendde zich om en overhandigde den verbaasden Saïd een zwaren buidel. „Jongeman,” sprak hij, „mijn meester, de

kalief, kan u tot alles verheffen wat hij maar wil, zelfs tot mijn opvolger, ik zelf kan maar weinig voor u doen en wat ik kan doen, moet dan maar meteen gebeuren; neem dus dezen buidel van mij aan. Hierdoor heb ik mijn dankbaarheid geenszins afgekocht. Wanneer gij een wensch mocht koesteren, kom dan zonder aarzelen bij mij.”

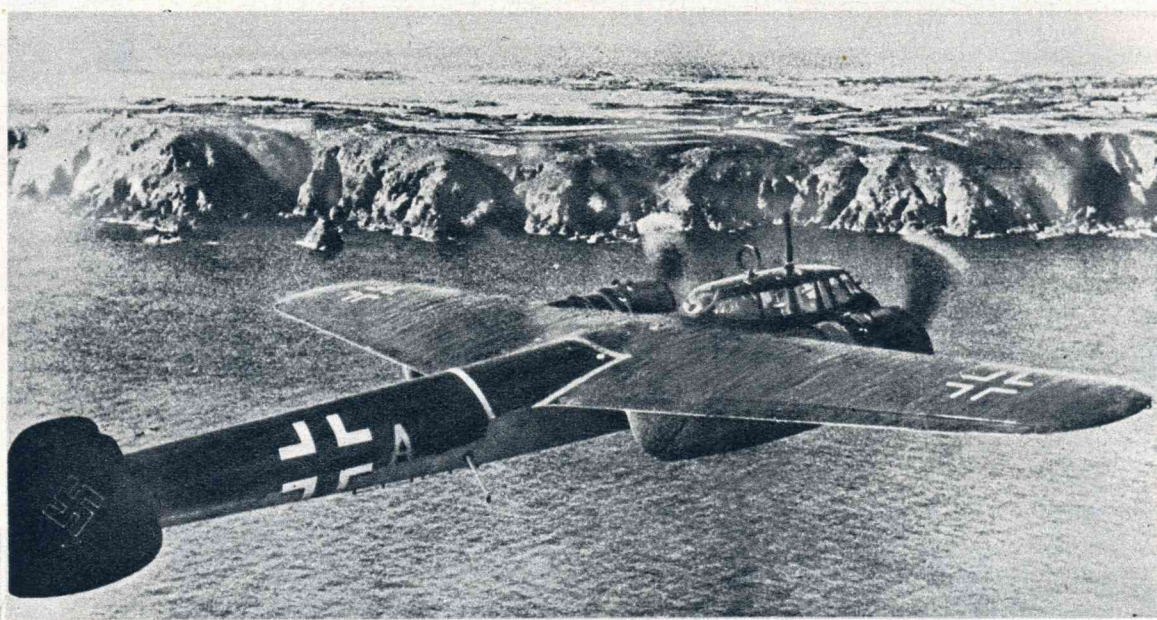
Onmiddellijk trok Saïd zijn eigen zwaard.

Een indrukwekkende foto van het versperringsvuur, waarmede het Duitse luchtafweergeschut gedurende dertig minuten een stad in het noorden van Duitsland beschermde bij het naderen van Engelse vliegtuigen, die een nachtelijken aanval ondernamen.

Jean, hertog de Guise, die sinds 1926 aanspraak maakte op den koningstroon van Frankrijk en tot het bereiken van dit doel verscheidene acties voerde, is op 76-jarigen leeftijd te Larache, in Spaansch Marokko, overleden.

Buitenlandsch Nieuws

Een Duitsch gevechtsvliegtuigboven het eiland Guernsey in het Kanaal tijdens zijn vlucht naar Engeland.

Mussolini bracht onlangs een bezoek aan een jeugdkamp van de vrouwelijke academie te Rome.

De ministers van buitenlandsche zaken van Italië en Duitschland, graaf Ciano en Joachim von Ribbentrop, die te Weenen, op verzoek van Hongarije en Roemenië, het geschil tusschen beide staten regelden.

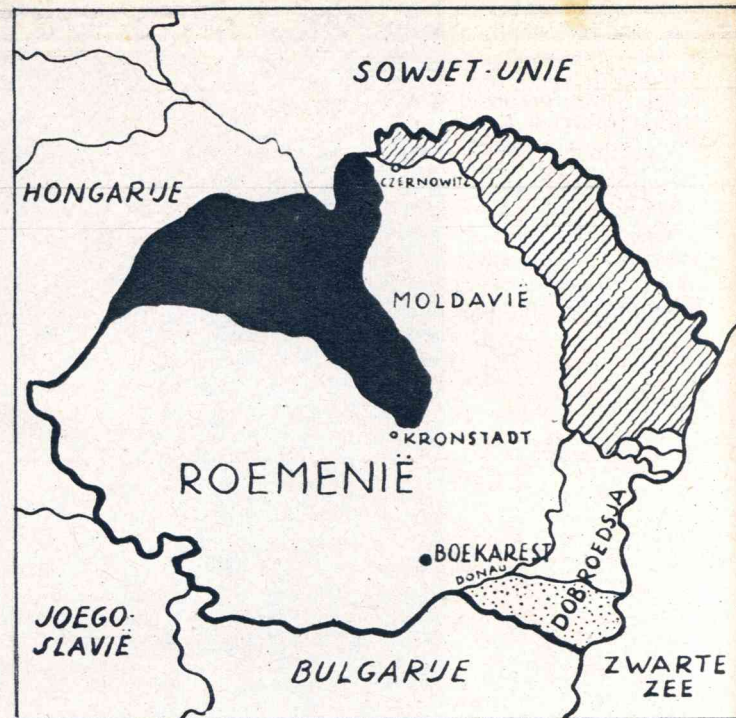
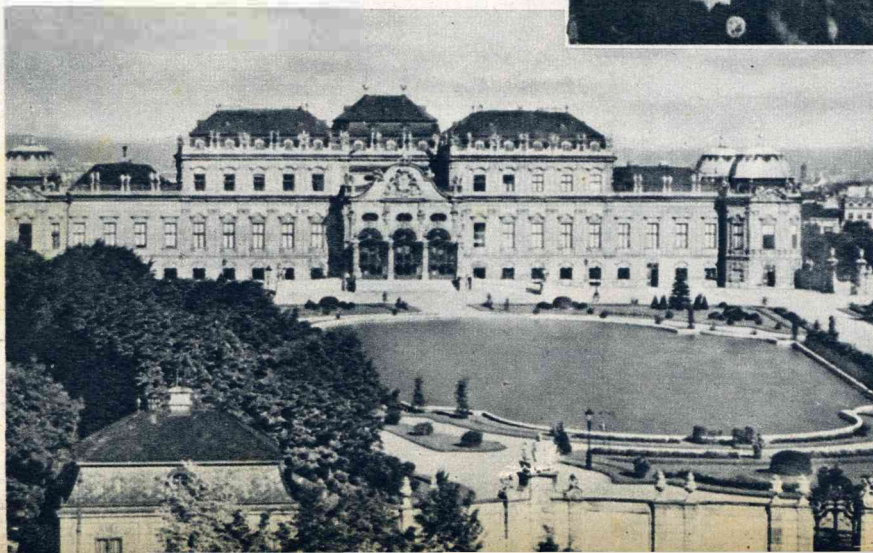
HET ACCOORD TE WEENEN

Roemenië staat Noord-Zevenburgen af

Na twee dagen onderhandelen hebben de Duitse minister van buitenlandse zaken von Ribbentrop en de Italiaanse minister van buitenlandse zaken graaf Ciano op verzoek van de Roemeense en Hongaarse ministers van buitenlandse zaken een scheidsrecht gehouden. Van de 102.000 vierkante km, nl. Zevenburgen, het Banaat en de steden Arad en Grosswardein, welke Roemenië bij het einde van den wereldoorlog werden toegewezen, heeft het 45.000 vierkante km teruggegeven. De Roemeense troepen zullen dit gebied binnen veertien dagen ontruimen, terwijl de Roemeense burgers in deze streken als Hongaren beschouwd zullen worden, tenzij zij binnen zes maanden de Roemeense nationaliteit kiezen en dan naar Roemenië verhuizen.

Voor de Hongaren in het deel van Roemenië woonachtig, dat aan dit rijk blijft, gelden dezelfde bepalingen: zij kunnen de Hongaarse nationaliteit kiezen, doch moeten verhuizen.

Het Belvédère-paleis te Weenen, waar het accoord tot stand kwam.

Een kaart van Roemenië, waarop de gebieden staan aangegeven, die dit land heeft moeten afstaan. Het gearceerde gedeelte (Bessarabië) werd reeds bij Rusland gevoegd, thans ging het zwart aangegeven gebied, 45.000 vierkante kilometer van Transsylvanië, in Hongaarse handen over. Over het zuidelijke gedeelte van de Dobroedsja, op onze kaart door stippels aangegeven, werd een Bulgaarsch-Roemeensch accoord gesloten.

In aansluiting op de scheidsrechterlijke uitspraak zijn tusschen den Italiaansen en den Duitse minister van buitenlandse zaken enerzijds en den Roemeense minister van buitenlandse zaken anderzijds nota's uitgewisseld, waarin Duitschland en Italië de onaantastbaarheid van het Roemeense staatsgebied waarborgen en de Roemeense regeering deze garantie aanneemt; tevens hebben Hongarije en Roemenië een minderhedenaccoord aangegaan met Duitschland ter bescherming van de Duitse volksgroepen in de genoemde landen.

Na den afstand van Bessarabië en het noorden van Bokokwina aan Rusland, den afstand van Noord-Zevenburgen aan Hongarije en den afstand van de zuidelijke Dobroedsja aan Bulgarije, die weldra zijn beslag zal krijgen, zal van het

Graaf Csaky en Manoilescu, ministers van buitenlandse zaken van Hongarije en Roemenië.

Roemenië van na den wereldoorlog ruim de helft overblijven. Het land is echter nog aanmerkelijk grooter dan voor den wereldoorlog en behoudt belangrijke gebiedsdeelen, die het in 1919 heeft verworven. Van belang voor het rijk is de garantie der asmogendheden en een troost wellicht de overweging, dat vooraanstaande personen buiten Hongarije het land hebben gesteund in zijn actie voor herziening van het vredesverdrag van Trianon aangezien de bepalingen hierin algemeen als zeer onrechtvaardig werden beschouwd.

DE TRIOMF DER WELSPREKENDHEID

door Roel Meesters

Als men het dorpsplein betrad, dat beschaduwde werd door het bladerdak van eeuwenoude linden, dan was de tweede winkel rechts de affaire van Toon Bakels. Het was een fleurig oud winkeltje, aan de eene zijde geflankeerd door de deftige sociëteit „Ons Genoegen”, aan de andere zijde door de zooveel gemoedelijker uitspanning „De vette os”. Een roestig uithangbord met een hardgeel geschilderde vogel, die ornithologisch onmogelijk thuis te brengen was, verried duidelijk genoeg wat daarbinnen te koop was: „Handel in zangkanaries, kooien en zangzaad,” vermeldde de winkelruit ten overvloede en daaronder met kleinere letters: Toon Bakels.

Toontje heette hij in de wandeling. Toontje was populair in het dorp. Die populariteit dankte hij echter niet aan zijn kanaries, maar aan een bijzondere gave: de gave der welsprekendheid. Zooals hij voor de vuist weg kon spreken, kon geen mensch anders het in den omtrek. Zelfs de burgemeester, de notaris, of de dokter niet. Als hij een vergadering toesprak, dan sleepte hij in het vuur van zijn welbespraaktheid zelfs de onverschilligsten mee en het lag dus voor de hand, dat er geen vereeniging bestond in het dorp, of hij was bij acclamatie tot voorzitter ervan gekozen. Toontje was president van de kanariefokvereeniging „Tot nut en genoegen”, voorzitter van „Zanglust”, voorzitter van de carnavalsvereeniging, voorzitter van — enfin, van nog wel een tiental andere clubs en vereenigingen meer, die tot nut en vermaak van de streekbewoners dienden. En voornamelijk hieraan had Toontje zijn populariteit te danken.

De winkel van Toontje hing propvol vogelkooien. In alle soorten en prikken prijken ze aan den wand. Maar zijn voornaamsten handel dreef hij in het heilighdom daarachter en op zolder. Daar hingen zijn beroemde Saksers, mitsgaders nog een paar andere zanglustige kanariepietrasen. Hier was hij dag en nacht aan het experimenteren met het veredelen en kruisen van jong fokbroed. De levende resultaten verkocht hij aan de liefhebbers, en liefhebbers, waren er bij de vleet. En dus kon Toontje behalve op de gave der welsprekendheid nog prat gaan op een bloeiende zaak en een aardige nering.

Natuurlijk kent u het driedaagsche volksfestijn, dat men in ons land pleegt aan te duiden als „het carnaval”. In die dulle dagen was Toontje als redenaar op zijn best. Een enkel glaasje spraakwater was voldoende om de sluizen der welsprekendheid onmiddellijk te openen en was de stroom eenmaal in beweging gebracht, dan huppelde en repte hij zich net zoolang voort, tot Toontje's tong dubbel sloeg en hij geen boe of bah meer kon zeggen. Het waren de drie vrolijkste dagen van het jaar in zijn leven, waarvan hij de plezierige herinnering nog lang naproefde en waarin hij als redenaar zijn schoonste triomfen vierde.

Zijn laatste triomf zal echter nooit meer overtroffen worden. Niemand twijfelt eraan en Toontje zelf wel het minst. De geschiedenis viel voor op den derden dag van het laatste carnaval. Den laatsten dag. Toontje was dien morgen opgestaan met een loodzwaar gevoel in zijn hoofd. Tot ver voorbij het sluitingsuur had hij in „De vette os” op het biljart staan speeuen dat de stukken ervan af vlogen, zooals het heette, en toen de sterke arm er ten slotte een eind aan had gemaakt,

had hij zijn improvisaties over alles en nog wat tot diep in den nacht in de muziektent voortgezet. Toen bespeurde hij eindelijk dat zijn gehoor allang ingeslapen of huistoe was en had hij er met een afkeurend hoofdschudden van af gezien nog langer paalen voor de zwijnen te werpen.

Het liep al tegen den middag, toen hij ontwaakte. Ontwaken kon men het eigenlijk niet noemen, maar het leek er althans op. Zijn tong was droog, zijn stap onvast en zijn hoofd wat beverig. Zóó verrichtte hij wat altijd 's morgens zijn eerste werk was: hij ontsloot de winkel deur, opende de brievenbus en haalde de post te voorschijn. Er was dien morgen slechts één brief en dat was eigenlijk nog geen brief. Het was een gedrukte circulaire, netjes in een envelop gestoken en geadresseerd aan den heer A. Bakels te Dorps-huizen.

Toontje keek met een lodderoog naar het adres, zette zich aan tafel en begon te lezen. Toen hij aan het eind was begon hij opnieuw, en toen nog eens en nog eens. Totdat er eindelijk een zonderlinge verandering over hem kwam. Er drong een traan in zijn oog en bevleekte het papier. Een tweede en een derde traan volgde. Toontje kreunde, griende. Minuten lang, totdat hij eindelijk eenigszins tot zichzelf kwam. Toen stond hij op, begon zich te kleeden, sloot den winkel. Zijn gezicht stond somber en zijn oogen gloeiden van een fanatiek vuur. Zoo verscheen hij aan het huis van Klaas Holder, den omroeper en klokkeluider van het dorp.

„Wel, Toontje, goed geslapen?” vroeg Klaas. „Gaat wel,” zei Toontje met een grafstem. „Maar ik heb iets om te roepen voor je. Hedenavond vergadering van de kanariefokvereeniging „Tot nut en genoegen” in „De vette os”. Aanvang precies acht uur. De leden worden dringend verzocht allemaal trouw en op tijd op te komen.”

Klaas noteerde het en sukkelend en hoofdschuddend zocht Toontje zijn weg naar „De vette os”, om een beetje op zijn verhaal te komen.

Prompt om acht uur werd Toontje dien avond door zijn behulpzame vrienden boven op het biljart

geheschen. Ze waren er allemaal en Toontje was niet de eenige, die spraakwater op had. „Ik open deze vergadering met een welkomstgroet,” stak hij met meer plechtigheid dan anders van wal en daarmee zette hij de sluizen van zijn spreekwoordelijk geworden welsprekendheid wijder open dan ooit te voren.

Wat er dien avond allemaal gebeurde, behoeft geen uitvoerige vermelding. Het was de laatste avond van het carnaval en er gebeurde wel meer gekke dingen in de wereld. Slechts weinigen wisten het zich trouwens later nog te herinneren en Toontje wel het minst van allen. Hij werd pas wakker rond het middaguur. Hij kwam zijn bed uit en zijn eerste werk was weer de winkel deur te openen. Oudergewoonte wierp hij een blik naar links en rechts en naar de lucht en toen gingen zijn oogen pas goed open. Hij keek en keek nog eens — en toen dacht hij aan een zinsbegoocheling. In de linden om het dorpsplein zaten tientallen kanaries, oude en jonge, Saksische en andere beroemde rassen en zongen het hoogste lied.

„Bepaald een nachtmerrie,” mompelde Toontje onthutst. Maar toen hij den notaris het plein zag oversteken en de schafffluit hoorde van de wasscherij in de buurt, twijfelde hij eraan, of hij het wel bij het rechte eind had. Hij ging naar binnen, strompelde de kamer in en keek naar de wanden. Alle kooien stonden open, alle kanaries waren verdwenen... Hij holde naar den zolder, maar ook hier werd hij niet zooals anders verwelkomd door vrolijk gezang. Zijn kostbare pietjes waren gevlogen...

„Da's een laffe streek!” tierde Toontje, plotseling zoo nuchter als had hij van geen carnaval geweten. „Da's m'n broodwinning, m'n liefhebberij. Maar dat laat ik er niet bij zitten. Wie 'm dat geflikt heeft, zal d'r van lusten...”

Driftig greep hij naar zijn jas, maar juist kwam Klaas de Graaf binnen, de secretaris van „Tot nut en genoegen”. Hij keek uit zijn oogen als een aanzegger in het land van de eeuwige jeugd.

„Heb-ie het gezien buiten?” bulderde Toontje hem toe. „Ze hebben al mijn pietjes laten vliegen. Die... die... Weet jij er misschien iets van?”

Toontje plofte bijna uit elkaar van woede.

Maar Klaas was heelmaal niet verbaasd. Hij knikte, en nogal somber voor zijn gewone doen. „Niet alleen jouw pietjes, maar alle pietjes van de club,” zei hij treurig. „Ja, ik weet er alles van, Toontje. Weet je niet meer van die vergadering gisteravond in „De vette os”?”

„Neen,” schudde Toontje zijn ongewassen hoofd.

„Nou, daar heb-ie drie uur aan één stuk door zóó verschrikkelijk aandoenlijk over het zielige lot van gekooide vogels gesproken, dat er geen oog meer droog was. En met algemeene stemmen hebben we na afloop op jouw eigen voorstel besloten alle pietjes te laten vliegen en de vereeniging te ontbinden...”

Toontje verstijfde. „Te ontbinden...?”

„Ja,” knikte Klaas. „En de kas hebben we toen maar frisch gemaakt...”

Toen Toontje's verbijsterde blik op de tafel viel, vond hij een afdoende, ofschoon geenszins bevredigende verklaring voor de zinsverbijsterende gebeurtenissen van den vorigen avond. Het was een circulaire van de dierenbescherming, die hem tot dezen ongehoorden triomf der welsprekendheid had geïnspireerd...

De vacantie is voorbij

en wij bereiden ons voor op langere avonden. Geen zwerftochten meer door bosch of hei, geen aangename verpoozing in het groene gras onder een schaduwrijken boom. Maar elk jaargetijde heeft zijn eigen bekoring: buiten wordt het guur en onplezierig, maar binnen kunnen we nog genoeg vinden om ons prettig bezig te houden. En wat is dan onze beste kameraad? Een vriend, die tot ons spreekt zonder ons te hinderen met een te harde stem, een vriendin, die niet het laatste woord wil hebben, maar 't toch heeft? Een roman immers, en wel een roman van de Kennemer Serie, die met zooveel zorg uitsluitend voor onze lezers wordt gekozen. Ditmaal zijn wij echter bijzonder trotsch op onze keuze, want wat wij aanbieden is een boek, dat slechts zelden gevonden, doch dikwijls gezocht wordt: „weere eens iets heel anders.” Het is

DE MAN IN HET DONKER

door John Ferguson

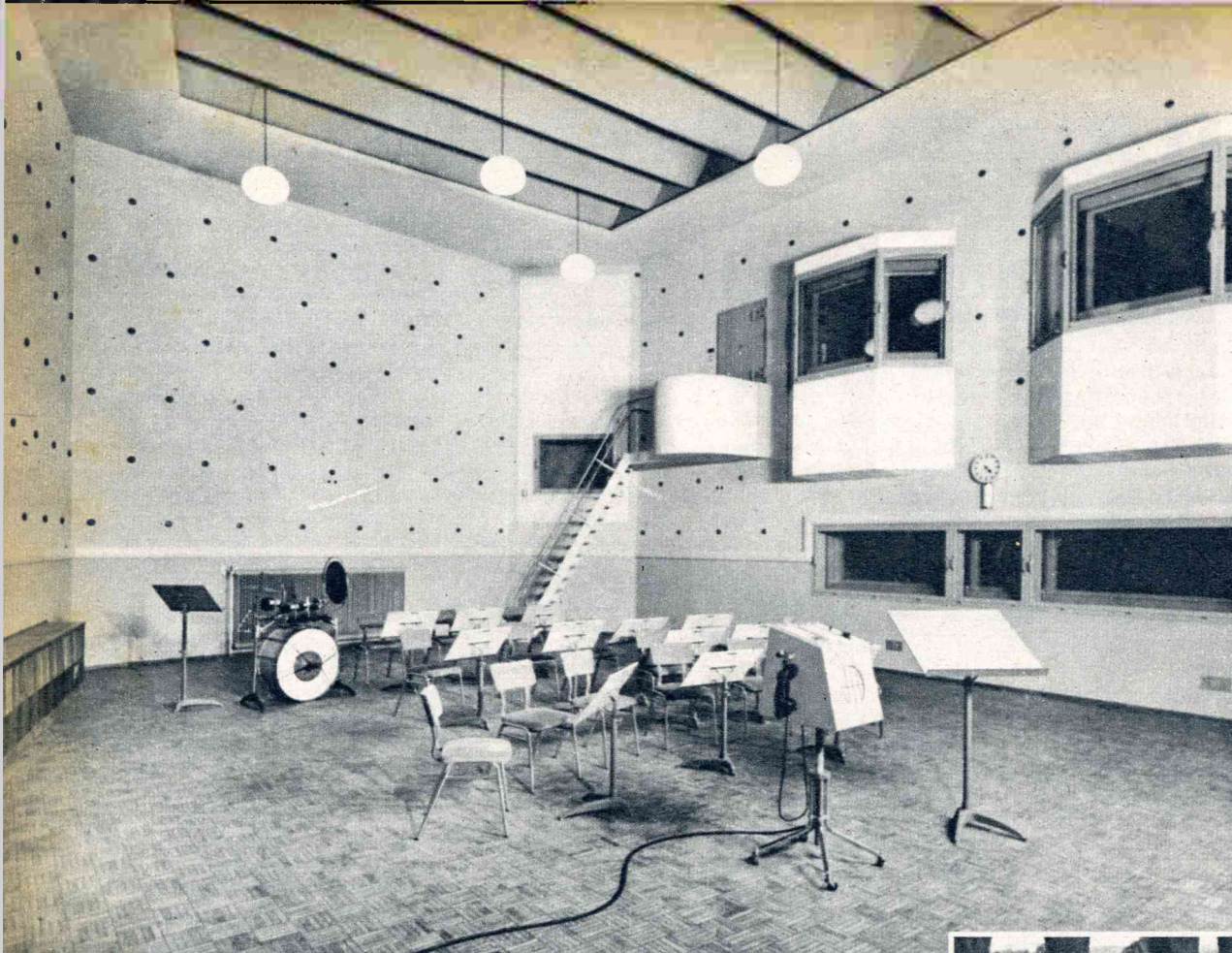
Het verhaal draait om een moord — maar merkwaardig genoeg is nóch 't slachtoffer, nóch de moordenaar degene, die de sympathieke belangstelling van den lezer trekt. Schrandere koppen zoeken den moordenaar — maar de vraag, die ons boeit, is niet: wie is de dader? Wat ons boeit, dat is het levenslot van iemand, die, zooals wij weten, volstrekt de dader niet is; iemand die ook door de speurders nauwelijks verdacht wordt.

Sterk boeit ons het lot van „DEN MAN IN HET DONKER” en dat van zijn geheimzinnige helpster of medeplichtige of vrouwelijke compagnon, of hoe we 't noemen moeten... Het is een genoeglijk, menschelijk boeiend boek — niet griezelig, ondanks den moord en de misère, niet koel-redeneerend, ondanks 't speuren naar 'n misdadiger, niet sentimenteel, ondanks het teere kiemen van een vreemde liefde,

van — zouden we willen zeggen, zinspelend op de betiteling „De man in het donker” — van een liefde in het duistere weg.

Het is een boek van verrassingen, die de personen in 't boek precies evenzeer treffen als den lezer — en beiden zullen wel eens zeggen: eigenlijk had ik 't kunnen begrijpen!

Een innemend boek dus — een boek, waarin de lezer plezier zal hebben. Een ingenaaid exemplaar kost zooals gewoonlijk slechts 30 cent, terwijl een fraai gebonden boek voor f 1.— verkrijgbaar is. Bestellingen kunt u opgeven aan onze kantoren, agenten en bezorgers en bij den boekhandel. Franco toezending per post geschiedt na ontvangst van 40 cent resp. f 1.15 voor een genaaid of een gebonden boek aan ons hoofdkantoor te Haarlem. Dit bedrag kunt u overmaken per postwissel of storten op postrekening 142700 van Panorama te Haarlem.

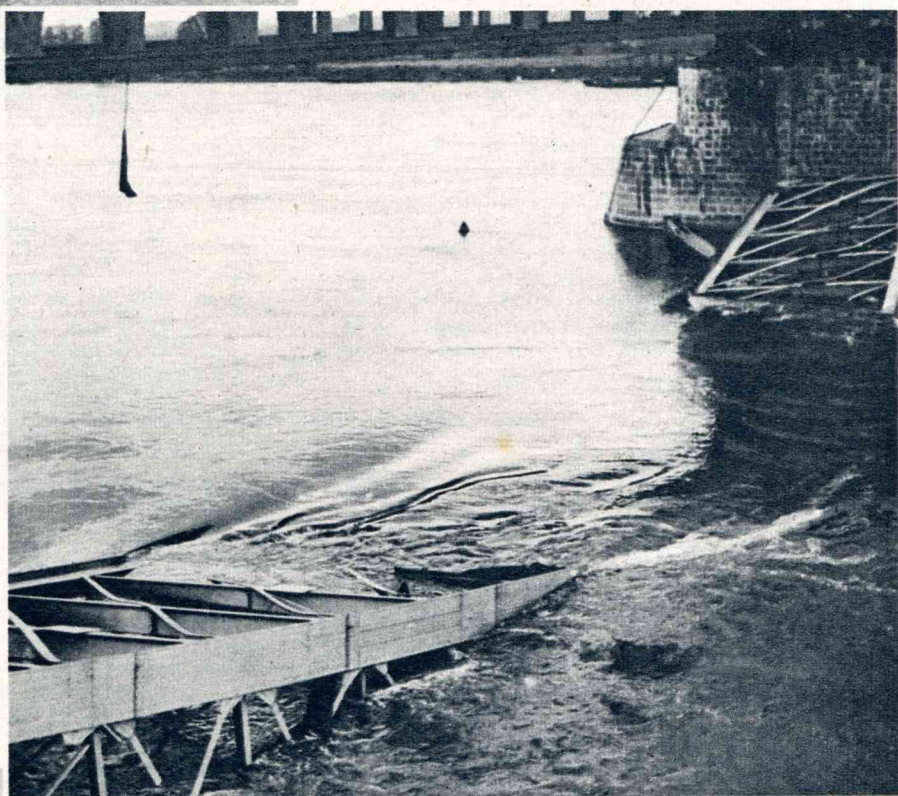

De nieuwe Avro-studio, gebouwd door Merkelbach en Karsten, werd onlangs in gebruik gesteld. Een der zalen van het nieuwe gebouw.

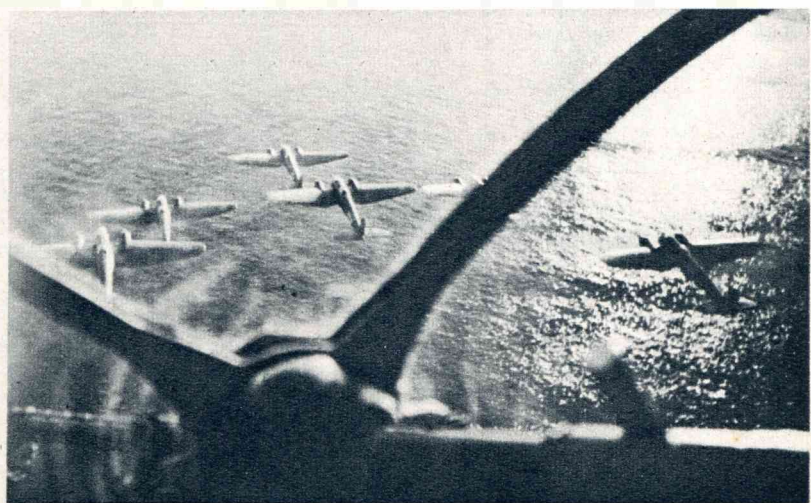
GEMENGD NIEUWS

Onlangs vond op de Oosterbegraafplaats te Amsterdam met militair eerbetoon de bijzetting plaats van vier leden eener Duitsche vliegtuigbemanning, die gesneuveld zijn.

Bij de pogingen om een der overspanningen van de brug te Zaltbommel naar Hedel te vervoeren is deze gekanteld en op de vier drijvende bokken terechtgekomen, die er onder lagen. Zeven arbeiders werden gedood en velen gewond.

Duitsche vliegtuigen in formatie vliegend op weg naar Engeland.

Ook de Duitsche weermacht was vertegenwoordigd op de Leipziger Herbstmesse van dit jaar. Zij toonde in het westen buitgemaakte tanks, pantserwagens en ander oorlogsmateriaal.

Nadat de rechercheurs Blond (rechts) en van Schaik in de woning van een fietsendief aan de Kwakerstraat te Amsterdam talrijke fietsen en onderdeelen in beslag hadden genomen, kostte het heel wat tijd den buit te inventariseeren.

BOMMEN OP BERLIJN

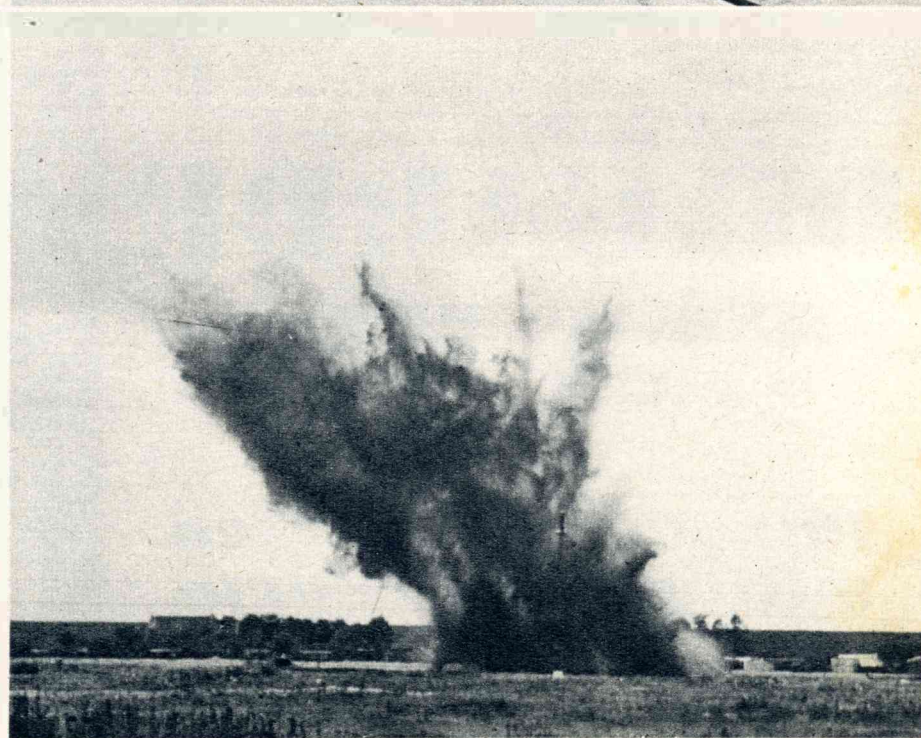
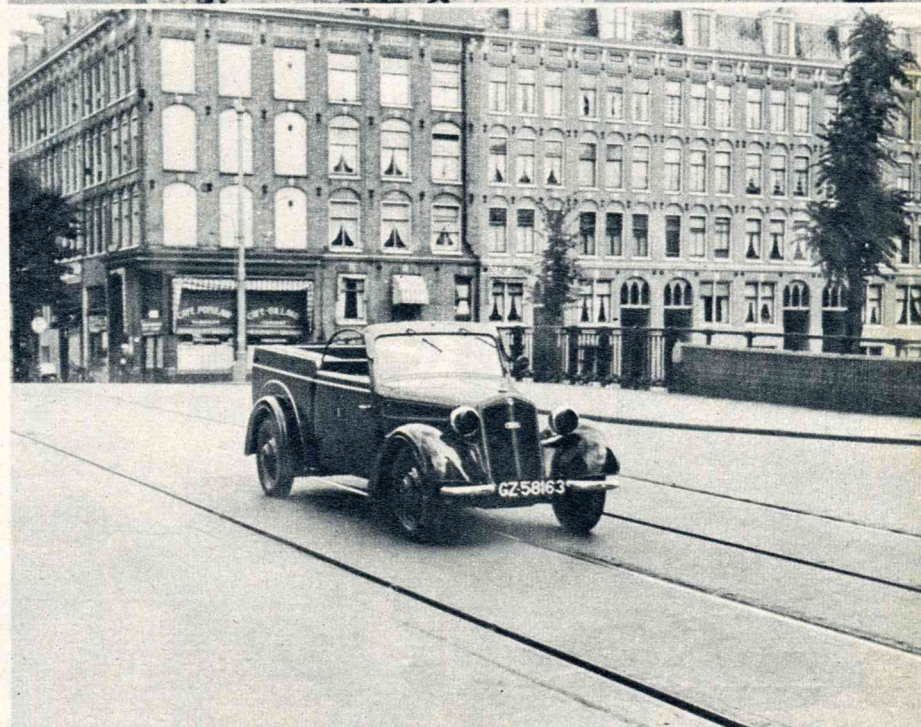

In den nacht van 28 op 29 Augustus wierpen Engelsche vliegtuigen boven Berlijn op verschillende plaatsen brand- en brisantbommen omlaag, die op woonhuizen in de voorsteden terechtkwamen. Een getroffen élage.

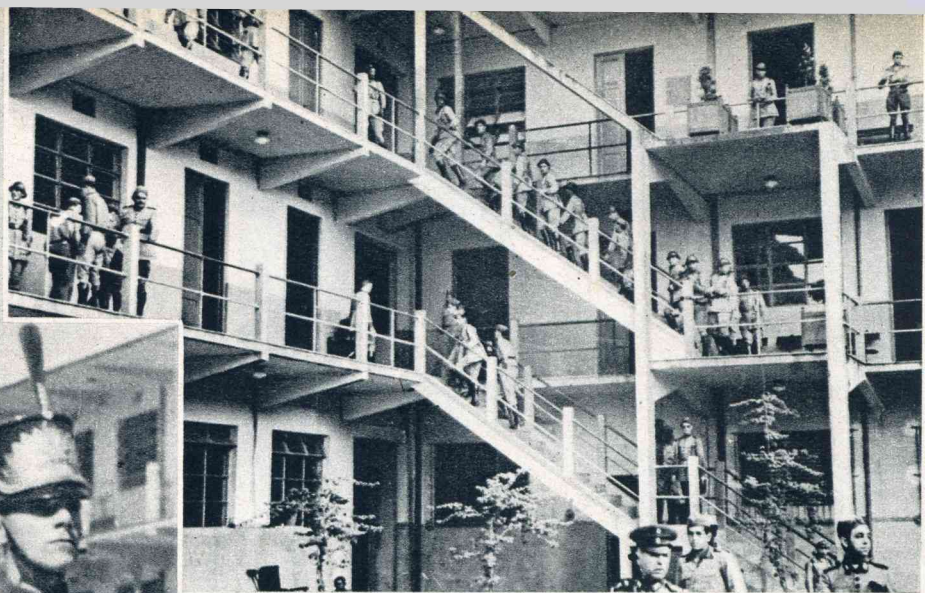

Het gat in een der straten, veroorzaakt door een blindganger.

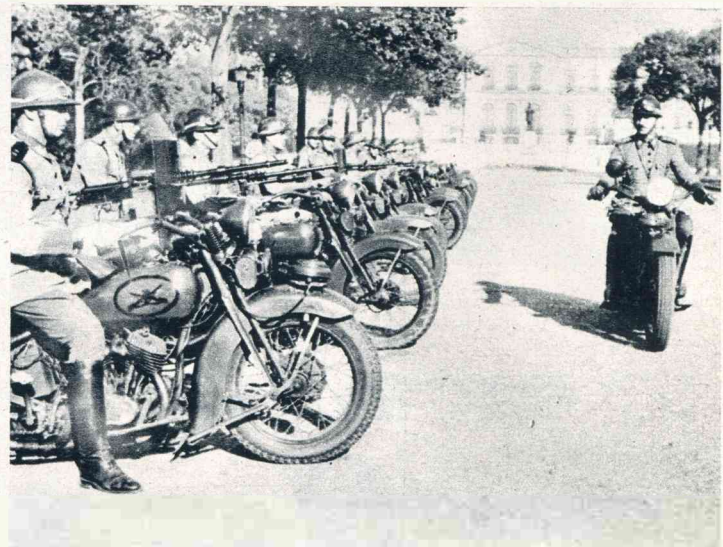
EEN BOM ONSCHADELIJK GEMAAKT

De laatste bom, in de Kinkerstraat te Amsterdam achtergebleven, is ten slotte onschadelijk gemaakt. Zij werd door Oberfeuerwerker Blumberg in een auto geladen en buiten de stad tot ontploffing gebracht. Wij zien van boven naar beneden: het gevaarlijke projectiel in den auto, het vervoer door de leeg straten, die door de politie waren afgezet, en het oogenblik van de explosie.

De kazerne van de garde; breede, schaduwrijke galerijen loopen langs de slaapkamers. Op deze wijze kunnen ook de manschappen bij alarm snel aantreden.

De motorrijders met lichte machinegeweren, geïnspecteerd door een kapitein.

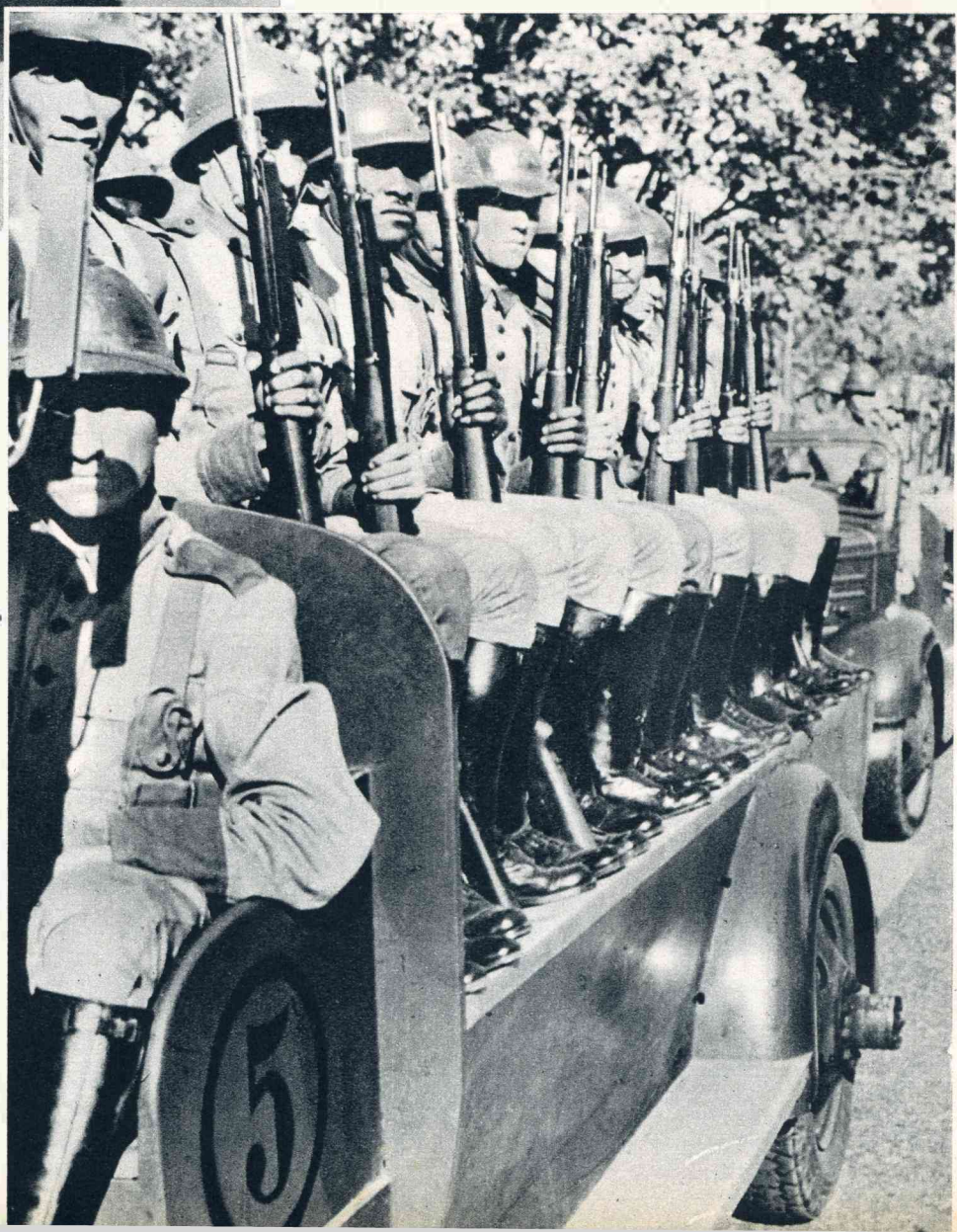
De garde in modern tenue: een transportwagen met volledige bezetting.

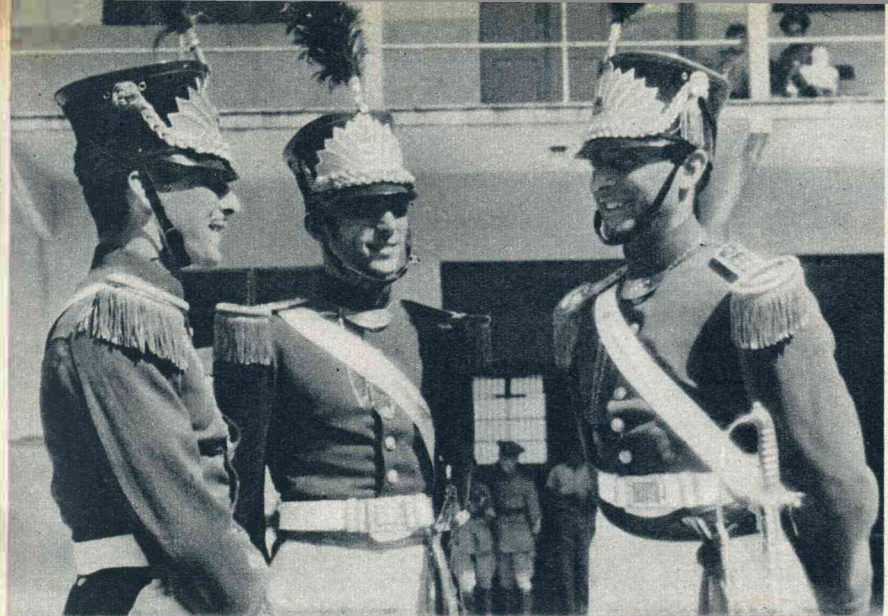
Geeft acht! De Napoleontische grenadiers staan in de houding. Op den voorgrond (met drie strepen op zijn mouw) een korporaal.

DE GARDE VAN RIO

★ *Paradebataljon en militair keurkorps* ★

Batalhao de Guardas — zoo heeten deze troepen, die den trots vormen van het Braziliaansche leger; het zijn met zorg uitgekozen mannen, die hun dienstplicht in het leger hebben vervuld en daarna den wensch te kennen hebben gegeven, beroepssoldaat te worden. Lang niet iedereen, die zich aanmeldt, wordt toegelaten, aangezien zich veel meer melden dan aangenomen kunnen worden. Het bataljon bestaat slechts uit duizend man, die in drie compagnieën zijn ingedeeld. Staat van dienst en gezondheid moeten perfect zijn en ten slotte beslist nog de lengte. Hoe langer de man is, des te meer kans

Eerste luitenant, tweede luitenant en kapitein, de officieren van één compagnie bijeen, in parade-uniform gekleed.

heeft hij, aangenomen te worden. Toch is dit bataljon niet een paradekorps in den eigenlijken zin van het woord, 't betreft wel is waar de wacht voor het paleis van den president en de regeeringsgebouwen, doch tevens is het georganiseerd in een afzonderlijken veiligheidsdienst, die niets met de stadspolitie te maken heeft.

De uitrusting is, in overeenstemming met deze functie, zeer modern, het geheele korps is gemotoriseerd: snelle transportwagens, motorrijders met lichte machinegeweren, motorzijspannen met zware machinegeweren vormen aparte afdelingen, zoodat het korps er in het dagelijksch leven heel anders uitziet dan wanneer het „op zijn Zondagsch” gekleed gaat. Alleen tijdens de wacht en op feestdagen komt de Batalhao ouderwetsch te voorschijn: in rooden wapenrok met korte panden, een witten riem en twee witte kruiselingen over de borst loopende bandelieren. Een hooge grenadiersmuts, een sjako, verhoogt den indruk van onoverwinnelijkheid, doch de soldaten voelen zich heel wat zekerder als ze in gewoon uniform achter hun moderne wapens zitten.

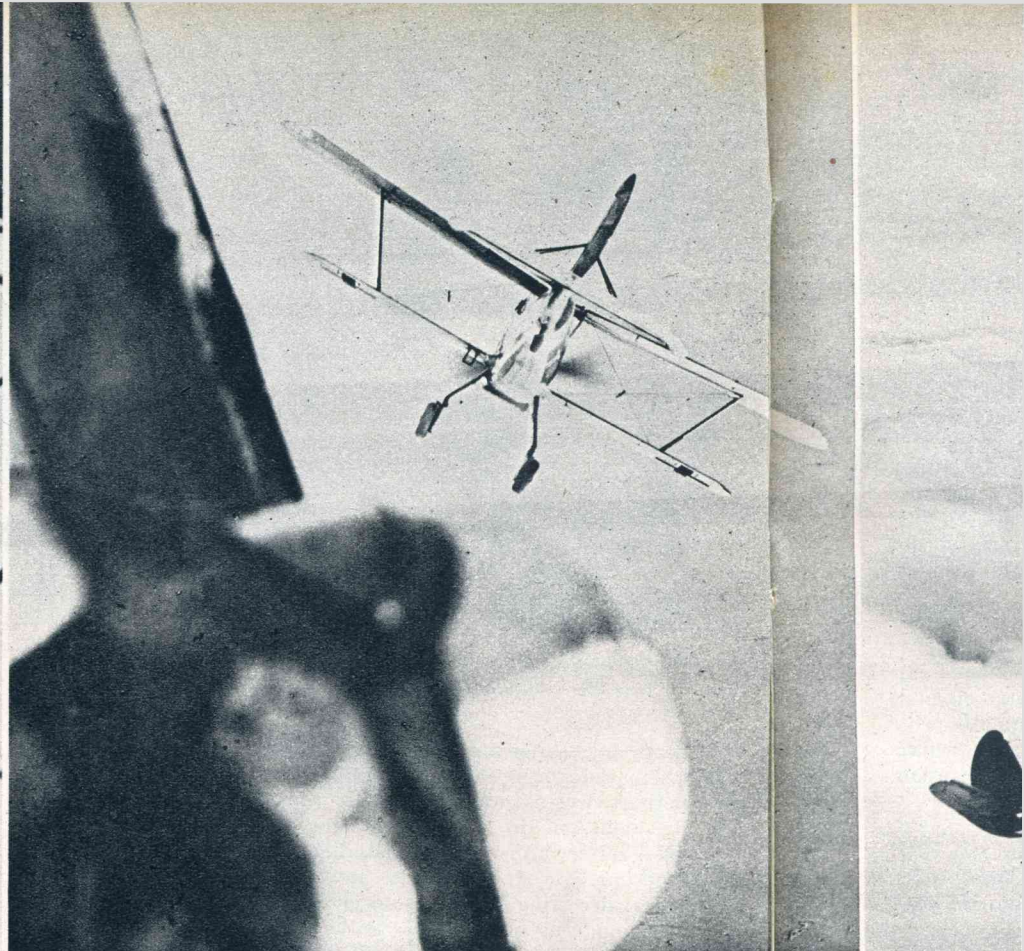
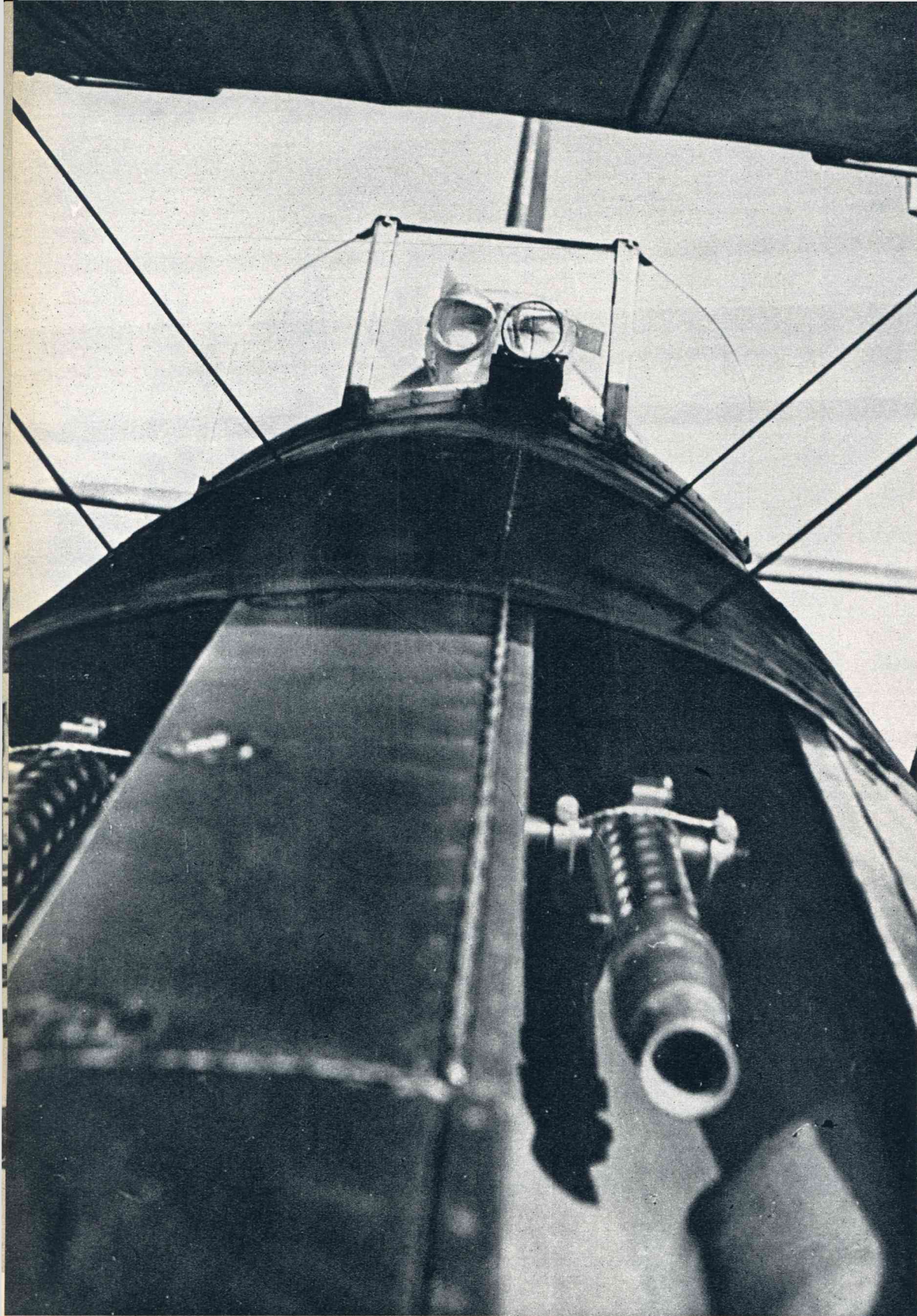
Een transportwagen van het bataljon, waarop zestien man en een korporaal plaats kunnen nemen.

Het muziekkorps van de garde.

Een gardeluitenant in zijn gewone dienstpakje. Hij is bezig uit een kokosnootachtigen drinkbeker maté-thee op te zuigen.

Nadat hij weer uit het beschermende wolkendek te voorschijn komt, bemerkt de tegenstander, dat zijn vijand hem letterlijk en figuurlijk op de hielen zit. De machine wordt doorzeefd en de vijand onschadelijk gemaakt.

Men steeds cirkelen de tegenstanders om elkaar heen. De kringen worden eener steeds nauwer.

JACHTVLIEGERS IN ACTIE

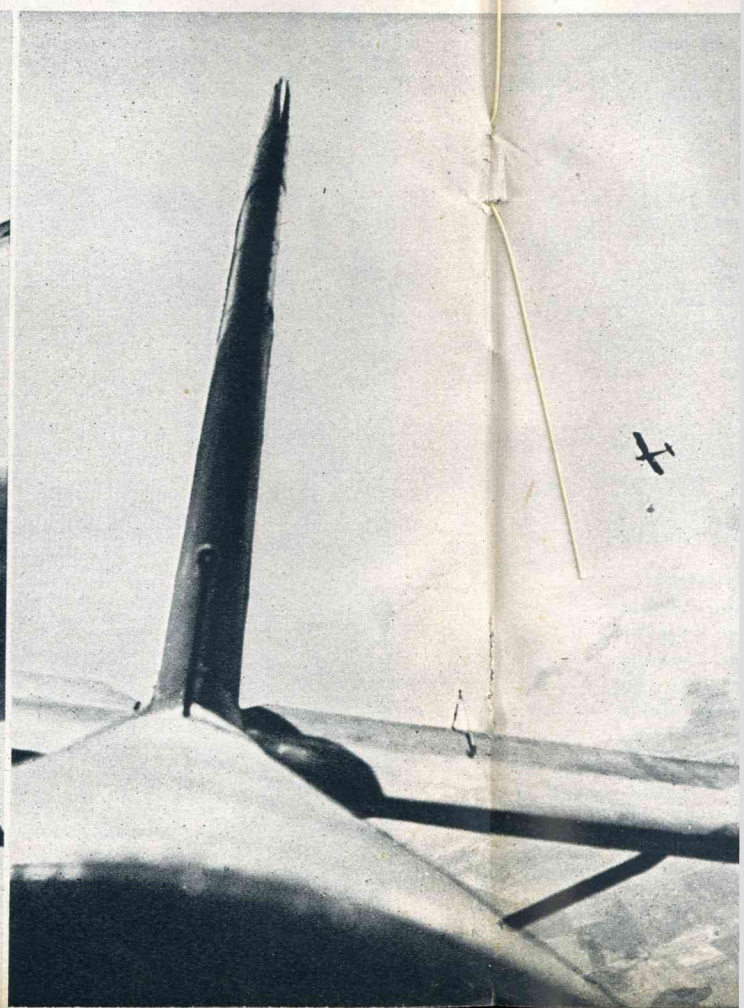
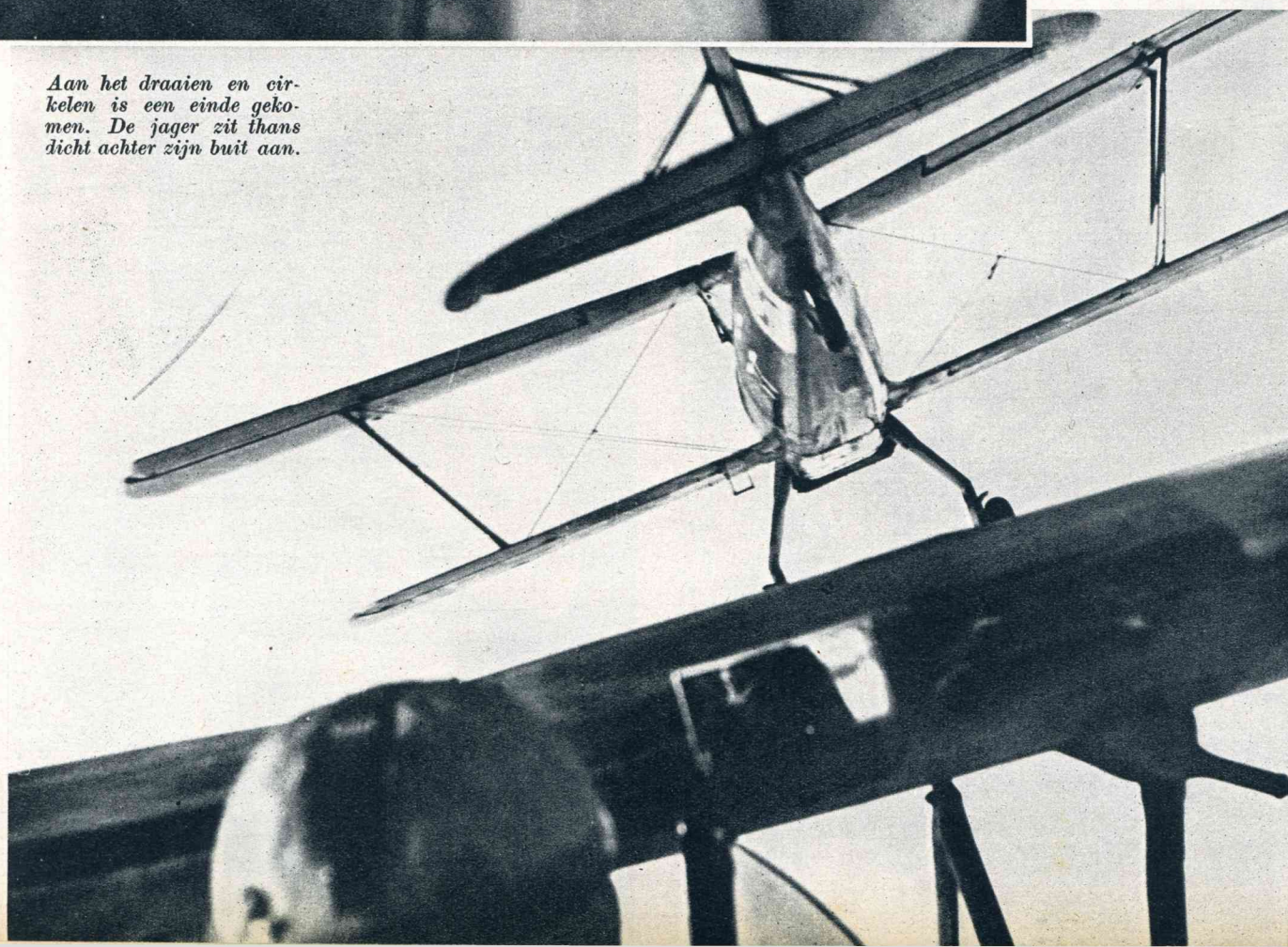
Acrobaten van het luchtruim

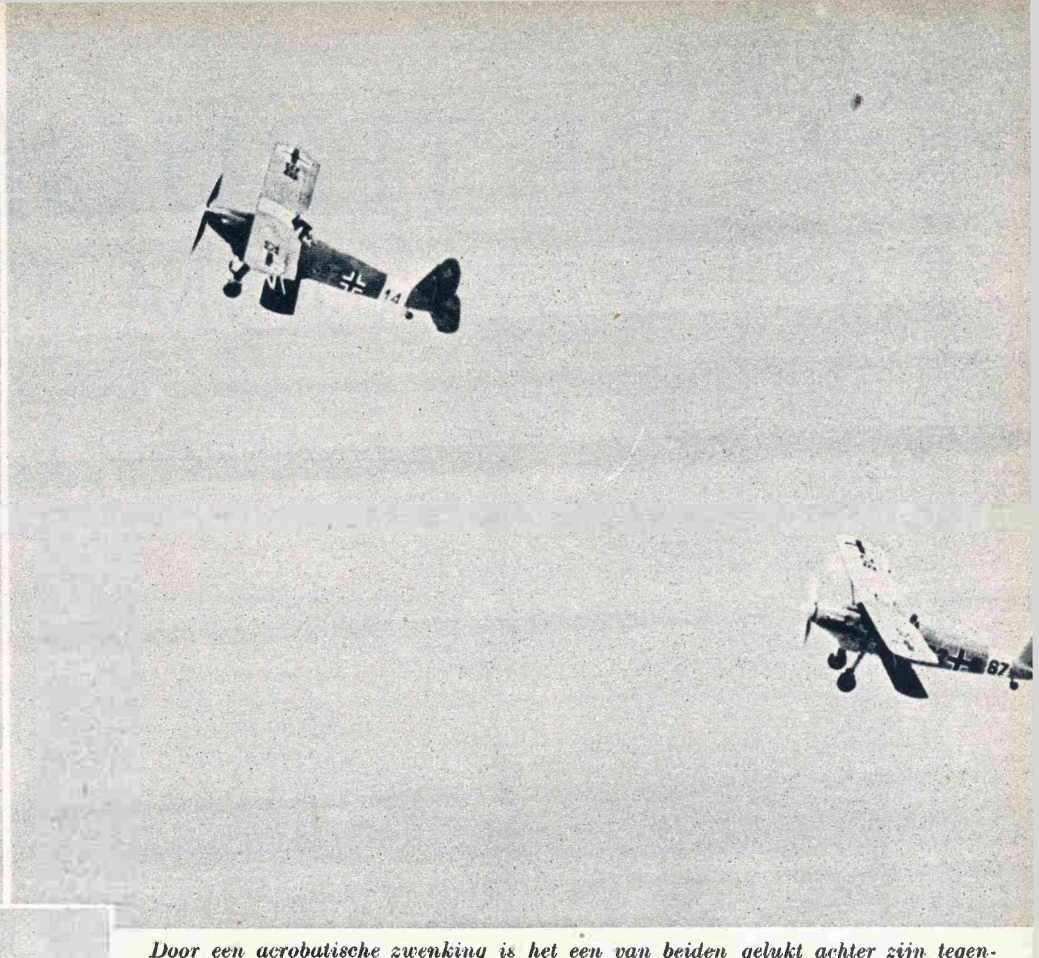
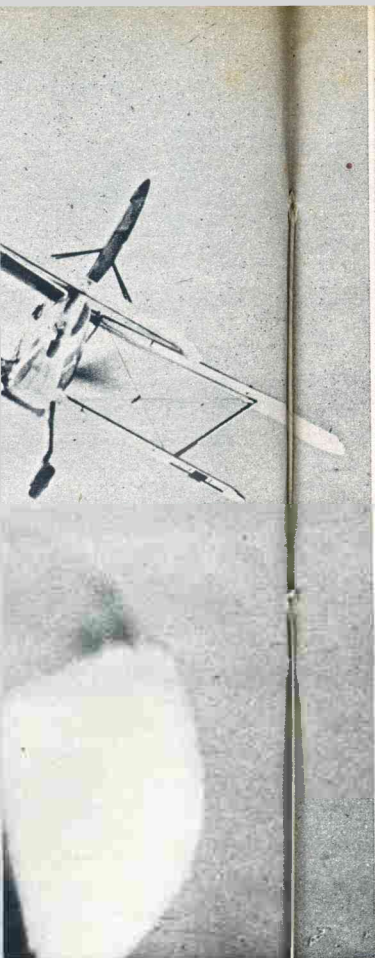
Een der voornaamste wapens, waarover jachtvliegers beschikken, is het vast ingebouwde machinegeweer, dat dwars door den cirkel der wendende schroefbladen schiet, derhalve in de richting waarin het vliegtuig zich beweegt. Wanneer twee

De dreiging der ingebouwde machinegeweren is op den vijand gericht. Ieder oogenblik kan het moordend salvo thans losbarsten (foto links).

De vijand is opgedoken. Op 1600 meter hoogte ontwikkelt zich nu een strijd op leven en dood. Beide machines zetten een kurvenjacht in om elkaar zoo snel en zoo goed mogelijk onder schot te krijgen (foto onder).

Aan het draaien en cirkelen is een einde gekomen. De jager zit thans dicht achter zijn buit aan.

dek te voor-
zijn vijand
De machine
k gemaakt.

Nog steeds cirkelen de
tegenstanders om elkaar
han. De kringen worden
echter steeds nauwer.

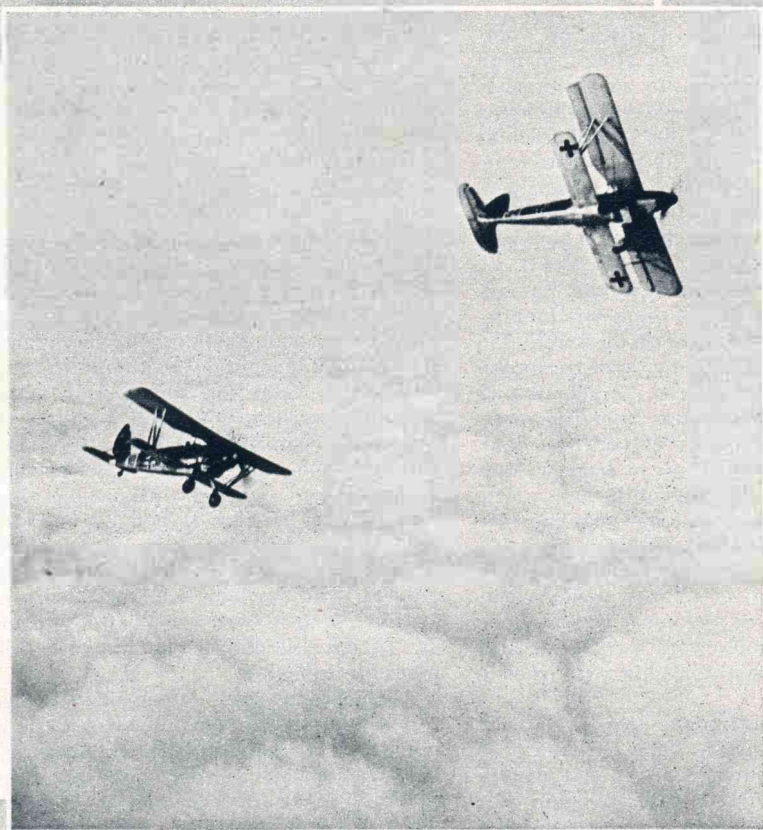
LIEGERS

ACTIE

n het luchtruim

er jachtvliegers beschikken, is het vast inge-
door den cirkel der wentelende schroefbladen
het vliegtuig zich beweegt. Wanneer twee

vijand is opgedoken. Op 1600 meter hoogte ontwik-
zich nu een strijd op leven en dood. Beide machines
n een kurvenjacht in om elkaar zoo snel en zoo
mogelijk onder schot te krijgen (foto onder).

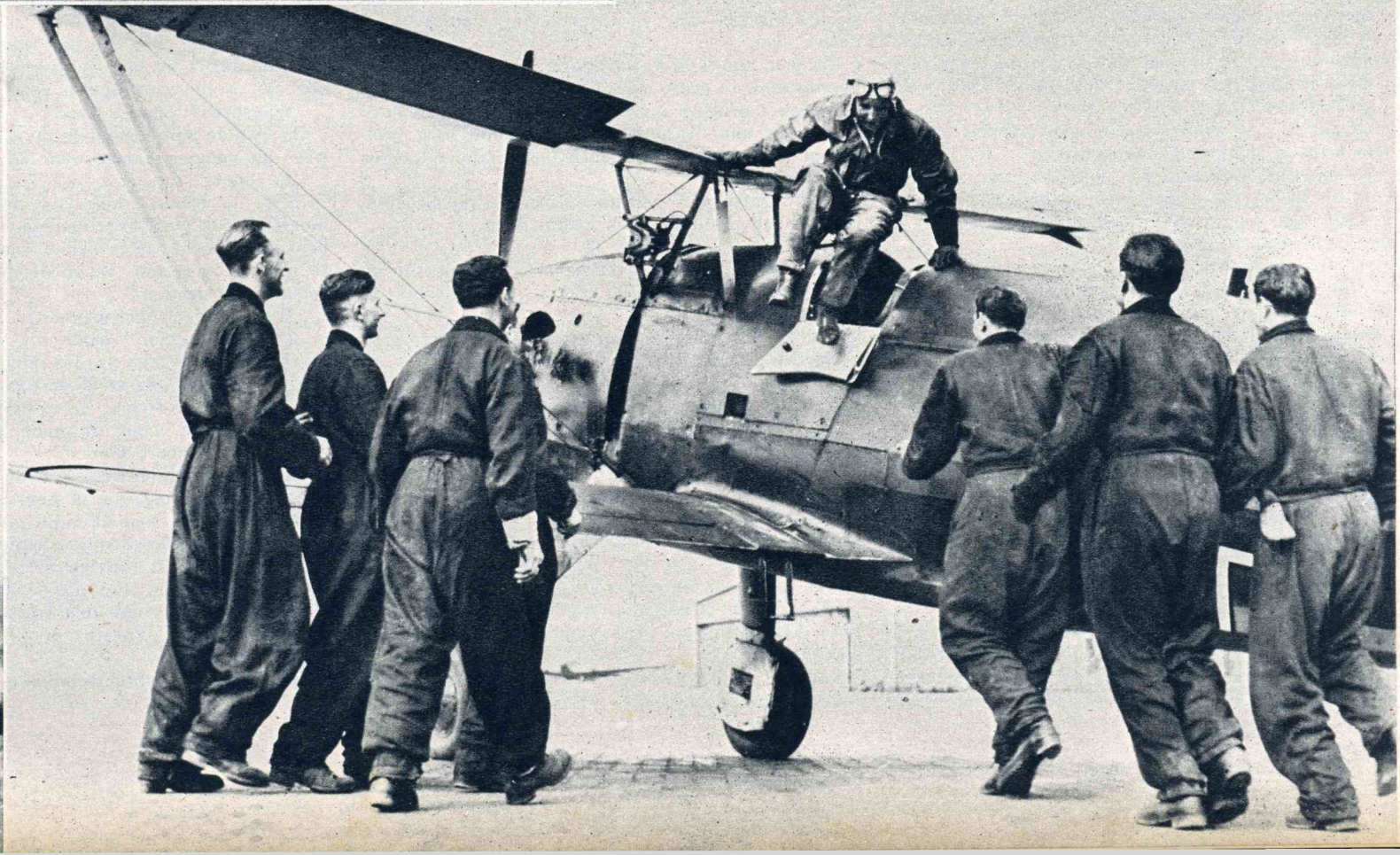
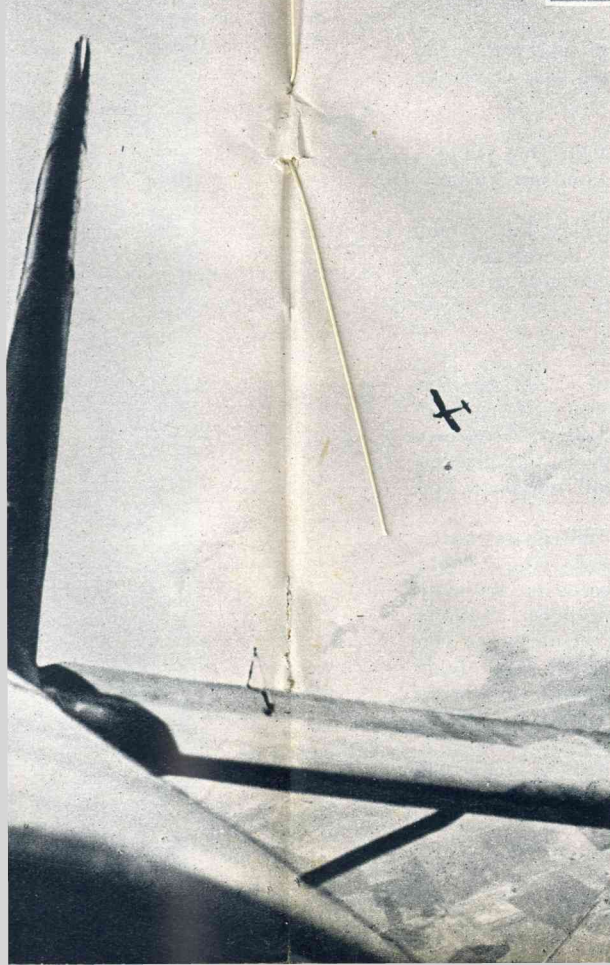

Door een acrobatische zwenking is het een van beiden gelukt achter zijn tegen-
stander te komen. In razende snelheid jagen zij achter elkaar aan, zonder dat
de achtervolger echter de goede positie heeft bereikt.

vijandelijke vliegers elkaar in het luchtruim ontdekken, weten zij allebei
heel precies waar het nu op aankomt. Dalen, stijgen, wentelen, keeren: het
lijkt allemaal heel aardig en gracieus, zoo van de aarde gezien, maar de beide
tegenstanders daarboven, hoog in het luchtruim, weten, dat op dit moment
het allerhoogste wordt gevegd, niet alleen van henzelf maar ook van hun
machine. Beiden zijn thans beziel en doordrongen van een en dezelfde
gedachte en noodzakelijkheid: hoe speel ik het klaar om achter mijn tegen-
stander te komen? Want daar komt het op aan. De razende snelheid waar-
mee daarboven wordt gemanoeuvreeerd, de schijnbaar zonderlinge capriolen,
waarmee de eene tegenstander den anderen de loef tracht af te steken, hebben
uitsluitend dit doel: den kurvenstrijd — zooals zulks in vliegerstermen heet
— te winnen en in de eenig gunstige positie te komen, waarin het mogelijk
is den vijand onklaar te maken of neer te schieten. Vliegtechniek, zelfbeheer-
sching en prima materiaal geven hier den doorslag. Onze fotoserie brengt u
enkele momenten uit deze lucht-acrobatiek.

De achtervolgde heeft nog een kans: snel in de wolken te verdwij-
nen. Reeds heeft hij zijn machine opgetrokken om over den
linkervleugel in de beschermende wolkenmassa te vluchten.

De strijd is afgelopen. Monteurs en helpers snellen toe om den overwinnaar
geluk te wensen.

DE TERUGKOMST VAN OOM JURRIAAN

DOOR

J. GERHARD TOONDER

✱

„O,” zei hij zacht. „Ja — dat is de moeite waard. Wanneer heb je dat gedaan?”

„Gistermiddag,” antwoordde ik kort.

„Was zij toen... zóó?”

„Niet precies. Zóó was zij dien avond toen ik haar haalde. U hebt haar zoo niet gezien.”

„Toch wel. Zoo is zij. Moe, en te koppig om te rusten....”

„Zoo is zij niet,” weerlegde ik. „Ik had haar nog anders willen schilderen; zooals zij werkelijk is, zooals zij zou zijn wanneer ze niet meer moe was en den moed had om te lachen. Maar daar zal nu wel niets meer van komen.”

„Je bent gek,” zei hij onverwacht.

Ik slikte eens en zei: „Dank u.”

„Ik geloof, dat je kunt schilderen.”

„En waarom ben ik gek?”

„Omdat je over andere dingen dan schilderen denkt. Over handel in oude meesters. Dom.”

Hij bracht hiermee, al dan niet opzettelijk, ons snauwerig gesprek in een richting, die misschien wel minder aangenaam, maar mogelijk nuttiger was dan de tot dusver gevolgde.

„Aha,” begon ik, en ik verzamelde kracht. „Daar heb ik... daar wilde ik...”

„Ik weet het. Waarom heb je nog geen naam gemaakt?”

„Ik heb u, geloof ik, al eens uitgelegd, dat zooiets niet zoo érg eenvoudig is. Daarvoor moet je...”

„Goed kunnen schilderen,” viel hij me kort in de rede. „Dit moet je méér doen. Je zult iets bereiken. En dit moet je afmaken.”

„Ik... weet niet...” aarzelde ik. „Voor zooiets moet je in de stemming zijn.”

„Maar je hebt een kunstenaarszoo,” prees hij. „Je hebt hiermee een ménsch gezien, jongeman, ontsluitend en vereeuwigd, zooals zij werkelijk is...”

En even later zei hij: „Laten we gaan zitten. Wat zei je daarnet? Hoe wilde je haar ook nog schilderen?”

„Zooals... zooals ik denk dat zij is. Lachend, bijvoorbeeld,” antwoordde ik aarzelend.

„Lachend — wanneer zou zij kunnen lachen? Ik heb veel geprobeerd om haar te laten lachen. Zij weet, dat ik alles zal doen om haar gelukkig te maken...”

Ik keek met een ruk op en ik voelde een fellen, scherpen knauw ergens van binnen. Dus toch, dacht ik; dus toch had die vervloekte danser gelijk...

„Je moet dat schilderij maken, dat lachende,” ging hij voort.

„Dat kan niet,” antwoordde ik dof. „Vanmorgen heb ik haar gezegd, dat zij niet meer hoefde komen poseeren.”

Hij hief het hoofd op en keek mij verbaasd aan; zoo ik er op dit moment naar streefde om ergens voldoening van te smaken, dan kon ik die ten minste hebben van het feit, dat oom Jurriaan verbaasd was.

„Waarom?” vroeg hij scherp.

„Omdat... omdat zij een hekel aan mij heeft. Dat heeft ze me gezegd, vanochtend.”

„Zoo, zoo!” Warempel, oom Jurriaan lachte! „En als ik het wel begrijp, heb jij haar toen medegedeeld, dat ze niet weer hoefde poseeren, en ben je daarna kwaad weggelopen?”

„Precies,” knikte ik.

„Iets anders had ik van jou niet verwacht. Je bevalt me, jongeman, dat heb ik al eens eerder gezegd. Maar dat neemt niet weg, dat je dom bent.”

„Dom,” herhaalde ik verbaasd. „Waarom dom?”

„Omdat je je in Mona volkomen vergist.” Hij lachte nog!

„En het lijkt me heel dom,” vervolgde hij, „om direct maar te gelooven dat ze het méént, wanneer ze zegt dat ze een hekel aan je heeft. Laten we een voorbeeld nemen. Denk je eens in, dat je verliefd bent op een meisje, dat je veel van haar houdt — en dat je te arm bent of iets dergelijks. Dan kan het zijn, dat je het beter vindt om haar nooit weer te zien. Wat zou je dan zeggen?”

„Ik zou het haar uitleggen.”

„Dan zou ze tegenspartelen, tegenspreken en het je wanhopig moeilijk maken. Nee — als je haar dan nog nooit gezegd hebt hoe je voor haar voelt, dan zeg

je maar gewoon: Ik wil je niet meer zien. En waarom niet? Omdat ik een hekel aan je heb. Punt. Kort en goed.”

„Wát een onzin!” barstte ik los. „Wát een onzin. Bah! Maak me niet aan het lachen. Mona... veel van mij houden... en ú weet beter!”

„Of ik beter weet? Beste jongen, ik ben een oud man...”

„En daarom moest u zich schamen! Dit... dit... zijn geen dingen om mee te spotten!”

„Kalm, kalm,” vroeg hij vriendelijk. „Ik heb maar een voorbeeldje genomen...”

„Waarom juist dit?”

„Ik zal je precies zeggen wat ik denk, op voorwaarde dat je me niet naar de keel vliegt. In mijn heele familie zijn er maar twee, die ik graag mag: Mona en jou. Ik heb jullie gadegeslagen, en ik kreeg den indruk, dat... eh... dat jullie aardig geschikt zijn voor elkaar... nee, val me nu niet in de rede. Nu ik dit schilderij heb gezien, meen ik te begrijpen, dat jij stapelgek op haar bent. Háár verdacht ik al van iets dergelijks, toen ik zag hoe ze je aankeek, nadat je haar bij me binnen bracht.... Ssst, zeg ik. Ze keek niet vriendelijk, maar zeer waardeerd. Kwaad, maar begrijpend. Dat is een zonderlinge combinatie. Geloof dat van mij, ik woon langer op de wereld dan jij. Mona is een beetje vreemd; dat is ze geworden door haar jeugd en haar ervaringen. Ze gelooft niet aan goede dingen, vooral niet aan vriendschap en liefde. Jij hebt iets in haar wakker geroepen — denk ik. Ssst. Denk je dan in, dat je iets in haar wakker hebt geroepen, neem het een oogenblik aan, als je 't niet gelooven wilt. Begrijp je dan niet, dat daarmee haar heele wereld gaat wankelen? Wanneer zij liefde ondervindt, zal zij het wantrouwen, dat heb ik gemerkt. Maar wanneer zij in zichzelf liefde voelt, dan... nu ja, dan weet zij niet meer wat zij doet, dan wordt zij radeloos, want dan zal ze zich voor het eerst van haar leven werkelijk zwak voelen. En daarom... hè?”

Ik rukte de deur open, stormde de trap af, had een vaag idee, dat ik Betsy Putter, Sonia, Henriëtte en meneer Hanger ondersteboven liep en plat drukte tegen den muur. Ik stormde verder. Ik nam niet de moeite en den tijd om te denken; ik was mij nog slechts bewust van één zekerheid — dat ik Mona moest zien.

Spreken kon ik niet, toen ik de Jan Luyckenstraat bereikt had. Ik greep de bel, zaaide met mijn laatste krachten schrik en angst onder eigenaars, personeel en gasten van Museumzicht en leunde toen, volslagen uitgeput en krampachtig lucht-happend, tegen den deurpost.

„Gutgetegut,” sprak Milly-met-de-sproeten, toen ze mij lijkbleek open kwam doen.

„Juh...” antwoordde ik.

„Isterbrand? Had u zoo'n haast?” informeerde zij.

„Juffrouw... van... Arkel...” smeekte ik ademloos.

„Al die herrie om juffrouw van Arkel?” vroeg zij verbaasd. „En laat die nou net vertrokke zijn...”

Dus mijn gansche snelheidsontwikkeling was vergeefs geweest — Mona was vertrokken.

„W... waarheen?” stamelde ik.

„O gunst, goeie gunst,” klaagde Milly. „Wat ziedu eruit!”

„Waarheen?” herhaalde ik.

„U moet effe wat drinke... effe een glaasje water...” zei ze beredderig.

„Waarheen?” riep ik, voor zooverre de toestand van mijn longen mij roepen nog toestond.

„Waarheen? Maar gaadu nou toch effe op de stoep zitten. Effe kalm, en... Emmiéié! Breng es een glas water!”

„Maar... ik wil geen water!” stiet ik uit. „Hoe-

pel op met dat water! Waar is zij heengegaan? Waarom? Wanneer? Schiet op!”

„Wat moest u nou eigenlijk?” informeerde Milly. „Is me dat nou wat — dat komt me hier aanrenne met een kop as een boei en ooge op steeltjes, en dat rukt me hier an de bel, dat de ouwe mevrouw uit de achterkamer de koffie in der verkeerde keelgat giet...”

„t Sijn de senuwe,” oordeelde Emmie, die inmiddels met water verschenen was.

„Ja — nu... wacht nu eens,” vermaande ik, ziende dat zij geen van beiden van zins waren om hun kennis van feiten zoo maar op enkele sommatie prijs te geven. „Wacht nu eens... ik bedoel natuurlijk: kun je mij misschien alsjeblieft gauw vertellen waar ze heen is gegaan, en wanneer, en waarom?”

„Kijk, zoo gaat ie beter,” knikte Milly.

„Aha,” hoorde ik achter mij de stem van den danser, die natuurlijk ook weer in de buurt was.

„Aha, waarde neef. Ik vermoed, dat je spreekt van ons nichtje, Mona Alice van Arkel?”

„Precies,” stemde Milly in. „Dezelfde.”

„Wellicht,” veronderstelde hij, „zal ik je dan de noodige inlichtingen kunnen verstrekken, mijn beste, beter dan die brave meisjes hier.”

De brave meisjes gielden, maar ik wendde me met een ruk naar hem toe en beval barsch: „Wat dan? Spreek op, vlug!”

„Kom, kom, kalm, mijn vriend. Laat ons een eindje opzij gaan dan kunnen we rustig samen spreken. Je herinnert je zonder twijfel wel, hoe ons vanochtend eensklaps duidelijk werd, dat onze goede oom jou de oude schilderijen voor je neus had weggekaapt. Mijn contact met mejuffrouw van Arkel was helaas slechts van korten duur, maar voldoende om mij eenig inzicht in haar karakter te doen krijgen, en ik begreep dat ik haar alléén maar hoefde te vertellen hoe oom Jurriaan ten opzichte van jou gehandeld had, om 't gevaar, dat ons van haar zijde bedreigde, te keeren. Ik heb me, onmiddellijk nadat ik je verlaten had, dus hierheen gespoed, en toen heb ik haar in de kortst mogelijke bewoordingen medegedeeld, wat Jurriaan Kandel misdreven had. En daarna gaf zij in even korte bewoordingen te kennen, dat zij dan niet langer van zijn gastvrijheid gebruik wenschte te maken.”

„Geloofde ze jón?” vroeg ik verbaasd.

„Ja,” knikte hij voldaan. „Het aardige was namelijk, dat zij me zelfs wist mede te deelen, dat Solomon inderdaad Zaterdagavond heel laat nog een antiek schilderij naar Haarlem moest brengen. Dat was natuurlijk, ook voor haar, bewijs genoeg. Zij besloot dus te vertrekken.”

En ik besloot hem een pak ransel te geven, maar niet voordat ik uit hem gekregen had, wat er verder nog aan wetenswaardigs in zat.

„Waarheen?” snauwde ik.

Hij haalde zijn schouders op. „Naar Den Haag,” wees hij vaagjes, „naar waar zij vandaan kwam.”

„En hoe?”

„Tja... tja... hóé...” aarzelde hij. „Daar moest zij ook even over denken, en ik was zoo vrij, haar het reisgeld aan te bieden. Dat meende zij echter te moeten weigeren en zodoende is zij op eigen gelegenheid gegaan.”

„Wat — eigen gelegenheid?”

„Dat wil zeggen,” legde hij uit, „dat zij zich waarschijnlijk ergens op den nieuwen snelweg naar Den Haag heeft opgesteld en daar zal trachten met een auto mee te rijden. Zij is ruim een uur geleden op weg gegaan, nadat ik haar had uitgelegd hoe zij bij Sloten moest komen.”

Ik wist het nu, en thans was de tijd rijp geworden voor de tuchtiging, die ik hem reeds lang beloofd had; maar juist toen ik mijn gebalde en trillende vuisten uit mijn broekzakken haalde om een aanvang te maken met dit nuttige werk, verscheen er een politieagent in de Jan Luyckenstraat. Hij stelde zich wijdbeens op aan den trottoirrand en overzag bespiegeldend het vreedzaam veld van zijn werkzaamheid.

Ik bromde iets, diep in mijn keel. Ik aarzelde nog

even — maar toen drong het tot mij door, dat ik misschien Mona nog kon inhalen en dat in vergelijking daarmee de tuchtiging van neef Peter Adriaanszoon slechts als hoogst onbelangrijk beschouwd kon worden.

De tram kwam er juist aanrijden — ik snelde, met gevaar voor eigen leven en dat van onvoorbereide wielrijders, op haar af, galoppeerde een eindweegs naast den wagen mee, en wierp me toen naar binnen met twee sprongen, één op de treeplank, en één op de teenen van een heer op het achterbalkon. Den conducteur gaf ik in mijn geagiteerdheid een heel dubbeltje fooi en op het Leidscheplein vloog ik de tram weer uit, daar ik bedacht, dat ik nog wel middelen had om een taxi te nemen.

De taxi-chauffeur, dien ik daar trof, was een bedaagd, filosofisch man, die alle waardeering had voor mijn streven naar snelheid, maar niet de noodzaak inzag, er aan deel te nemen.

„Vlug vlug vlug,” zei ik, „naar Sloten, nieuwe weg naar Den Haag!”

„Goed, meneer, jawel, meneer,” knikte hij, terwijl hij zich van zijn zitplaats verheef om keurig het portier achter mij te sluiten. Ik had het portier al lang dichtgeknald en zat onrustig op een puntje van de achterbank te wiebelen, popelend uitziend naar het oogenblik waarop hij het voertuig in beweging zou brengen. Hetgeen gebeurde na drie minuten.

De verkeerslichten namen er vijf. De brug bij de Zeilstraat, die natuurlijk op was, nam er zeven in beslag. De kortademigheid van den motor deed er nog een stuk of drie verloren gaan, maar het begin van den autoweg naar Den Haag bereikten wij toch, al zou dat minstens anderhalf uur zijn nadat Mona dit punt bereikt had. Ik betaalde, ging naast den weg staan en stak mijn hand op voor den eersten auto die me voorbijstriede.

Negen chauffeurs zagen mij nog niet, acht zagen mij wel en reden door, bij den achttienden had ik zoowaar succes. Met een hartelijk dankwoord schoof ik naast den bestuurder.

„Moet je heen?” informeerde hij.

„Den Haag,” deelde ik mede, even kortaf.

Wij gingen met 'n tachtig kilometer den rechten, nieuwen weg af; de motor knorde genoeglijk, het voertuig veerde zacht. Ik kon mijn gastheer nu eens opnemen en ik stelde vast, dat hij een kaal hoofd, een donker gezicht en ingeslikte lippen bezat. Ik prees intuschen het lot, dat mij met hem samen voerde, want hij scheen een man van weinig woorden te zijn. Toch bracht hij na eenige minuten zijn lippen te voorschijn en vroeg:

„Komt dat zoo?”

„Komt wat zoo?” wilde ik weten.

„Dat je niet met den trein gaat.”

„O. Ja. Ahum,” zei ik, „dat is een heel verhaal.”

„Zoo.”

„Ik... eh... tja... ik móét in Den Haag zijn.”

„Zoo.”

„En ik ga op deze manier...”

„Ja.”

„Omdat ik iemand achtervolg die óók op deze manier reist.”

„Achtervolg?” vroeg hij, met plotse-linge interesse.

„Hm, tja,” mompelde ik, en ik staarde zoo geheimzinnig mogelijk in de verte. „Een dame, jong, blond, zonder mantel. Zeer wild. Middelmatig lang. Slank postuur. Tracht vermoedelijk door handopsteking met auto's mee te rijden tot Den Haag.”

„Aj,” zei hij. „Politie?”

„Zooiets.” Ik volgde een plotselinge ingeving. „Particuliere recherche.”

„Particulier... hm. Recherche... zoo...” en terzelfder tijd begon hij het aantal toeren van zijn motor op te voeren, al heel gauw haalden wij de auto's in, die niet voor mij hadden willen stoppen.

Telkens als wij een auto inhaalden, bleef mijn gastheer behendig er eventjes naast rijden om mij steeds gelegenheid te geven naar binnen te loeren en de inzittenden te monstereën.

Wij passeerden op die wijze de zijwegen naar Hoofddorp, naar Hillegom en Lisse en Sassenheim, wij naderden reeds Oegstgeest — zonder een spoor van Mona gevonden te hebben...

Bij Oegstgeest bevindt zich een viaduct, dat den weg naar Noordwijk en Katwijk overspant; en op dat viaduct zweegde, traag en moeizaam, een zware vrachtauto naar boven. Toen wij achter dezen auto de hoogte bestormden, zag ik uit het portierraam in de hoogte een elleboog, een vrouwelijken elleboog. Ik kreeg kramp van de zonderling-gewrongen houding waarin ik mij moest bukken om nog meer in oogenschouw te kunnen nemen — ik zette door, en voordat de veerkracht van mijn spieren het begaf, zag ik, boven dien elleboog, nog een stukje van een hoofd en een blonde lok haar, die ik uit alle andere haarlokken herkend zou hebben.

„Ja!” juichte ik. „Daar is zij!”

De vrachtauto had schokkend en dreunend het hoogste punt van het viaduct bereikt, toen mijn zwijgzame chauffeur hem, aangevuurd en aangemoedigd door mijn kreten, voorbij schoot.

„En nu?” vroeg hij, toen wij weer naar den vlakken weg joegen.

„Houd hem vast!” commandeerde ik.

Hij slikte zijn lippen in, dacht na en knikte. In het volgende oogenblik maakte hij een wijde en levensgevaarlijke zwenking den berm op — schakelde over, rukte terug, en bleef midden op den weg staan. Een blik ter zijde overtuigde ons er van, dat de zware vrachtwagen bonkend en brullend de helling af kwam zakken, recht op ons toe.

Het was een beetje angstig. Die wagen was erg groot. Nu wij zelf stil stonden, leek het, of hij toch wel erg hard reed en of hij op die helling steeds harder ging rijden. Bovendien toeterde hij huiveringwekkend, zij het dan ook schor. Wij versperden den weg zoo grondig, dat hij niet langs ons heen kon rijden, maar onwillekeurig vroeg ik mij af, of hij niet zou trachten dóór ons heen te gaan.

In dit, wellicht laatste, oogenblik lichtte mijn metgezel glimlachend den hoed van het hoofd en zei dat hij Van Duinen heette. Ik zei dat ik Kandel

Vervolg op blz. 22

Voor uw gezellig avondje: „aangekleede”

Cream Crackers van Victoria.

Dat moet U eens probeeren! Die heerlijke brosse Cream Crackers, belegd met kaas, jam of leverpastei. Dat wordt een succes! Ook aan uw ontbijt- en koffietafel en bij de thee zijn ze een welkome versnapering en voor uw kinderen een zeer goede bijvoeding. Vraagt ze uw winkelier: 25 cent per 2 ons.

Victoria Vicrokant dat kleine, pittige biscuitje, eventjes zout van smaak, heerlijk bij alles wat U drinkt. U zult er van door blijven eten, zoo lekker zijn ze. En bijzonder licht, er gaan meer dan 50 stuks in 2 ons. Vraagt ze uw winkelier: 25 cent per 2 ons.

Victoria-biscuits zijn voedzaam en daarom bijzonder geschikt als bijvoeding naast het broodrantsoen.

Samenstelling:	Cream Crackers	Vicrokant
Eiwitten	9%	7%
Koolhydraten	72%	48%
Vetten	17%	42%
Zouten	2%	3%

ONZE

VACANTIEPRIJSVRAAG

Toen wij de stapels briefkaarten met oplossingen van onze Zomerprijsvraag zagen, die tegen en op 26 Augustus bij onze redactie werden binnengebracht, ging onmiddellijk onze illusie in rook op, dat wij deze week al den uitslag zouden kunnen publiceeren. Wel zijn wij natuurlijk begonnen met het sorteeren van goede en foutieve oplossingen, maar de verloting der prijzen is nog niet geschied en de lijst van prijswinnaars kan dus niet eerder dan in 'een der eerstvolgende nummers van ons blad verwacht worden.

Alhoewel wij nog niet over een volledig overzicht beschikken, hebben wij toch wel reeds kunnen constateeren, dat onze prijsvraag beantwoordde aan den gestelden eisch, dat zij beslag zou leggen op een extra-uurtje van geestelijke ontspanning. Het meerendeel der oplossingen is goed en bij de foutieve oplossingen is meestal afbeelding 11, behoorende bij levensbeschrijving G, het struikelblok geweest. Toch was ook deze naam werkelijk niet moeilijk te vinden, maar hoe hij luidt, dat zult U binnenkort vernemen.

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën f 7.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureau's: HAARLEM, Nassaulaan 51, Telef. Int. 13866. Giro nr. 142700. AMSTERDAM, Singel 263, Telef. Int. 33170, Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Statensingel 179b, Giro nr. 101981. 's-GRAVENHAGE, Stationsweg 95, Telef. Int. 111666, Giro nr. 43141. UTRECHT, Biltstraat 142, Telef. Int. 13473, Giro nr. 149597. ENSCHEDE, Oldenzaalschestraat 56, Telef. Int. 2188, Giro nr. 383773. ARNHEM, Nieuwe Plein 42, Telef. Int. 24825, Giro nr. 383772. 's-HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27, Telef. Int. 4286, Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstr. 20, Telef. Int. 5851, Giro nr. 124690. VLISSINGEN, Badhuisstraat 5, Telef. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevalverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

DE „ONZICHTBARE” STAD In de riolen van Amsterdam

Terwijl vroeger één geval van besmettelijke ziekte dikwijls een epidemie ten gevolge had, waaraan duizenden slachtoffers ten prooi vielen, kent onze tegenwoordige tijd het woord epidemie eigenlijk alleen nog maar van hooren zeggen. En dit is niet in de laatste plaats te danken aan het inzicht der overheid, die volgens het gulden principe „voorkomen is beter dan genezen” er voor zorg draagt, dat alle vuil, de eerste en laatste haard van ziektekiemen, zoo snel mogelijk verwijderd en onschadelijk gemaakt wordt. Elke stad heeft haar gemeentereiniging, die de plaats niet alleen „schoon”, maar dientengevolge vooral „gezond” houdt. Als voorbeeld voor dezen hygiënischen dienst geven wij een tweetal artikelen over den vuilafvoer van Amsterdam, wij hadden ook een andere stad kunnen nemen, want overal in ons land is hij voortreffelijk georganiseerd. Nederland heeft niet voor niets het laagste sterftcijfer van geheel de wereld!

In en onder Amsterdam strekt zich een geheele wereld uit, waarvan wij, de bewoners, zelden of nooit iets te zien krijgen; en datgene wat wij zien is nog zoozeer een onderdeel van het dagelijksche stadsbeeld, dat onze oogen het niet meer bewust als „zichtbaar” opnemen. Daarom spreken wij hier van de „onzichtbare” stad en bedoelen het geheele, ingewikkelde, zeer uitgebreide systeem

In het hoofdriool van Amsterdam. Met behulp van een veiligheidslamp zoekt de arbeider naar scheuren of lekken in het riool. Hij hurkt in het drabblge water, rustend tegen den glibberigen wand, en slechts het kleine lamp-lichtje verlicht de diepe, stinkende duisternis.

van Amsterdams rioleering!

Dank zij de vriendelijke, gecombineerde medewerking van Publieke Werken en Stadsreiniging is deze fotoreportage tot stand gekomen. Beide instanties hebben ieder op hun gebied de „onzichtbare” stad voor ons ontsloten en daardoor metterdaad bewezen, dat er ook voor Amsterdam een kern van waarheid schuilt in de bekende uitdrukking: het is er zoo schoon, dat men er van de straatstenen kan eten.

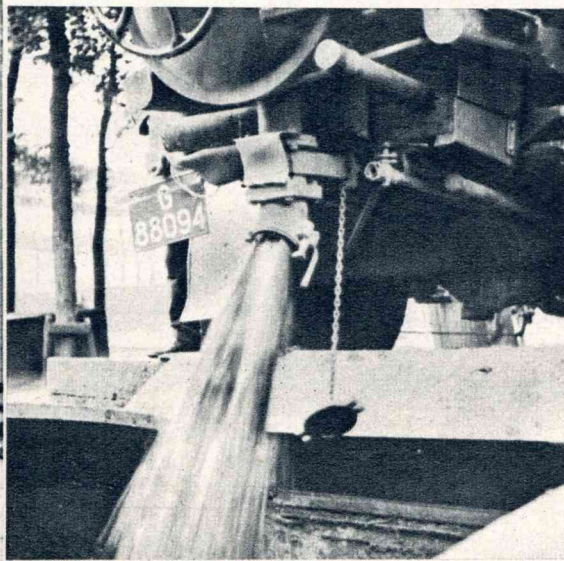
Het rioleeringssysteem van Amsterdam is viervoudig: het omvat ten eerste den grachtengordel der binnenstad en Amsterdam-Noord (overzijde van het IJ), ten tweede de zoogenaamde kern-binnenstad, ten derde de buitenstad, en ten vierde de rioleering Nieuw-Zuid, West en Tuindorp Watergraafsmeer.

De grachtengordel, namelijk dat deel van Amsterdam, waardoorheen half cirkelvormig de drie groote grachten, Heerengracht, Keizersgracht en Prinsengracht, en hun nieuwe verlengstukken stroomen, én Amsterdam-Noord loozen het verontreinigde water direct in het IJ. Zooals vaak het geval is, blijkt dit natuurlijke rioleeringssysteem het minste interessant, en gaan we dus liever meteen over tot de kunstmatige verschooning en verversching van onze hoofdstad.

Het kunstmatige rioleeringssysteem van Amsterdam bestaat dus uit drie deelen: de kern-binnenstad, van het IJ tot aan de lijn Singel, Amstel, Nieuwe Heerengracht, loost haar vuil door rioolbuizen in het hoofdriool. Hierop loost eveneens de buitenstad, het deel tusschen Prinsen- en Nieuwe Prinsengracht tot aan de Kostverlorenvaart in West, de Amstellanen in Zuid en den Ringdijk in Oost. Een netwerk van kleinere riolen onderkruist de straten: allereerst de afvoerbuizen, die van de huizen naar de straatriolen loopen, dat zijn de riolen die parallel met de straatrichtingen liggen. Deze monden op hun beurt uit in de zoogenaamde nevenriolen en deze stroomen deels geholpen door hulpgemalen uit in het bovenvermelde hoofd- of stamriool, dat in een wijden halven cirkel geheel Amsterdam onderkruist van den Spaarndammerdijk in West tot aan den Zeeburgerdijk in Oost. Daar staat het hoofdgemaal, dat den rioolwaterstroom met behulp van reusachtige pompen naar den zoogenaamden Stredam pompt, die, bij het Merwedekanaal beginnend, in het IJsselmeer eindigt.

Het derde deel van Amsterdams rioleering, zooals reeds gezegd Nieuw-Zuid, West en Tuindorp Watergraafsmeer, loost het rioolwater door buizen op drie zuiveringsinrichtingen en vandaar op het openbare water. Hierop komen wij in ons tweede artikel terug.

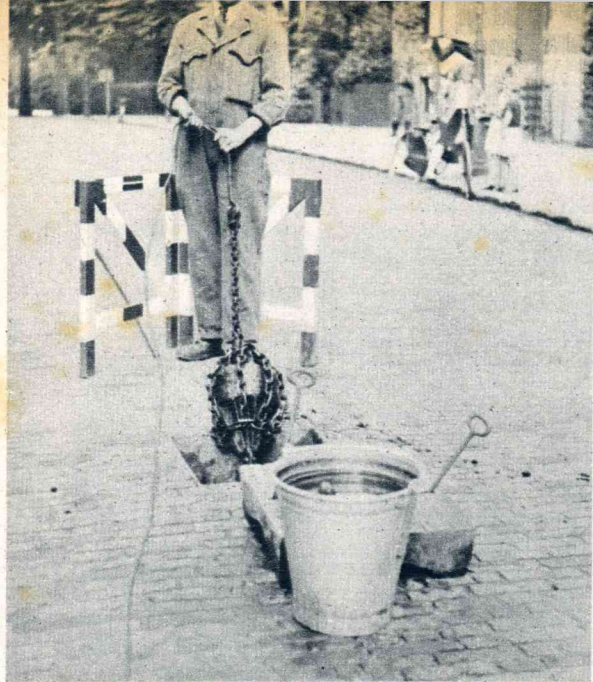
Als wij ons dit labrynt van riolen onder de stad achter elkaar gelegen

Een der kolossale nieuwe putzuigmachines stort zijn viezen last in een der schuiten van de Stadsreiniging, welke hygiënisch overdekt in de grachten liggen en het verzamelde slib naar de buiten de stad gelegen baggerbergplaatsen brengen.

Het nieuw-aanleggen of ophalen van verzakte riolen ressorteert onder de afdeling Publieke Werken der stadsrioelering. Dag aan dag worden deze werkzaamheden verricht. Links zijn de arbeiders bezig een nieuw riool aan te leggen op den Oude Zijds Voorburgwal te Amsterdam.

Nadat eerst met buigzame rieten staven de verbinding tusschen twee putten verkregen is, laat een man „de kat” in den put zakken. Dit is een ijzeren bol, omwonden met ijzeren kettingen, die door de rioolbuis getrokken wordt en het slib voor zich uit wegveegt.

De vuile „kat” komt uit de rioolbuis naar boven, het opstoppende slib is door het schuren van de „kat” uit de buis in den put gekomen. De ketting wordt losgemaakt, en weg rijden de mannen voor een andere rioolbuis.

Als het slib uit de buizen in den put verzameld is, wordt het of met putzuigmachines er uitgezogen, ofwel met behulp van „handenwerk” met een schepzak uitgeschept in een karretje, waarvandaan het in de S.R.-schuiten gestort wordt.

denken, zouden deze een afstand vormen van plm. zevenhonderdzeventig kilometer, dat is veel langer dan de afstand van Amsterdam naar Berlijn, want in elke straat liggen doorgaans twee of meer riolen. De stadsreinigingsdienst zorgt nu, zooals de naam reeds zegt, voor het schoonhouden van deze belangrijke buizen. Want het rioolwater voert dikke lagen slib met zich mee, die verstoppingen zouden veroorzaken, als de vaste laag, die zich in de buizen aanzet, en de „koek”, die zich in de putten vormt, niet geregeld werden verwijderd. Dit geschiedt door middel van enorme putzuigmachines en met behulp van „katten” en „varkens”, met kettingen omwonden ijzeren bollen, die de mannen van dezen dienst door de riolen trekken. Het harde slib, de propfen, het mengelmoe van verstoppende substanties, dat opgezogen of opgetrokken wordt, gaat in overdekte wagens en karren naar de S.R.-schuiten in de grachten, die hun last onzichtbaar buiten de stad brengen. Vuil behoort niet gezien te worden, en dus ook niet het opruimen en wegbrengen van het vuil, en de „onzichtbaarheid” van haar werkzaamheden is een der eerste deugden van de stadsreiniging. Ontzaglijk werk wordt verricht: gemiddeld honderdduizend meter rioolbuis wordt per jaar schoongemaakt, vijftientigduizend rioolputten en honderdveertigduizend straatkolken gereinigd, en om door te gaan met deze Amerikaanse cijfers, worden er ongeveer vijftientigduizend kubieke meter modder uit de straatkolken gehaald.

Meer in het licht van den dag werkt dat onderdeel van de stadsrioleering, dat onder Publieke Werken ressorteert. Deze dienst zorgt namelijk voor den bouw van nieuwe riolen, voor het in stand houden en controleren der oude riolen, bijvoorbeeld het ophalen van die, welke in onzen drassigen stadgrond dreigen weg te zakken; verder heeft hij de leiding over de gemalen, waarvan er een vijftigtal in Amsterdam te vinden is, en van de reeds vermelde zuiveringsinrichtingen, die alle langs den rand der bebouwde kom liggen.

In het hoofdgemaal staan drie enorme motoren, twee van honderdvijftig pk en een van driehonderd pk, die respectievelijk zeshonderd en twaalfhonderd liter rioolwater per seconde wegpompen in een lange, bij elke pomp dikker wordende pijp. Deze persleiding loopt onder het Merwedekanaal door en langs den Stredam naar het IJsselmeer.

Een hoofdgemaal en wel een vijftig hulpgemalen, die dringend noodig zijn in onze hoofdstad, omdat de bodem ongelijk is. De riolen loopen wel alle licht hellend af naar het hoofdriool, en dat helt ook weer af, maar om nu te voorkomen dat we in de duistere aarde verzinken en steeds dalend met de riolen bij onze tegenvoeters terechtkomen, worden op sommige plaatsen kunstmatige stijgingen veroorzaakt, en daar staan de hulpgemalen om het water de hoogte in te stuwen.

Het hoofdriool is het eenige, dat groot genoeg is om er een wandeling doorheen te maken. Men stelle zich hier echter niet te veel van voor! Wandeling is een euphemisme; kruipen en waden, met ongevoeligen neus en mondje toe, lijkt ons een betere uitdrukking. De grootste rioolbuizen zijn namelijk nog maar honderdvijftig bij honderd cm groot, en er zijn veel

kleinere bij van honderd bij vijftig cm. Een zeer speciale uitrusting, bestaande uit zware rubberschoenen, een soort nooit-eindigende broek, jas met hoofdbedekking, is vereischt voor een bezoek aan dit wandeloord. Men draagt in de rubber-gehand-schoende hand een afgesloten lampje en trede nu de diepste duisternis onverschrokken tegemoet. Binnen klotst het zwarte, modderige rioolwater gezellig om de lenden, en het bovenlichaam draait merkwaardige kronkels langs glibberige wanden. Zoo, terwijl buiten op de straat een enorme machine door een tinnen buis versche lucht in het riool pompt, doet de rioolarbeider zijn werk. Bij de rioolopening naar de straat en de bewoonde wereld toe staat een man met gasmasker gereed en een andere met draagbaar voor eerste hulp bij ongelukken, want het rioolwater ontwikkelt zware gifgassen, en al pompt de luchtversersingsmachine ook naar beste krachten, toch neemt Publieke Werken liever geen risico's op zich.

En al deze werkzaamheden geschieden dag aan dag onder de neuzen en oogen der Amsterdammers, maar zoo handig, zoo perfect georganiseerd, dat wij het niet eens merken. Een hoogst enkele maal verwondert men er zich misschien over, dat een dergelijke groote stad, met zooveel vuile stoffen, zoo intens schoon kan zijn. Wij

Het afdalen in het hoofdriool van Amsterdam is geen kinderspel! De riolen zijn nooit geheel droog en het vuile water kan hevige infecties veroorzaken. Bovendien moet door middel van een versersingsmachine versche lucht in het riool gepompt worden, omdat het rioolwater zware gifgassen ontwikkelt.

hopen dat deze verwondering voor bewondering zal plaats maken. Want dank zij de vereende krachten van Publieke Werken en Stadsreiniging verdwijnt dit vuil van de zichtbare wereld door „onzichtbare” kanalen in de alles zuiverende zee.

Bij het afdalen in het hoofdriool staat buiten een man gereed om bij het eerste dreigen van gevaar compleet met gasmasker en zuurstof-apparaat zijn collega in het riool te hulp te komen. Rechts op de foto het volledige kostuum voor rioolwerkzaamheden, links de man voor de eerste hulp bij ongelukken.

DE TERUGKOMST VAN OOM JURRIAAN

Vervolg van blz. 19

heette, reikte hem de hand en verwachtte nu hand in hand met hem verpletterd te worden.

Het viel mee. Onder een afgrijselijk blaffen van den claxon en doordringend gillen van remmen hield de dampende en trillende kolos pal voor ons stil, zóó pal, dat ik moest wurmen om uit onzen auto te kunnen stappen.

Ik had mijn hoofd nog niet in de vrije lucht gestoken of een wolk van benzinstank en bittere verwijten daalde op mij neer.

„Zeg-ben-je-heelemaal?” begon het.

„Ik wilde je graag even spreken,” kondigde ik aan en met die woorden liep ik langs de motorkap en stelde mij op in het gezichtsveld van de cabine.

En daar zat Mona, naast den pruimenden chauffeur.

Zij had, zonder twijfel, mijn stem al herkend. Zij had dus een paar seconden gehad om haar gevoelens meester te worden. Toen trok er een sluier van wantrouwen over haar blik, een masker van hardheid over haar trekken, en ze merkte bitter op:

„Natuurlijk.”

„Ik weet niet wat je mot,” deelde de chauffeur mede, „maar ik hou niet van flauwsies. Maak dat je weg komt met je karretje!”

„Ik moet je spreken, Mona,” zei ik. „Wil je even uitstappen?”

„Neen!”

„Vooruit! Vooruit!” drong de chauffeur aan, „opschiet of dat sleetje van je gaat an prak.”

De situatie werd gevaarlijk. Naast den vrachtwagen stelde zich een auto met melkbussen op, die óók niet kon passeeren, en de blikken van den bussenvervoerder verrieden, dat hij niet tevreden was met de huidige situatie. Achter hem werd ongeduldig op een claxon getimmerd, en achter den vrachtwagen kuchte een amechtige toeter.

„Stap alsjeblieft uit,” smeekte ik. „Jemóét, Mona.”

„Neen!” hield zij koppig vol. „Laat mij met rust.”

„Laat dat meissie met rust!” schreeuwde de chauffeur. „En maak dat je wegkomt!”

Op dit moment, toen ik den chauffeur naar zijn handrem zag grijpen, dook mijn vriend Van Duinen naast mij op.

„Halt!” zei hij.

„Watte?” vroeg de chauffeur verbaasd. Ik zag eerst nu, dat deze Van Duinen heel groot, donker en indrukwekkend was, en de anderen zagen het ook.

„Recherche,” zei Van Duinen kort, en hij toonde den achterkant van zijn linker-revers, waar niets aan te zien was.

„Assiemenou,” sprak de chauffeur.

Ik keek Mona aan. Zij was bleek, een beetje verbitterd, moe en teleurgesteld. Ik had medelijden met haar; maar zij was koppig en trachtte trotsch te kijken.

„Laat die vrouw uitstappen. Vluc,” gelastte Van Duinen.

„Tja,” aarzelde de chauffeur.

„Kom...” sommeerde Van Duinen. „Vluc. Anders gebruiken we geweld.”

Er kwam nog meer teleurstelling en nog meer verbittering in Mona's oogen. Zij keek mij onderzoekend aan, alsof zij het bijna niet kon gelooven, maar ten slotte zuchtte zij en stond op.

„Dan ga ik maar,” zei ze tot den chauffeur. „Welbedankt.”

Zij stond nu voor me. Ik stak mijn hand uit om haar te beduiden dat zij mee moest komen, maar zij gaf er een vinnigen tik op. Achter mij stond de donkere Van Duinen belangstellend gade te slaan, hoe de particuliere recherche nu verder in zijn werk ging, en vóór loerden de chauffeur en de melkboer door hun ruitjes om vooral niets van het schouwspel te missen. Ik moest maatregelen treffen, daar was geen twijfel aan. Ik wendde me naar Van Duinen en wees hem bevelend op zijn auto, ten teken dat hij het verkeer weer vrij moest geven, en toen ik waarnam dat hij dit begreep en op zijn voertuig toetrad, vatte ik Mona kort en goed bij haar arm en trok haar, ondanks een kortstondigen, maar hevigen aanval van nijldige tikken, van den weg af en den berm over. Achter ons bromde de motor van Van Duinen, toen hij zijn wagen op een iets be-

scheidener plaats ging zetten, en daar kwam ook, langzaam en knalend, de zware vrachtwagen weer in beweging. Ik liep met Mona voort, zonder om te kijken, langs het fietspad, dat onder het

viaduct langs gaat; en het feit in aanmerking genomen dat deze expeditie begonnen was met klappen, verliep het transport boven iedere verwachting gemakkelijk. Zelfs toen ik, op een rustig plekje tegen den grasdijk, op den grond wees, stribbelde zij in woord noch gebaar tegen, maar ging zitten.

Ik zette mij naast haar.

„En,” vroeg zij, merkwaardig zacht, „waar blijft die politiemans?”

„Hij is niet van de politie,” zei ik. „Hij deed maar alsof, om jou van dien wagen af te krijgen.”

„Waarom liet je mij niet met rust?”

„Vertel jij me nu eens iets. Waarom ging je ineens weg bij oom Jurriaan?”

„Oom Jurriaan,” zei ze zacht. „Oom Jurriaan... dat is misschien mijn grootste teleurstelling. Weet je — ik was zoo blij, dat ik bij hem was, ik voelde me bij hem eindelijk veilig en geborgen. Als er niemand anders bij was, en als hij niets te doen had, zat hij een pijp te rooken. En dan bungelde hij met zijn beenen over de armleuning van den stoel en schold genoeglijk op de gravures en de wassen vruchten. En hij vertelde mij van zijn jeugd; hoe hard en moeilijk hij het gehad had, en hoe hij in Amerika gekomen was, en hoe hij al die hardheid en moeilijkheid verslagen had. Ik ben maar een paar dagen bij hem geweest, maar het lijkt wel een jaar. En het vreemdste was, dat hij van de menschen hield. Hij praatte veel over de familie en de pensionhoudster en anderen, en voor iedereen had hij een verontschuldiging, van iedereen wist hij me te vertellen, waarom het leven hem zoo gevormd of misvormd had. Daar heb ik veel van geleerd. Ik dacht, dat hij beter was dan alle anderen. Ik... ik was gelukkig bij hem, maar ik heb te hoog tegen hem opgezien, en toen ik ontdekte hoe ik mij in hem vergist had, kon ik niet langer bij hem blijven.”

„Dus je ging weg, toen je hoorde, dat oom Jurriaan mij bij mijn neus had genomen. En je hebt toch een hekel aan me?”

„Dat ik een hekel aan je heb, hoeft voor oom Jurriaan nog geen reden te zijn om je te bedriegen.”

„Waarom heb jij een hekel aan me?”

„Ik weet niet.”

„Ik vraag je die dingen... en ik ben achter je aangegaan... omdat...”

„Wel?”

„Omdat,” zei ik langzaam, „omdat het me niets kan schelen of jij een hekel aan me hebt. Ik houd van je. Ik houd veel van je.”

Haar oogen werden groter. Zij stamelde een klank zonder beteekenis.

„Neem me niet kwalijk,” besloot ik benepen, „maar... maar... ik heb je lief.”

Zij bleef roerloos zitten. Nu ik eenmaal zoo ver was, zag ik niet in, waarom ik niet verder zou gaan; ik kroop snel naar haar toe, sloeg mijn armen om haar heen en begon aan de vervulling van mijn harte-wensch — haar kussen tot zij echt, werkelijk tegen mij ging glimlachen. Ik kustte haar oogen. Toen zij weer opengingen, was er een andere kleur in gekomen, een nieuwe gloed, een ander leven...

En ten slotte ging zij huilen. Groote, glimmende tranen rolden van haar wangen op het gras en bleven daar als late dauwdruppels liggen. De zon spiegelde zich er in.

Ik probeerde vergeefs nog iets van haar gezicht te zien te krijgen, maar dat had zij stijf in de plooiën van mijn jasje gedrukt, en ik bleef dus ten slotte maar zoo stil mogelijk zitten, met mijn mond vlak bij haar oorschelp.

„Heb je nog zoo'n hekel aan me?” fluisterde ik.

„Ja.”

„Waarom?”

„Ik ben bang dat je me niet begrijpt,” zei ze, heel zachtjes tegen mijn schouder. „Ik heb misschien wel raar gedaan. Ik... ik hield al van je vanaf het oogenblik, dat ik je een oorvijs gaf — weet je nog wel? Toen je dien jongen sloeg. Je keek zoo beduusd, dat was verschrikkelijk grappig. En je hebt me wel met geweld het huis uit gesleept — nu ja, maar het was het eerste elegante geweld, dat ik ooit meemaakte. Je bleef héér, zooals ze dat noemen, en eigenlijk vond ik je reusachtig aardig. Daarom móét ik ook naar je toe, gisteren, ik móést

je iets zeggen... maar terwijl jij aan het schilderen was, begon ik me zoo raar te voelen en... en... toen wilde ik je nooit meer zien. Ik ben zoo bang dat je me ooit teleurstelt... ik... ik... zou het niet kunnen verdragen. En je ging direct weg toen ik zei, dat ik een hekel aan je had — toen wist ik ook zeker dat het beter was zoo... maar... maar...”

„Maar nu ben ik achter je aan gekomen,” herinnerde ik haar zacht. „En ik zál je niet teleurstellen — ik wil altijd bij je blijven.”

Zij keek mij aan, en nu zag ik haar eindelijk, zooals ik gedroomd had haar eens te zullen zien. Haar oogen waren lichter geworden, alsof er goud glansde om het donkere fluweel van de pupillen. De harde trekken verzachtten tot een vragenden, verwonderden glimlach, en ook haar mond was een bedeesde vraag.

„Ahum, ahum,” zei iemand, een eindje boven ons, en daar zat Van Duinen tegen den dijk.

„O,” zei ik, en Mona bloosde. Dat stond haar bijzonder goed, zoodat ik Van Duinen weer bijna vergat.

„Hoe is het nu met die particuliere recherche?” informeerde hij echter, en ik antwoordde: „Afge-loopen. Klaar.”

„Gefeliciteerd,” zei hij, terwijl hij een eindje naar beneden kwam om mij de hand te drukken. „En u ook,” vervolgde hij tot Mona. „'t Was nog al vervelend, het laatste halve uur. Ik heb om den tijd te korten maar even een verlovingsbouquet gemaakt. Boterbloemen en zoo, geloof ik. Gaan we nu verder?”

Wij stonden aarzelend op. Mona nam in één hand de boterbloemen en in de andere nam ze mijn hand, en zoo beklommen wij met eenigen tegenzin het viaduct, tot wij Van Duinen's auto weer hadden bereikt.

Van Duinen stond al in lijdzame houding bij zijn voertuig, en wij wilden er juist een stapje bij doen om hem niet al te ongeduldig te maken, toen er van de hoogte van het viaduct een afgrijselijke gil weerklonk; een soort brullende gil, zooals leeuwen verondersteld worden te slaken wanneer zij een bison of iets dergelijks bespringen. Ons bloed stolde op slag en wij hadden de grootste moeite om nog naar de herkomst van dezen schrikwekkenden roep om te zien.

Die herkomst was een auto, althans iets dat als zoodanig kon gelden; een klein, klaaglijk motortje, en wiebelende wielen, en een groote houten kist, waar eventueel vrachten in geborgen konden worden — en dit alles kwam wiebelend, piepend en krakend de hoogte af tollende om ten slotte, pal voor ons en onze verbaasde blikken, tot een toestand tusschen stilstaan en sidderen te komen.

Maar dit was niet alles. Dit was nog slechts een onschuldige grapje in vergelijking tot wat er ging komen. Er kwam namelijk een gezicht uit het grijs-stoffige portierraampje van het soort cabine, dat deze automobielen rijk was; en dat gezicht grijnsde en het was zwart. Het was het gezicht van Solomon.

Hij stapte uit, om doortocht te verleen aan niemand meer of minder dan oom Jurriaan. Een blik in de cabine deed mij met verbazing waarnemen, dat zich daarin, op het onmogelijkste kleinste puntje van het bankje, ook nog de secretaresse bevond, half bedolven onder den vetten schoothond.

„Oom Jurriaan...” hijgde Mona, en zij maakte een rukkende beweging aan mijn hand, als om mij tot wegloopen te bewegen.

„Goeden middag,” zei oom Jurriaan onbewogen. „Ik geloof dat ik je mag feliciteeren.”

„D... dank u,” stamelde Mona, in een poging om zichzelf weer meester te worden.

„Dat doet mij genoegen,” hernam oom Jurriaan; „dat was een van die dingen, die ik graag voor mijn vertrek nog geregeld wilde zien.”

„Maar... maar... hoe...” begon ik nu.

„Het spijt me, dat jullie er zoo snel vandoor gingen. Ik heb van allerlei met je te bespreken en dat was gemakkelijker geweest in de sfeer van de schreiende visschersvrouw — maar het kan hier ook wel. In de eerste plaats dit: Mona, ik meen te begripen dat jouw overhaast vertrek toe te schrijven is aan het feit, dat je het niet eens was met mijn handelwijze ten opzichte van Peter. Het was niet noodig geweest er daarom hals-over-kop vandoor te gaan. Je had het met me kunnen bespreken. Ik kreeg trouwens vanochtend na 't ontbijt een bericht, dat mij deed besluiten de stad te verlaten, dus je

Slot op blz. 24

D.W.S. kwam als overwinnaar te voorschijn uit het tournooi om den A.R.O.L.-beker, na in den eindstrijd H.B.S. met 2-1 te hebben geklopt. Aanvoerder Melchers van D.W.S. neemt den beker van den heer Gallevasie in ontvangst.

SPORT VAN DE WEEK

Op de sintelbaan aan de Laan van Poot te Den Haag vonden Zondag atletiekwedstrijden plaats om het kampioenschap van Zuid-Holland. De finish 400 m, gewonnen door H. Kamp in 52.9 seconden.

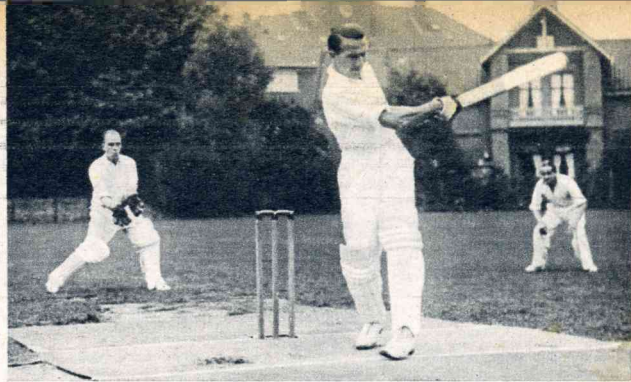
Nog een spelmoment uit den wedstrijd H.D.V.S.-Sparta in het Zilveren Bal-tournooi te Rotterdam. Een gevaarlijke doorbraak van de Schiedammers

Een fraai doelpunt. Dijkstra geeft D.W.S., languit vallend, met een kopbal de leiding in de finale van het A.R.O.L.-bekertournooi tegen H.B.S.

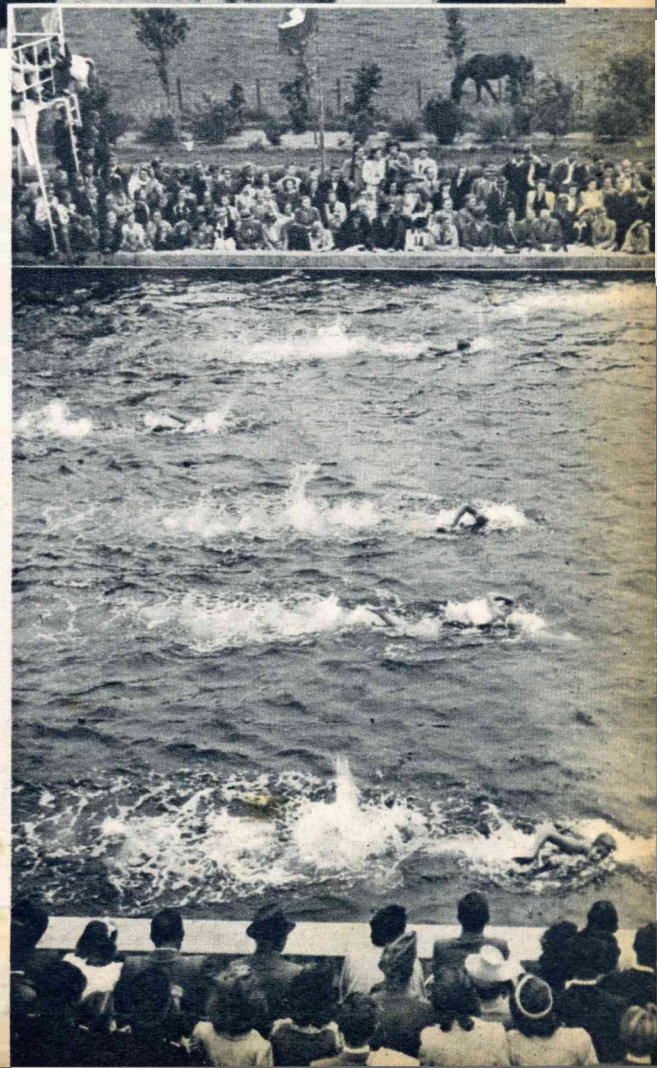
De cricketwedstrijd Noord-Zuid te 's-Gravenhage werd met flink verschil door het Zuiden gewonnen. Moment uit deze ontmoeting. Breuning (Noord) aan bat. Achter het wicket de Zuidelijke keeper, jhr. J. v. d. Bosch.

In den strijd om den Zilveren Bal te Rotterdam werden Zondag j.l. de beide favorieten Feyenoord en Sparta resp. door D. F. C. en H. D. V. S. uitgeschakeld. Kiekje uit het treffen tusschen Sparta en de Schiedammers. Het doel der Spartanen in gevaar.

De heer A. de Haan Azn. 25 jaar secretaris van den Ned. Cricketbond. In verband met dit jubileum werd de heer de Haan te 's-Gravenhage tijdens den wedstrijd Noord-Zuid gehuldigd. Jhr. mr. C. Feith, voorzitter van den N.C.B., spreekt den jubilaris toe.

Ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de zwem- en poloclub „De Vest” werden in het zwembad te Naarden nationale wedstrijden gehouden. Overzicht van de 100 m borsterawl dames gewonnen door Rie van Veen (R.D.Z.).

DE TERUGKOMST VAN OOM JURRIAAN

Slot van blz. 22

was tóch van mij af geweest. Ik heb alleen nog de zaak van je vader in handen gegeven van mijn advocaat, die de heele koelkastengeschiedenis uit zal zoeken. Hij meent, dat er een behoorlijke kans is om een proces te winnen. Ik heb een fonds bij hem gedeponneerd, dat voldoende zal zijn om het geval voor twee rechterlijke instanties te doen verschijnen. Hier is zijn adres, en dat is dat."

"Maar..."

"Stil. Ik moet uitspreken. Dat bericht, dat ik ontving, had betrekking op jou, Peter. Ik kwam naar je toe om daarover van gedachten te wisselen, maar je liet me eerst niet aan het woord komen en daarna liet je me niet uitspreken. Jij praatte over Mona en daarna zette je het op een lopen. Het betreft die schilderijen-affaire. Als ik het goed begrijp zijn jullie boos op me, omdat ik je daarbij in de wielen reed. Maar in de eerste plaats wil ik je herinneren aan den stelregel, dat zaken zaken zijn. In de tweede plaats wijs ik je er op, dat ik je al direct een aanbod deed om het samen te doen, waarbij ik jou vijftienvijftig procent van de winst aanbod. In de derde plaats kan ik je nu openbaren, dat ik me bij notarieele akte en buiten jouw medeweten verplicht heb, om je zevenendertig-en-eenhalf procent van de winst uit te keeren zoo er winst op behaald wordt. Hier is de akte. Kijk niet zoodom. Zevenendertighalf, omdat vijftienvijftig je te min was. En in de vierde en laatste plaats, jongeman, ik heb al mijn familieleden een lesje willen geven, en jou ook. Zij krijgen nog allemaal een treffend geschenk; daar heb je de lijsten van gezien — al die artikelen zullen hun thuis bezorgd worden en jij weet, dat zij er misschien leering uit kunnen trekken. Maar jij moest ook een les hebben en dat is deze: probeer niet handig te zijn, want er is altijd wel iemand, die nog handiger is. Jij moest schilderen. Je bent als schilder geboren en niet als zakenman. Geef al je kracht en je bezieling aan je schilderijen — ik weet niets van schilderen, maar van mensen weet ik genoeg om te kunnen zien wat er in je zit. Jij kunt het ver brengen, met je laatste schilderij was je aardig op dreuf. Zoo kun je een eind komen. Je hebt nu iemand naast je staan. Zij zal je helpen. Zij kent de armoede, daar ziet ze niet tegenop. Zij kent ook fantasie en idealisme, ze zal je moed geven. En wanneer jij doorwerkt en zij wint dat proces, dan worden jullie nog rijk op den koop toe. Nog iets. Ik heb me van Dries Putter bediend en dat is goed voor hem geweest. Een vuurproef. Hij is er mán bij geworden. Toen ik je huis verliet, stond hij in de kamer onder je atelier nog te oreëren — hij vóelt zich nu, ondanks alles. Hij moest een opdoffer hebben om zichzelf te worden."

Hij zweeg even, maar wij zwegen ook. Wij staarden verbaasd naar dat onbewogen gezicht, dat koele, strakke masker — en wij begrepen het niet.

"Waarom..." hakte ik eindelijk.

"Waarom ik nu plotseling vertrek? Hm. Ik kreeg 'n brief van Verhoef, den restaurateur in Haarlem, waar ik de schilderijen heen zond. De Van Dijk is wel goed, schrijft hij, maar de restauratie kost vierhonderdvijftig gulden, en dan is het twijfelachtig of er een certificaat voor te krijgen is. En de Van Goyen is geen Van Goyen, maar waarschijnlijk een knap stukje werk van een leerling of een tijdgenoot; het kost driehonderd om hem op te lappen. Samen zevenhonderdvijftig. Vermoedelijke waarde duizend plus achthonderd, is achttienhonderd, min slordig duizend aanschaffingskosten en restauratie, blijft over achthonderd. Zevenendertighalf procent voor jou en twaalfenhalf voor Dries, blijft voor mij over vierhonderd gulden. En dat is me den rompslomp niet waard."

"Eh... eh... o," antwoordde ik. Mona kneep mij bemoedigend in mijn hand en dat hield mij staande.

"Laat dit je nog een bewijs zijn, dat het beter voor je is om te schilderen dan om handel te drijven. Ik was trouwens zoo vrij om, nadat je zoo overhaast vertrok en mij in je atelier liet zitten, dat onvoltooid schilderij van Mona van je te koopen. Het is misschien tegen je principes om onvoltooid schilderijen te verkoopen, maar ik kon niet wachten tot het af zou zijn. Jij kunt trouwens een nieuw maken. Ik heb het bij

mijn bagage gepakt. Ik betaal je er tweehonderdvijfzeventig gulden voor, uit te betalen in den vorm van twee oude meesterwerken, toegeschreven aan Van Goyen en Van Dijk. Ik heb die overdracht zwart

op wit gesteld. Hier is zij. En hier is de brief van Verhoef. Zie maar, wat je er mee doet."

Toen stond ik daar met een stapel documenten in mijn hand en ik keek naar Mona en Mona keek naar mij en daarna keken wij allebei naar oom Jurriaan. En oom Jurriaan zag er nu plotseling heel oud en heel menschelek uit.

"Ik zou je misschien iets uit moeten leggen," zei hij zacht, "maar jullie zijn jong en gelukkig en ik... ik ben oud en..."

"Sorry, boss," onderbrak Solomon hier. "Me's hearin' sumthin' inside of the car."

"Open it," adviseerde oom Jurriaan, ineens weer koud en zakelijk.

Solomon liep om het vrachtwagentje heen, zwaaiden den grendel van de deuren van den laadbak opzij en opende ze met een ruk. En daarna kwam het hoofd te voorschijn van Peter Paul Adriaanszoon, den danser. Hij glimlachte wrang. Ik werd mij er van bewust, dat ik mij al verbaasd had afgevraagd, waar hij eigenlijk bleef.

"Neem me niet kwalijk, dat ik stoor," zei hij afgemeten, "maar zij wilde er uit!"

"Wie is zij?" informeerde oom Jurriaan.

Het antwoord op deze vraag werd zichtbaar in den vorm van een omvangrijk wezen, dat zich traag den wagen uit werkte, en hoorbaar in vele zuchten. Het was nicht Henriëtta.

"Jutje..." stamelde zij en spreidde haar armen uit.

"Ze wilde u net een bezoek brengen in de Jan Luyckenstraat, toen alles al opgeladen was," legde de danser op onderwijzenden toon uit. "Ik was toen juist doende me 'n plaats in den laadbak te verzekeeren om u op uw tocht te vergezellen, en zij loofde vijf gulden uit, wanneer ik haar behulpzaam was bij het instijgen. Maar nu scheen de atmosfeer achterin haar niet langer te bevalen."

"Jutje..." stamelde zij, en zij begon gevaarlijk te waggelen. Van Duinen, die een attent mensch was, schoot toe en bood haar ondersteuning, waarvan zij zóó ten volle gebruik maakte, dat zijn donker gelaat al spoedig een eenigszins paarsigen gloed ging vertoonen.

"Maar Jutje," lispelde Henriëtta, die in Van Duinen's armen blijkbaar weer de beschikking kreeg over haar spraakvermogens. "Wilde je mij verlaten?"

"Ja," knikte Jutje. "Het viel mij hard, maar het was beter. Ik heb nog niet eens met je kunnen babbelen over die halte van lijn twee, en..."

"Mag ik u in de rede vallen?" vroeg hier de oplichter. Hij had zoowaar zijn wandelstok nog bij zich, en tikte daarmee ongeduldig op het asfalt. "Er is namelijk iets... dat weinig uitstel gedooft. Ik kan het beter zeggen, ter voorkoming van verdere misverstanden. Ik was zoo vrij om tijdens dit vervoer een blik te slaan op uw bagage. Ik vrees, dat u een oplichter bent, oom Jurriaan. Tien van die achttien koffers zijn leeg."

"Jutje!" kreet Henriëtta en zij maakte aanstalten om te bezwijken.

"Wel..." begon ik, en Mona zei: "Hè..." Maar oom Jurriaan nam zijn masker weer af en glimlachte.

"Ze zijn leeg," knikte hij. "En ik hoop, dat jullie me

kunt vergeven dat ik me bezondigd heb aan een... een oude-mannengrapje. Weet je, ik ben in mijn jeugd door mijn familie niet bepaald geholpen. Toen ik naar Amerika ging en zei, dat ik daar fortuin zou maken, lachte iedereen mij uit. Gelukkig maar. Ik ben niet zoo'n doorzetter van nature, maar de herinnering aan d'it gelach prikkelde mij om te werken tot ik een zekeren welstand bereikt had. Ik ben niet rijk, heelemaal niet. Maar ik had genoeg om iets opzij te leggen voor een prettige vacantie zoo tegen het einde van mijn leven. Ik wilde Holland nog eens zien — en voor die lachende familie wilde ik dan rijk zijn. Dat is alles. Het is misschien wat zonderling, maar ik hoop, dat je het een man, die zijn leven lang gewerkt heeft om iets te worden dat niet voor hem weggelegd was, kunt vergeven. En mijn kas, die voldoende moest zijn voor een paar maanden, is nu al uitgeput — dank zij mijn neef Peter, die mij verleidde om antieke schilderijtjes te koopen, en dank zij Mona's vader, die zoo onpractisch was om een proces te verliezen, dat gemakkelijk gewonnen zal kunnen worden, als ik verder van dit kinderachtige genoegens afzie. Daarom heb ik in alle stilte mijn boeltje maar opgeladen. Dien duren wagen had ik per dag in huur, en dezen mag ik gebruiken tot Breda. Daar is ook die handel in onge-regelde goederen, waar ik twaalf gebruikte koffers van kon huren. Nu weten jullie alles."

Zelfs de danser zei niets. Oom Jurriaan was een menscheleke, lieve oude man.

Maar toen Mona op hem toetrad en hem op beide wangen zoende, worstelde Henriëtta zich met verwonderlijke vitaliteit uit haar onmacht omhoog en sprak gebroken:

"Ik... ik vergeef het je, Jutje. Ik zal je alles vergeven. En onze plannen kunnen tóch doorgaan."

"Welke plannen?" vroeg oom Jurriaan.

"Ons huwelijk..." fluisterde zij plechtig.

"Tja," zei hij nadenkend. "Dat is een goed plan van je, Henriëtta. Ik stel het erg op prijs. Maar ik heb 'n landhuisje op Long Island, en daar zit bij den trekpoot mevrouw Kandel op me te wachten. Die kan ik, na een dertigjarig huwelijksleven, niet meer in den steek laten, en bigamie is strafbaar, heb ik gehoord."

Van Duinen's tint werd nog donkerder, want nu kwam het er op aan.

Over den weg naar Leiden, onder het viaduct door, zagen wij Van Duinen's auto schieten; want deze zonderling had, na mijn adres te hebben opgeschreven, het zich een eer gerekend, de arme Henriëtta en den mokkenden danser naar het dichtstbijzijnde station te brengen. En over den grooten weg naar het zuiden wankelde de oude vrachtauto met achttien koffers, een grijnzenden neger, een slapenden schoothond, een dorre secretaresse, en nog een anderen zonderling.

En toen gingen wij loopen, in de eene of andere richting.

"Vreemd," zei ik nog eens.

"Wat is vreemd?"

"Met oom Jurriaan. Er is jacht op hem gemaakt — op hem en zijn millioenen. En het was 'n jacht op leege koffers, op vluchtige illusies, op een oude-mannengrapje — op niets."

"En heb jij er dan niets door gewonnen?"

"Veel," erkende ik. "Vooral... jou."

Wij kusten elkaar en hand in hand liepen we verder. Wij waren samen, en ergens was een toekomst, een lang, lang leven. Meer hoefden wij niet te weten.

E I N D E

AMOR OP HET VliegVELD

De titel van ons nieuw feuilleton, waarvan in het nummer der volgende week het eerste gedeelte zal verschijnen, zegt, zooals een goede titel trouwens moet doen, wel zooveel, dat de lezer het genre van den roman kent, en de omgeving, waarin de geschiedenis zich afspeelt. Het is een liefdesroman op rondom en boven een vliegveld. Dat wil zeggen, dat het een verhaal is van invliegers, die al hun kennis en durf geven aan hun opwindend en gevaarlijk beroep, die zich in de lucht thuisvoelen als op den vasten grond, onverschillig of zij een oude, vertrouwde machine vliegen ofwel een nieuw type vliegtuig probeeren. Een verhaal van mannelijke kracht, van kerels die vliegen en vallen en weer vliegen, die hun vaardigheid en moed stellen tegen de elementen der natuur, doch die tevens moeten ervaren, dat het leven een anderen strijd te strijden geeft, een strijd die nog meer moed en geestkracht eischt, als het gaat om de oude, steeds boeiende geschiedenis van twee harten, welke elkaar vinden ondanks alle moeilijkheden, tegenwerking, berekening en intriges, omdat alleen de liefde beslist. Dat is de krachtige en frissche aantrekkelijkheid van ons nieuw feuilleton: Amor op het vliegveld.

ZONNEBLOEMEN

Naar een schilderij van H. Endlich

Overzicht van een waterpolo-veld. Op de zijlijnen ziet men duidelijk de twee- en vier-meterlijnen aangegeven.

KENT U WATERPOLO?

Waterpolo is een prachtig, boeiend spel, heerlijk om te spelen, maar ook zéér de moeite waard om er eens naar te gaan kijken. Als u dan ook nog eenigszins een idee hebt van de voornaamste regels, zult u volop genieten. Zonder die noodzakelijke kennis zult u van het spel echter niet veel begrijpen; daarom zullen we u eerst iets vertellen van de meest belangrijke punten.

Waterpolo dan wordt gespeeld door twee zeventallen, namelijk aan iedere zijde een keeper, drie achter- en drie voorspelers. Veel meer dan bij hockey of voetbal ziet men tijdens een wedstrijd deze opstelling wijzigen en dit vormt juist één der verrassendste elementen. Het gebeurt nog al eens, dat een verdediger er met den bal tusschen uittrekt en daardoor groote verwarring sticht bij de tegenpartij. Wordt hij aangevallen, dan komt een voorspeler vrij, die dus een mooie kans heeft om een doelpunt te maken; wordt hij niet aangevallen, dan kan de achterspeler zélf het schot lossen, en vaak daardoor de overwinning behalen. Een dergelijke gang van zaken is bij voetbal vrijwel uitgesloten. Hebt u daar ooit een back een goal zien maken?

Juist dat herhaaldelijk plaats-wisselen maakt het spel zoo snel en aantrekkelijk; véél mooier dan een ander spel-systeem: het zoogenaamde twee-meter-spel. Om dit te begrijpen, moet u weten, dat het verboden is binnen twee meter van het vijandelijk doel een bal af te wachten, om dan gemakkelijk een punt te maken. Een soort buitenspel-regel dus. Nu passen sommige clubs een methode toe, die hieruit bestaat, dat hun middenvoorspeler steeds maar blijft liggen op den minimum toegestane afstand, op twee meter voor den goal dus. Van hiernit hoopt hij dan vele schoten, met groote kans op succes, te lossen. Aan dit twee-meter-spel zijn echter nadeelen verbonden, daar er vrijwel steeds twee spelers (de middenvoor en zijn tegenspeler) zijn uitgescha-

keld. Bovendien zal hierdoor van mooi, verrassend samenspel niet veel meer komen, en het twee-meter-spel geeft aanleiding tot tal van strubbelingen. Het is feitelijk een op gezochte wijze misbruik maken van de spelregels; als zoodanig past het niet in den geest van dit spel. Wij kunnen het dan ook niet genoeg afraden, vooral ook, omdat het onder de spelers meermalen een geprikkelde stemming wekt. Als kijkspel zou waterpolo veel van de aantrekkelijkheid verliezen, dus weg met het twee-meter-spel!

Behalve de twee-meter-lijn is er ook een vier-meter-lijn: de keeper mag namelijk niet verder dan vier meter uit zijn doel zwemmen. Vaak worden de grenzen van het waterpolo-„veld” aangegeven door rijen kurken aan touwen geregen. Op de plaats van de twee- en vier-meter-lijn zijn de kurken dan in opvallende kleur geschilderd.

Een aparte moeilijkheid is natuurlijk de spelers, waarvan men alleen maar de natte hoofden ziet, uit elkaar te houden. Men heeft er een handige oplossing op gevonden: de eene partij draagt blauwe, de andere witte kapjes. De keepers hebben elk een roode kap op. De scheidsrechter heeft behalve een fluit twee vlaggetjes: een blauw en een wit. Na een geconstateerde fout geeft hij door het opsteken van een vlag te kennen, welke partij een vrijen worp mag nemen. Hij wordt in zijn moeilijke taak geassisteerd door twee lijnrechters en een tijdwaarnemer. Voor ieder oponthoud wordt namelijk tijd afgehouden. Wij herinneren ons een wedstrijd, in tamelijk koud water gespeeld, die daardoor zóó lang duurde, dat de spelers verkleumd uit het water kwamen.

Het begin van het spel is volkomen anders dan bij welk ander spel ook. De beide partijen stellen zich achter de eigen achterlijn op; de scheidsrechter fluit en onmiddellijk zwemmen de voorspelers zoo snel zij maar kunnen uit, om den inmiddels in het midden van het bad geworpen bal te pakken te krijgen. Meestal gooit de speler, die den bal bemachtigt, even achteruit naar zijn medespelers, om daarna met zijn andere voorspelers verder door te dringen in de helft van de tegenpartij.

Men onderscheidt drie soorten fouten: gewone, zware en hoofdfouten.

Gewone fouten zijn bijvoorbeeld: te vroeg wegzwemmen of afzetten

De spelers van beide partijen blijven steeds zoo dicht mogelijk bij elkaar; ondanks dat heeft een der aanvallers kans gezien een schot te lossen, maar de bal gaat juist naast het doel.

bij het begin van het spel, den bal onder water duwen, met gebalde vuist den bal slaan, water spatten in het gezicht van een tegenspeler.

Onder zware fouten wordt onder meer verstaan een tegenstander onderduwen als hij den bal niet heeft, den bal met beide handen tegelijk aanraken, opspringen van den bodem (wat in een ondiep gedeelte mogelijk is), zich afzetten van een tegenstander.

Over de voornaamste hoofdfout hebben we het al gehad: zich bevinden binnen de twee-meter-lijn om daar den bal af te wachten. Een andere hoofdfout is nog opzettelijk van plaats veranderen, nadat de scheidsrechter het spel onderbroken heeft.

Voor al deze fouten is de straf een vrije worp voor de tegenpartij; bij zware fouten kan de overtreder bovendien tijdelijk uit het water gestuurd worden, en bij hoofdfouten móét de scheidsrechter den boosdoener uit het water sturen. Meestal mag zoo'n speler weer aan het spel deelnemen, nadat een doelpunt is gemaakt. Dit is dus wel een zeer zware straf, want een partij van tijdelijk zes man krijgt het zwaar te verantwoorden, zoodat men feitelijk kan zeggen, dat een hoofdfout bestraft wordt met een punt voor de tegenpartij. Helaas is deze zware straf maar al te vaak noodig; wij zouden zelfs willen pleiten voor nog véél zwaardere straffen, want het in den grond zoo prachtige waterpolo is hard bezig te bederven. U begrijpt, dat waterpolo-ers uiterst sportieve menschen moeten zijn, want niets is gemakkelijker dan onder water, dus onzichtbaar voor den scheidsrechter, allerlei gemeene trucs uit te halen. Het zou onzes inziens aanbeveling verdienen om spelers, die zich herhaaldelijk hieraan schuldig

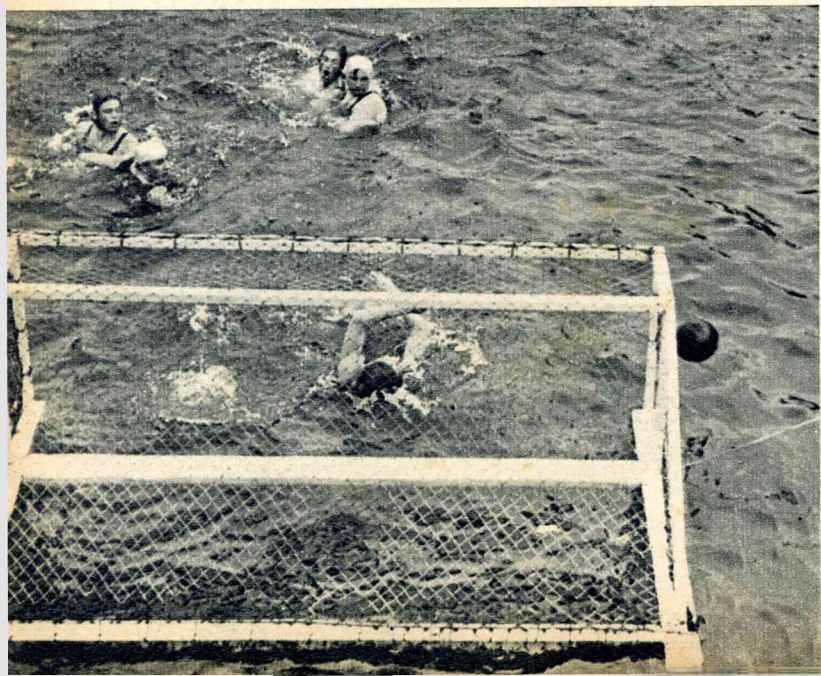
Een spannend moment voor het doel. Met een krachtige beenbeweging richt de keeper zich tot zijn middel uit het water, waardoor hij nog juist den bal kan bereiken.

maken, levenslang te schorsen. Dan alleen kan men het spel zuiver houden.

U begrijpt, dat waterpolo ontzaglijke eischen aan de beoefenaars stelt. Bij iedere andere sport is er wel eens, al is het maar even, gelegenheid om uit te puffen; alleen bij waterpolo is men doorlopend in beweging. Juist dat altijd zwembewegingen moeten maken, om het hoofd boven water te houden, maakt het tot één der allervermoeiendste en moeilijkste spelen. Maar nog véél vermoeiender is het snelle opzwemmen met den bal en dan zoo'n rush te besluiten met een harden worp; nee, een licht ontspanningsspelletje is het niet bepaald! Wilt u zich dus zelf op polo toe gaan leggen, dan moet u er wel zeker van zijn, een sterke, gezonde body te hebben. Het verdient dan ook warme aanbeveling, eerst naar een bureau voor medische sportkeuring te gaan. U weet immers nooit, of u niet een verborgen gebrek hebt, dus een onderzoek door op dit punt zeer geroutineerde artsen is dringend noodzakelijk. Veel ongelukken zijn daardoor reeds voorkomen.

Dus als u een jong, sterk zwemmer of zwemster bent: laat u keuren en ga waterpolo-en. Allen anderen zouden wij willen toeroepen: Ga dezen Zondag eens een mooien wedstrijd zien! U komt dan vast nog een keer terug.

JULES KAMMEIJER.

ALS WE ALLES WISTEN....

door H. R. Melling

Er wandelden twee agenten den Hoogen Dalweg langs. Zij keken over 't hek van een voortuin en zagen een bedaagden man, die bezig was de stoep van een groote villa stofschoon te bezemen.

„Morgen, meneer Janseling,” riep de eene agent. De oude heer knikte.

„Morgen, agent!”

De agenten liepen door. Zoodra ze buiten gehoor waren, begon de eene te mopperen.

„Dat zijn nou de lui, waar niets aan te verdienen valt,” zei hij. „Hoe vind je 't, dat zoo iemand zelf zijn stoep veegt?”

„Wat zou dat?” zei de ander. „Wou je 'm ervoor op den bon zetten?”

„Maak nou geen gijntjes, Kees. Daar heb je toch geen slag van. Heb je me z'n naam hooren noemen? 't Is de bekende Janseling. Dat is z'n eigen villa en hij zwemt in 't geld. Maar hij is zóó gierig, dat hij geen cent voor personeel uit wil geven. Snap je me nou? Hij kan wel twintig lui nemen om z'n stoepen te vegen. Maar nee hoor — hij doet alles zelf. Om nog maar méér te potten. De heele buurt spreekt er schande over.”

Intusschen stond meneer Janseling, in een zijkamertje van die groote villa, een telefoonnummer te draaien. Zoolang hij niet spreekt, kunnen we even terugzien langs zijn levensweg.

Toen hij, een jaar of zestig geleden, op de wereld kwam, had de naam Janseling al een goeden klank in handelskringen. Ze hadden een theezaak, die al onberekenbaar lang van vader op zoon was overgegaan. Janseling de jongste genoot een deftige, royale, degelijke opvoeding. Hij kreeg lessen en boeken en een eigen bankrekening.

Te zijner tijd trouwde Janseling. Met een deftig meisje. Niet precies adel, maar 't schéelde niet veel. Een meisje met zes voornamen, en een moeder die zich voelde, en familie was van dié en dié. Na een half jaar vol wittebroodsweken buitenslands keerde het jonge paar naar Amsterdam terug. Ze hadden van pa Janseling een huis op de Keizersgracht ge-

kregen, maar alras vond 't jonge vrouwtje de Keizersgracht zoo „kantorig” — ze wou buiten wonen, op een villa. Dat kwam

toen net in de mode.

Zij zochten, en hun makelaars zochten. En eindelijk vonden ze die schitterende villa aan den Hoogen Dalweg, waar die twee agenten dien ochtend langs kwamen. Zoodra meneer en mevrouw Janseling die villa zagen, zeiden ze tegen elkaar: dát moeten we hebben. 't Was voor ze geknipt. Groot, geriefelijk, mooi en voornaam. En in Bloemeveen.

Maar er zat, gelijk aan zooveel mooi schijnende dingen, een haakje aan. 't Huis maakte deel uit van een groot landgoed, en 't mocht, krachtens 't een of andere testament, niet verkocht worden. Wel verhuurd. Maar dan voor niet minder dan 99 jaar. En de huur zou f 1200 per maand moeten bedragen. Niet meer en niet minder.

Een gek geval natuurlijk, zoo'n testament. Maar 't zal wel geldig geweest zijn voor de wet, denk ik. Of misschien vonden de erfgenamen 't de moeite niet waard om er werk van te maken, dus lieten ze 't maar zoo. Zoodat ze misschien even gek waren als 't testament.

Hoe 't ook zij, menéer Janseling kon 't huis niet koopen. Hij pleitte en smeekte en bood een fabelachtig bedrag. Hielp allemaal niets. Aan dat testament viel niet te peuten. Maar hij wou 't huis toch hebben. Dus huurde hij 't voor 99 jaar, tegen een huur van f 1200 per maand.

Op 't geld kwam 't niet aan. Hij was zoowat vijfendertig, toen zijn vader stierf — toen kreeg hij de zaak, die al zóóveel jaren gebloeid had. Hij was gezond, en met problemen van de zaak maakte hij zich niet moe.

Was alles zoo gebleven, dan... dan niets. Dan was dit verhaaltje óók nooit ontstaan. Maar — ongelukkig voor meneer Janseling — 't blééf niet zoo. Er kwam verandering, toen zijn vrouw stierf. En daarna blééf 't aan 't veranderen.

Janseling verwaarloosde zijn zaak. Dat ging een heelen tijd goed, want de zaak had een ouden naam, en liep dus zoowat vanzelf. Maar toen kwam, uit den een of anderen hoek, opeens de concurrentie, en kort

daarop, uit een anderen hoek, de crisis. Al wat duikelen kon, duikelde, en Janseling duikelde mee.

't Was niet veel beter dan broodsgebrek, waar meneer Janseling in terechtkwam. En toen hij zoo diep geduikeld was, ging hij naar een advocaat, die één dergenen was, die moesten zorgen voor naleving van het testament — een van zijn huisbazen dus.

„Meneer Scheemda,” vertelde hij rustig, „ik ben al mijn geld kwijt. En ik zie geen kans, er ooit weer bovenop te komen. Ik zal 't u maar ronduit zeggen: als u mijn huur afsloeg van f 1200 per maand op f 1200 per jaar, zou ik nog geen schijn van kans zien, om 't te betalen.”

De advocaat luisterde zonder 'm in de rede te vallen.

„Ik heb mijn trots, meneer Scheemda,” ging Janseling voort. „Ik vertel u dit, omdat ik wel móét. Maar als 't kon, had ik graag, dat u 't stilhield. Misschien kunt u me zoolang in 't huis laten blijven als huisbewaarder. ... Zoolang u 't niet aan een ander verhuurd hebt. Ik zou 't een uitkomst vinden. U moet anders tóch iemand nemen, en dien zoudt u moeten betalen. Ik kost u niets. Personeel heb ik niet, en ik sta alleen. Vindt u goed, dat ik als huisbewaarder in mijn huis blijf?”

De Raad van Testamenthandhavers vergaderde er den volgenden dag over. Janseling in rechten aanspreken zou niets opleveren, daarover waren ze 't eens. Ten tweede hadden ze medelijden met den ouden man en gaven ze hem wel graag zijn zin. Ze verhuurden 't pand wel weer. En inderdaad, er kwamen veel kijkers. Maar die ongenadige f 1200 per maand schrikte iedereen af. De villa heeft nog steeds geen nieuwen huurder.

Nu keeren we terug naar Janseling, want hij begint door de telefoon te praten.

„Dus er is geen nieuws, meneer Scheemda? Ik kan nog hier blijven als huisbewaarder? Dank u vriendelijk meneer. U bent een heele hulp voor me geweest.”

Hij verbreekt de verbinding.

„Zal ik je eens wat vertellen?” zei de tweede agent. „Die ouwe heer is niet goed bij z'n hoofd.”

De eerste agent schudde zijn hoofd. Zéér klaarblijkelijk was hij 't met zijn collega niet eens.

„Nee, Kees, die plank sla je mis. 't Is doodgewoon een gierigaard.”

NIEUWS! geen bedrieglijke schijn meer!

DE NIEUWE TANDPASTA MET EEN BIJZONDER NIEUW BESTANDDEEL

★ NED. OCTROOI 19178 - NEDERLANDS FABRIKAAT
SOLIDOX BEVAT SULFORICINOLEAAT EN MAAKT
HIERDOOR NIET ALLEEN DE TANDEN WIT, DOCH VOOR-
KOMT TANDSTEEN, DE OORZAAK VAN TANDBEDERF

Hoeveel mensen hebben niet vertrouwd op het fraaie, witte uiterlijk van hun tanden? Zij dachten, dat zij gezonde tanden hadden en ontdekten dan, dat deze aan de achterkant waren bedekt met tandsteen. U kunt niet vertrouwen op het fraaie uiterlijk van Uw tanden; U moogt hierbij niet „oordelen naar de bedrieglijke schijn”. Solidox Tandpasta houdt niet alleen de tanden schitterend wit, maar bovendien vrij van het gevreesde tandsteen. Het is wetenschappelijk aangetoond, dat Solidox Tandpasta, door haar gehalte aan *Sulforicinoleaat* (Nederlands Octrooi 19178), het tandsteen, de voornaamste oorzaak van tandbederf, verwijdert en voorkomt. Solidox maakt met tandsteen

bezette tanden weer prachtig wit... en vrijwaart deze tegen nieuwe tandsteenvorming. En de werking van Solidox is zo zacht, dat zij het gevoelige glazuur van Uw tanden in het geheel niet kan schaden. Begin nog heden Uw tanden te verzorgen met Solidox. Gebruik Solidox 's morgens en 's avonds — ga tweemaal per jaar naar Uw tandarts — dan kan U er zeker van zijn, dat Uw tanden even gezond zijn als zij er uitzien!

SOLIDOX

TEGEN TANDSTEEN

Solidox houdt Uw gebit gezond en prachtig wit

35
cent per
tube
voldoende
voor 60 x
poetsen

SPORTIEF VEST

VOOR ONGEVEER 90-92 CM BOVENWIJDTE

Indien we dit vlotte modelletje breien in de hoofdtint van onze garderobe, zullen we er in de komende dagen veel plezier van hebben, daar we het dan bijna over ieder japonnetje kunnen dragen.

Benodigdheden: ong. 300 gram tamelijk dikke vierdraads crêpe- of zephyrwol, 2 lange, aluminium breinaalden met knop nr. 3, een haaknaald nr. 3, 3 knoopen en 3 groote drukknoopen.

Het rugpand.

We zetten 99 st. op en breien hier boven als volgt:
1e en 2e naald: recht.

3e naald: 30 r., 3 av., 33 r., 3 av., 30 r.

Alle volgende, niet genoemde naalden, breien we r. boven r. en av. boven av.

Aan het begin en einde van de 9e, 17e, 25e, 33e en 41e naald breien we 2 st. te zamen (89 st.) Uit den eersten en laatsten st. van de 53e, 63e, 73e en 81e naald breien we 2 st. (97 st.).

83e naald: 27 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., dan 33 r., doch uit den eersten en laatsten st. van deze 33 st. 2 r. st. breien, 3 av., 2 st. r. te zamen breien, 27 r.

Aan het einde van de 88e naald zetten we er 1 st. bij op.

89e naald: 27 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., 35 r., doch uit den eersten en laatsten st. van deze 35 st. 2 r. st. breien, 3 av., 2 st. r. te zamen breien, 26 r., 1 st. er bij opzetten (99 st.).

95e naald: 26 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., dan 37 r., doch uit den eersten en laatsten st. van deze 37 st. 2 r. st. breien, 3 av., 2 st. r. te zamen breien, 26 r.

Aan het einde van de 96e en 97e naald zetten we er 1 st. bij op (101 st.).

99e naald: 26 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., dan 39 av., doch uit den eersten en laatsten st. van deze

39 st. 2 r. st. breien, 3 av., 2 st. r. te zamen breien, 26 r.

103e naald: 25 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., dan 41 r., doch uit den eersten en laatsten st. van deze 41 st. 2 r. st. breien, 3 av., 2 st. r. te zamen breien, 25 r.

Aan het einde van de 105e en 106e naald zetten we er 1 st. bij op (103 st.).

107e naald: 25 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., dan 43 r., doch uit den eersten en laatsten st. van deze 43 st. 2 r. st. breien, 3 av., 2 st. r. te zamen breien, 25 r.

111e naald: 24 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., 45 r., doch uit den eersten en laatsten st. van deze 45 st. 2 r. st. breien, 3 av., 2 st. r. te zamen breien, 24 r.

Aan het einde van de 113e en 114e naald zetten we er 1 st. bij op (105 st.).

115e naald: 24 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., 47 r., doch uit den eersten en laatsten st. van deze 47 st. 2 r. st. breien, 3 av., 2 st. r. te zamen breien, 24 r.

119e naald: 23 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., 49 r., doch uit den eersten en laatsten st. van deze 49 st. 2 r. st. breien, 3 av., 2 st. r. te zamen breien, 23 r., 1 st. er bij opzetten.

Aan het einde van de 120e naald zetten we er 1 st. bij op (107 st.).

Nu breien we verder zonder meerderen, terwijl we bij iedere heengaande (oneven) naald de eerste av. streep naar rechts en de tweede av. streep naar links laten verspringen, dus:

121e naald: 23 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., enz.

123e naald: 22 r., 2 st. r. te zamen breien, 3 av., enz.

Op deze wijze breien we verder. Voor de *armsgaten* kanten we aan het begin van de 141e en 142e naald 8 st. af en aan het begin van de 143e en 144e naald 2 st. (87 st.). Daarna breien we verder zonder minderen, terwijl we doorgaan met het laten verspringen van de av. strepen, zoodat we ten slotte slechts r. st. overhouden. Voor de *schouders* kanten we aan het begin van de 205 tot en met 212e naald 7 st. af; de overige 31 st. kanten we bij de 213e naald in ééns af voor de *hals*:

Het linkervoorpand.

We zetten 36 st. op en breien hierboven als volgt:
1e naald: recht, 4 st. er bij opzetten (40 st.).

2e naald: recht.

3e naald: 30 r., 3 av., 7 r., 3 st. er bij opzetten (43 st.). We breien nu verder r. boven r. en av. boven av.

Aan het einde van de 5e en 7e naald zetten we er 2 st. bij op; aan het begin van de 9e naald breien we 2 st. te zamen; aan het einde van de 9e, 11e, 13e en 15e naald zetten we er 1 st. bij op; aan het begin van de 17e naald breien we 2 st. te zamen (49 st.); aan het einde van de 19e en 23e naald zetten we er 1 st. bij op (51 st.); aan het begin van de 25e naald breien we 2 st. te zamen; aan het einde van de 27e en 29e naald zetten we er 1 st. bij op; aan het begin van de 33e naald breien we 2 st. te zamen; aan het einde van de 33e naald zetten we er 1 st. bij op; aan het begin van de 41e naald breien we 2 st. te zamen (51 st.).

Aan 't einde van de 52e, 62e, 70e, 78e, 86e, 89e, 91e, 92e, 93e, 95e, 97e, 98e, 99e, 103e, 104e, 109e, 110e, 116, 117e, 122e, 128e en 134e naald zetten we er 1 st. bij op (73 st.), terwijl we bij de 89e, 95e, 101e, 105e, 109e, 113e, 117e, 121e, 125e, 127e, 129e, 131e, 133e, 135e, 137e, 139e, 141e, 143e, 145e, 147e, 149e, 151e, en 153e naald de av. streep 1 st. naar rechts laten verspringen op dezelfde wijze als is beschreven bij het rugpand. Voor de *armsgat* kanten we aan het begin van de 143e naald 8 st. af, aan het begin van de 145e naald 3 st. en aan het begin van de 147e naald 2 st., terwijl we aan het begin van de 149e en 151e naald 2 st. te zamen breien (58 st.). Aan het begin van de 202e naald kanten we 20 st. af, aan het begin van de 204e naald 6 st., aan het begin van de 206e naald 2 st. en aan het begin van de 208e en 210e naald 1 st., terwijl we voor de *schouder* aan het begin van de 207e, 209e, 211e en 213e naald 7 st. afkanten.

Het rechtervoorpand breien we op dezelfde, doch tegengestelde wijze.

De revers.

We zetten 6 st. op en breien hierboven in tricotsteek, dus alle heengaande naalden r. en alle teruggaande naalden av. Aan het einde van de 2e naald zetten we er 4 st. bij op, aan het einde van de 4e naald 3 st., aan het einde van de 6e en 8e naald 2 st. en aan het einde van de 10e, 12e, 14e, 16e, 20e, 24e, 28e, 34e, 88e, 90e, 92e, 94e, 96e, 98e, 102e, 108e en 116e naald 1 st. (34 st.), waarna we verder breien zonder meerderen. Aan het begin van de 203e naald kanten we 20 st. af, aan het begin van de 205e naald 6 st., aan het begin van de 207e naald 2 st. en aan het begin van de 209e en 211e naald 1 st.; de overige 4 st. kanten we bij de 214e naald af.

Den tweeden revers breien we op dezelfde, doch tegengestelde wijze.

De mouw.

We zetten 56 st. op en breien hierboven eerst 4 naalden r. (2 ribbels), daarna breien we 20 naalden in tricotsteek.

25e en alle volgende, heengaande naalden: averecht.

26e en alle volgende, teruggaande naalden: recht.

Uit den eersten en laatsten st. van de 37e, 41e, 45e, 49e, 53e, 57e, 61e, 65e, 67e, 69e, 71e, 73e, 75e, 77e en 79e naald breien we 2 st. (86 st.). Voor de *kop* kanten we aan het begin van de 85e en 86e naald 3 st. af en aan het begin van de 87e en 88e naald 2 st., terwijl we aan het begin en einde van de 89e en alle volgende, heengaande naalden 2 st. te zamen breien; dit doen we het laatst bij de 135e naald. Aan het begin van de 136e en 137e naald kanten we 2 st. af en aan het begin van de 138e en 139e naald 3 st., terwijl we bij de 140e naald de overige st. afkanten.

Het zakje.

We zetten 19 st. op en breien hierboven in tricotsteek. Aan het begin van de 13e en 14e naald kanten we 1 st. af en aan het begin van de 15e en 16e naald 2 st.; bij de 17e naald kanten we de overige st. af. Langs de zijanten en den bovenkant (dus *niet* langs den opzetrand) haken we 4 toeren vasten.

We persen nu de verschillende deelen luchtig onder een vochtigen doek op en naaien ze in elkaar. In den kop van de mouw maken we twee plooiën. De revers naaien we met den av. kant tegen de voorkanten, zoodat bij het terugslaan de r. kant boven komt. Den opzetrand en de zijanten van de zakjes naaien we op de voorpanden langs de av. streep (zie foto). Voor de sluiting naaien we drie groote drukknoopen aan en op het rechtervoorpand de knoopen. De manchetjes van de mouw slaan we terug, terwijl we ten slotte langs den geheelen omtrek 3 toeren vasten haken.

MODERNE TANDHYGIËNE

Er is een tijd geweest, dat men van tandverzorging nog zoo goed als niets afwist. De tandheelkunde werd in die dagen uitgeoefend door barbiers, hetgeen vaak in het openbaar op de markt plaats vond. Slechts zeer langzamerhand begon men in te zien, dat het behoud van het gebit uit gezondheids-oogpunt van groot belang is.

De wetenschappelijke beoefening der tandheelkunde kwam geleidelijk op hooger peil, zoodat wij thans de behandeling van onze tandziekten aan

bekwame deskundigen kunnen toevertrouwen. Zij vertellen ons geregeld van hoe groot belang de dagelijksche verzorging van onze tanden is.

Er zijn verschillende ziekten, die ons gebit kunnen aantasten. Daar is het tandbederf of caries, dat het hol worden van tanden en kiezen veroorzaakt, de para-dentox, welke de oorzaak is van het los gaan staan van onze tanden en ten slotte het tandsteen, een organisch aanzetsel, bestaande uit bacteriën en huidcellen, dat zich aan de achterzijde der tanden vastzet. Wordt het tandsteen niet geregeld verwijderd, dan dringt het dieper tusschen tanden en tandvleesch en ten slotte vallen de tanden uit. Het groote gevaar van tandsteen is, dat vele menschen, die de tanden geregeld poetsen, een gebit hebben, dat aan de voorzijde prachtig wit is en aan de achterzijde met tandsteen bedekt, zonder dat deze menschen zich van dit euvel en het hierdoor veroorzaakte gevaar bewust zijn. De wetenschap heeft vastgesteld, dat het gebit van zeven van de tien menschen door tandsteen is aangetast!

De dagelijksche verzorging van het gebit is dus van groot belang, vooral wanneer men weet, dat een slecht gebit de oorzaak van allerlei ernstige lichaamskwalen kan zijn. Wij moeten dus reeds in onze prille jeugd dagelijks de tanden poetsen met een goede tandpasta, die deze euvels en vooral het tandsteen bestrijdt.

Gerechten, die vleesch kunnen vervangen

HAVERMOUTKOEKJES

(4 PERSONEN)

150 g havermout, 1 eetlepel tomatenpuree, fijngehakte peterselie, 3 dl melk, zout, peper, een scheutje bouillonaroma, 1 uitje, 1 ei, paneermeel, boter.

Week de havermout eenige uren in de melk en breng daarna de massa aan de kook, onder roeren, tot de brij stijf is. Laat het mengsel afkoelen en roer er dan de tomatenpuree, de dooiers, het gesnipperde uitje, de peterselie, de bouillonaroma, het zout en de peper door en meng alles goed door elkaar.

Klop het eiwit schuimig en schep het luchtig door de massa. Vorm er daarna ovale koekjes van, wentel ze door paneermeel en bak ze in de heete boter bruin en gaar. Maak de jus af met een scheutje water en wat tomatenpuree.

RIJSTCROQUETTES

(4 PERSONEN)

250 g rijst, 20 g boter, 1 ui, 25 g geraspte kaas, 1 ei, paneermeel, een scheutje bouillonaroma, 1 l groentebouillon, zout en peper, paneermeel, frituurvet.

Smelt de boter, voeg er den gesnipperden ui bij en de rijst en laat dit samen fruiten. Voeg er dan den groentebouillon aan toe en laat alles samen gaar koken op een zacht vuurtje. Laat de massa afkoelen, maak ze op smaak met zout, peper en een scheut bouillonaroma. Roer er de geraspte kaas door. Vorm er met twee lepels croquetten van, rol ze door paneermeel, daarna door het losgeklopte ei en dan nogmaals door paneermeel. Bak de croquetten in het heete vet bruin en knappend. Laat ze op een grauw papier uitlekken en stapel ze daarna pyramidevormig op een verwarmden schotel.

ERWTENGHAKT

(4 PERSONEN)

350 g koude gekookte groene erwten, 1 ui, 1 eetlepel fijngehakte peterselie, 1 ei, 25 g boter, een paar gekookte aardappelen, een scheut bouillonaroma, zout, peper, paneermeel, boter of vet.

Maal de erwten met de schillen fijn, vermeng ze met de fijngemaakte aardappelen, het ei, het gesnipperd uitje, de peterselie, zout, peper en een scheut bouillonaroma. Vorm van de massa balletjes, wentel ze door paneermeel en bak ze daarna in de heete boter of het heete vet bruin. Maak de jus af met een scheutje water en voeg er desverkiezende wat tomatenpuree bij.

GEBAKKEN KAAS

(4 PERSONEN)

8 plakken kaas, ieder van 25 g, wat bloem, een scheutje melk, paneermeel, boter of vet om te bakken.

Snij de korstjes van de plakken kaas af. Vermeng de bloem met het scheutje melk en roer dit mengsel tot een glad papje. Haal de plakken kaas er door, wentel ze daarna door paneermeel. Bak de kaasplakken in de heete boter of het vet vlug aan beide zijden bruin. Maak de jus af met een scheutje water, wat soja en wat tomatenpuree.

BRUINE BOONENGHAKT

(4 PERSONEN)

250 g koude gekookte bruine bonen, 1 ui, 25 g boter, een scheutje melk, een paar fijngewreven aardappelen, een scheutje bouillonaroma, wat soja, desverkiezende wat tomatenpuree, zout en peper, boter om te bakken, paneermeel.

Maak de koude bonen fijn, vermeng ze met het gesnipperde en gefruite uitje, de melk, de fijngewreven aardappelen, de bouillonaroma, de soja, zout, peper en wat tomatenpuree. Vorm van de massa balletjes, rol ze door paneermeel en bak ze in de boter bruin. Maak de jus af met een scheutje soja en wat water. Bind ze desverkiezende met wat aangelegde maizena of aardappelmeel.

Wat zullen wij eten?

Zondag:	Groentesoep. Roastbeef. Gestoofde komkommers. Aardappelen.
Maandag:	Koud vleesch. Andijvie. Aardappelen. Griesmeelvla.
Dinsdag:	Erwtengehakt. Wittekool. Aardappelen. Sneeuwpudding.
Woensdag:	Uiensoep. Gebakken beschuit.
Donderdag:	Saucijsjes. Roodekool. Aardappelen. Fruit.
Vrijdag:	Gebakken kaas. Sla. Aardappelen. Lammetjespap.
Zaterdag:	Gebakken spek. Capucijners. Aardappelen. Maizenapudding.

MOOIE WITTE
TANDEN met

Chlorodont

Tandpasta

GEEFT U 'N ZUIVER
FRISSCHEN ADEM.
NEDERLANDSCH FABRIKAAT.

TUBE 25 ct. - GROOTE TUBE 45 ct.

mander

DOE UW OUDE JAPONNEN NIET WEG!

„Winterweelde” zal U straks vertellen, hoe U, met 'n kleine verandering, van oud nieuw kunt maken. Wat U dit aan punten op Uw textielkaart bespaart, zult U begrijpen. Binnen korten tijd zal „Winterweelde 1941” verschijnen. Er zijn ruim 350 prachtige modellen voor U en de kinderen in verzameld, welke geheel zijn ingesteld op de kledingproblemen van dezen tijd. U kunt het nú reeds bestellen. Zoodra het uitkomt, zenden we het U dan toe. De prijs bedraagt slechts 60 cent.

Bestellingen kunnen geschieden: bij Uw agent, Uw bezorger of den boekhandel; door girostorting op no. 293631; door toezending v. h. bedrag p. postwissel of in postzegels.

* U weet, dat van alle modellen steeds knippatronen in alle gebruikelijke maten verkrijgbaar zijn. Prijzen 20, 35 en 50 ct.

PATRONENKANTOOR PANORA
Nassauplein 1 • Haarlem

De trekproef bewijst de kwaliteit van

Gütermann's Naaizijde

Men rekt een zijden draad en een andere tegelijkertijd steeds meer en meer uit, totdat ten slotte één draad breekt en dat is altijd „de andere”.

LET OP HET HANDELSMERK: HET SCHAAKBORD!

OP STAP ZONDER TEXTIELKAART!

Wat we allemaal nog zonder punten kunnen krijgen

Er zijn ondernemende winkeliers, die étalages brengen met een verzameling fraai uitgedoste poppen, welke geheel gekleed werden zonder dat het ook maar één punt van de kostbare textielkaart gekost heeft. Noch voor ondergoed, noch voor bovenkleding. Die uitrusting vormt een vernuftig samenraapsel van alles wat nog vrij is, maar van den anderen kant wordt hier een kunstje geleverd, dat in de praktijk niet heelemaal opgaat, vooral niet nu het tegen den herfst loopt. Men toont ons vrouwen, gekleed in aantrekkelijke complets van zuivere zijde, een jurk van shantung, een fraai avondtoilet van georgette. Vrouwen met een vlotte bontcape over de schouders of gestoken in een coquet driekwart jasje van een of ander dierenvel. Ze zijn voorzien van ondergoed en kousen van zuivere zijde, een corset en een bustenhouder, die ook al vrij zijn, en een paar van die „zomerschoenen”, die zonder het minste bezwaar nog in lengte van dagen doorgedragen kunnen worden.

Theorie en praktijk! Zelfs al zouden we in het gelukkig bezit zijn van een behoorlijken wintermantel, toch kleeden we ons immers niet altijd in zuivere zijde. Hoewel... dit materiaal over het algemeen meer warmte geeft dan men wel zou denken en men er desgewenscht toch zoo'n straksluitende onder-

Voor zuivere zijde en lamé worden geen punten gevraagd, wat een uitkomst betekent voor het gekleede middagjurkje.

blouse, die iedereen nog wel in een vergeten hoekje heeft liggen, onder kan dragen.

Artikelen, die nog geheel vrij zijn, en andere, die vrij laag gewaardeerd worden en dus niet al te hoge eischen stellen aan ons puntenbezit, mogen we wel eens nader bekijken.

Van niet te onderschatten belang is de omstandigheid, dat gummi, doch vooral gegummeerde regenmantels vrij zijn. Ook hierom, dat er zulke alleraardigste exemplaren onder zijn, die met succes een herfstjas kunnen vervangen: swaggers met een wol-effect in Schotsche ruiten; satijnstrepen; effen linnenweefsels, waarvan vooral wit vanwege de verduistering opgeld doet. Deze regenmantels geven inderdaad niet veel warmte, maar doen het bijvoorbeeld alleraardigst op een mantelpakje, dat in vele gevallen al wat verflenst zal zijn. Over het bezwaar van die on-

Hoeden, van welk materiaal ook, kunnen we zonder eenige beperking kopen.

Kant blijft vrij en kan ook uitstekend dienst doen als bovenstuk bij een te kleine coupon.

aangename gummilucht zal men dit seizoen moeten heenstappen ter wille van de door ons vrouwen zoo begeerde variatie in de garderobe, die in ons punten-tijdperk niet gemakkelijk te bereiken is.

Zijn zuiver zijden kousen vrij, dit biedt toch nog geenszins uitkomst voor degenen, die op dat gebied slecht voorzien zijn en begrijpelijkerwijze ervoor terugschrikken, er te veel punten voor te offeren. De bepaling, dat kniekousen vrij zijn, kan haar te hulp komen. Niet, dat wij ook maar eenigszins debet zouden willen zijn aan het weinig verheffend gezicht van met bloote knieën tegen den wind optornen van fietsende vrouwen, maar als men zoo'n paar driekwart kousen nu neemt in precies dezelfde tint als de op vele plaatsen gerepareerde oude exemplaren, dan kan men ze er met succes overheen dragen. Het verdient in dit geval echter wel aanbeveling, een ondoorzichtige weefsel te nemen. Het spreekt bovendien vanzelf, dat degenen, die op deze manier de schande willen bedekken, noch te korte rokken noch te korte kniekousen mogen nemen, daar de mystificatie anders direct opvalt.

Voor degenen, die geen lust hebben om zesendertig punten af te staan voor het gekleede middag-japonnetje, dat ze tegen den winter nodig hebben, is het een uitkomst, dat naast zuivere zijde en kant óók

velours chiffon vrij is. Wie niet sterk is, moet slim zijn en daarom zal menig een, die een nieuwe wollen jurk wil maken, zelf het puntental drukken door bijvoorbeeld een bovenstuk te maken uit een vrije coupon, welke ten hoogste negentig centimeter mag meten.

Als het op winkelen zonder punten aankomt, zullen het vooral de hoedenzaken zijn, die zich in de algemeene belangstelling kunnen verheugen. Vilthoeden en hoeden van fluweel en het zoo flatteuze velours en ander wintersch materiaal vallen gelukkig ook nog buiten de distributie.

Overleg ten aanzien van het te besteden aantal punten, plus een flinke dosis vindingrijkheid inzake materiaal dat nog vrij is, kunnen ons een heel eind op streek helpen.

Voor een nachtponnetje van zuivere zijde, dus ook toile de soie en shantung, die ijzersterk zijn en hun geld dubbel en dwars opbrengen, worden geen punten afgetrokken. Voor een nachtponnetje van kunstzijde echter 14 en voor een wollen nachtgewaad en ook katoen 22 punten, wat een heele bres in ons puntenbezit betekent.

Verduisteren zonder zorg

III. WEES OP ALLES VOORBEREID

Het zou spelen met de werkelijkheid zijn, te meenen, dat onder de huidige omstandigheden het gevaar uit de lucht voor ons geweken is. Wij kunnen gerust aannemen, dat iedereen zijn huis verduisterd heeft, doch hoevelen hebben maatregelen genomen tegen werkelijk het ergste? Bijna niemand! Zoolang de mogelijkheid bestaat van een bombardement of luchtgevecht, kan 't noodzakelijk zijn, dat wij vluchten, hetzij naar een andere plaats, hetzij naar een schuilkelder en het is onze plicht, thans de maatregelen te nemen, die óf deze noodzaak verzachten óf in elk geval de slechtste gevolgen daarvan zoo goed mogelijk voorkomen.

Begin daartoe met in uw huis een gemakkelijk bereikbaren kapstok te maken, waarop voor elk lid van het gezin een jas of mantel hangt. Er is geen bezwaar tegen, dat deze kledingstukken in normaal gebruik blijven, doch berg ze niet op in kasten of kisten en hang ze ook niet, zooals nu zoo dikwijls het geval is, aan een overladen kapstok. Wees evenmin tevreden met twee of drie haken voor zes jassen, doch zorg ervoor, dat in groote haast ieder, zelfs blindelings grijpend, zijn eigen jas of mantel vinden kan.

Doe hetzelfde met de schoenen. Laat niet ieder lid van het gezin zijn schoenen in eigen kast of hoekje plaatsen. Maak, zolang deze toestand duurt, één vaste bergplaats voor één paar schoenen voor alle gezinsleden; een gang is daarvoor zeer geschikt. Zet daar alle schoenen bij elkaar, zoodat ieder weet, wat er ook gebeurt, daar een paar te kunnen vinden.

Houd verder een verbanddoosje gereed. Geen reuzentrommel, geen kist, want dan is de kans groot, dat deze in haast vergeten wordt. Een schoendoosje, flink vol en zorgvuldig gepakt, kan vele en goede diensten bewijzen.

Berg alle waardevolle papieren, die u bezit, in een klein draagbaar doosje of kistje, niet in een zware geldkist, die bij een vlucht waarschijnlijk vergeten zal worden. In een sigarenkistje of doos kan zeer veel geborgen worden en op de vlucht vormt het geen al te lastige bagage. Vergeet uw getuig-schriften niet en evenmin de papieren, die wel is waar geen geldwaarde bezitten, doch die, wanneer het mocht gebeuren, dat man of zoon een nieuw leven moeten beginnen, van onschatbare waarde kunnen zijn.

Heeft u kleine kinderen of baby's, richt dan 'n vluchtkoffertje in. Te moeten vluchten is iets verschrikkelijks, maar onderweg een baby of een klein kind niet te kunnen verzorgen, verhoogt de ellende met vele honderden procenten. Zet dus een klein koffertje klaar, heel klein, met alleen 't allernoodigste erin. Kijk niet naar het mooiste, kijk alleen naar het nut. Vergeet niet, dat als u te veel wilt meenemen, het resultaat vermoedelijk zal zijn, dat u niets meeneemt. Zijn er zieken of lijdenden in huis, die behoefte hebben aan een bepaald medicijn of een bijzondere voeding of een speciaal instrument, berg ook dit in het vluchtkoffertje. U heeft daartoe geen tweede exemplaar of nieuwen voorraad aan te schaffen; er is, bezwaar tegen, het is zelfs goed, het koffertje elken dag te gebruiken, dan raakt u aan het bestaan ervan gewend, zoodat u in het moment van nood niet hoeft te zoeken, doch instinctief naar den koffer grijpt.

Richt een doosje met nooddrantsouen in. Het is waar, eten komt altijd wel terecht, doch juist kleine kinderen be-seffen dikwijls den ernst van den toestand niet en zouden de zenuwachtigheid der ouders kunnen verhoogen door om eten of drinken te zeuren. Maak er geen draagbare provisiekast van. In een schoendoos heb ik voor zeven personen een rantsoen voor twee of drie dagen gepakt.

Zorg, dat het contante geld steeds op een vaste plaats en bij de hand is. Een taschje van de huisvrouw kan daartoe goede diensten bewijzen.

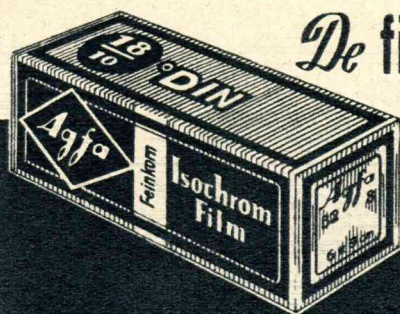
Heeft u het plan, wanneer het noodig mocht worden, te vluchten met meeneming van een kindwagen of een paar fietsen, dan zal dit goede voor-nemen vermoedelijk niet verwezenlijkt worden, wanneer de kindwagen of de fietsen drie, vier trappen hoog staan of v'er achter in een tuin opgeborgen zijn. Het kan ongemak opleveren, wanneer zij als sta-in-den-wegs 's nachts in de gang achter de deur staan, doch het is in dezen tijd nu eenmaal zoo, dat het noodzakelijke voor het gemak gaat.

Ga ook na hoe u met de huissleutels omspringt. Wanneer een voordeur op het nachtslot wordt gedaan en de sleutel in moeders taschje of vaders broekzak wordt geborgen, kan het in noodge-vallen kostbare minuten kosten, als deze sleutels niet snel gevonden worden. Een deur is even goed afgesloten en van buitenaf even moeilijk te openen, wanneer u den sleutel in het slot laat zitten. Meent u dat dit niet het ge-val is, gebruikt u dan knippen of schuiven.

Ten slotte, zorg steeds, dat er niets in den weg staat, waardoor 'n snelle aftocht verhinderd of bemoeilijkt kan worden. Een kleedje, waarover iemand struikelt, een opgerolde looper in een gang of een vuilnisemmer, die ergens staat, kan de oorzaak van een paniek zijn.

Zorg verder, dat, indien 't noodig mocht zijn, u zonder draven of hollen alle gezinsleden tegelijk en zonder tijd-verlies wekken kunt. Wanneer een kamer, die ver verwijderd is van de slaapkamer der ouders, als slaapkamer voor kinderen gebruikt wordt, zooals in de stad met zolderkamers of tuinkamers heel veel het geval is, leg dan naar elke kamer een draad, hang in alle kamers een schel op en zorg, dat deze schellen in werking gebracht kunnen worden door één knop, dien iedereen te vinden weet en die b.v. in de hal, in de huiskamer of in de slaapkamer der ouders geplaatst is. Daardoor zal het mogelijk zijn door één druk op den knop, zonder herrie, zonder hollen, zonder paniek, alle gezinsleden te waarschuwen. Het is verder 'n kleine moeite, bepaalde signalen af te spreken en 't kan zijn nut hebben, van tijd tot tijd een oefening te houden. Inderdaad, ik herhaal dit: oefen eens het ergste; dit kan geen kwaad en alleen bij zoo'n oefening, die misschien, zelfs waarschijnlijk, onder de grootste pret zal plaatsvinden, kunt u ontdekken welke moeilijkheden straks, als het bittere ernst kan zijn, zich kunnen voordoen. Menigeen, wien de raad wordt gegeven: „Oefen”, zal lachen en misschien u en mij uitlachen. Laat hem begaan. Maar zorg van uw kant, dat u verstandig blijft en niet door voorbarigen angst uw en anderer zenuwen bederft.

J. P. S.

De film.. die doet 't hem!

dus:

Agfa-Isochrom

**18°
10 DIN**

Er steeds verzorgd en verrukkelijk uitzien!

Dat is het belangrijkste, ook in betrekking! En daarbij speelt het kapsel een hoofdrol. Hoe dikwijls hebt U zelf niet vastgesteld: "Mooi haar valt op!" De voorwaarde voor zulk een snoezig kapsel is steeds de zeepvrije en niet-alkalische haarverzorging met "Zwartkop".

ZWARTKOP SHAMPODOR SHAMPODOR-BLOND

HET WONDER VAN ÉÉN DRUPPEL

Reeds de eerste druppel D.D.D. doet de ondragelijke jeuk van Eczeem en andere huidaandoeningen bedaren. D.D.D. is geen vette zalf, doch een heldere vloeistof, die diep in de poriën der huid doordringt, de ziektekiemen doodt, stof en vuil verwijdert en de huidweefsels verfrischt en versterkt.

Het D.D.D. recept van Dr. D. Dennis geeft onmiddellijk verlichting en overwint den aandrang tot krabben. Het wordt tot krabben met sinds vele jaren met succes aangewend tegen Eczeem, Open Beenen, Zweren, Puistjes en andere huidaandoeningen.

Flacons 75 ct. f1.50 en f2.50 bij Apothekers en Drogisten.

D.D.D.

GENEESMIDDEL tegen HUIDAANDOENINGEN

LICHT IN HET BOSCH